P. 1636

1942 ANUL XXI No. 7—9

REVISTA CAVALERIEI

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Desen. A. Catalan

TIPOGRAFIA CAVALERIEI SIBIU — 1942

1930

2005

(97)

76. APR. 1914

MEMBRII FONDATORI

Ianuarie 1914

„STAFETA"

Sub Inaltul Patronaj
ale A. S. R. Principele Ferdinand
General de Corp de Armată
Inspector General de Armată şi al Cavaleriei.

COMITETUL DE DIRECŢIE

Preşedinte : General Bogdan Gheorghe

Membrii
- General Cerchez Alexandru
- „ Pretorian Eraclie
- „ Socec Alexandru
- „ Herescu Ioan
- Colonel Băjescu Alexandru
- „ Topliceanu Ion
- „ Basarabescu Grigore
- „ Greceanu Petre
- „ Bottea Nicolae
- „ Călinescu Alexandru

COMITETUL DE REDACŢIE ŞI ADMINISTRAŢIE

Director: Colonel Praporgescu David

Membrii :
- Lt. Col. Scărişoreanu Romulus
- Maior Călinescu Ion
- „ Davidoglu Cleante
- „ Iacobini Gheorghe
- Căpitan Stircea Traian
- „ Bădulescu Savian

Secretar Căpitan Bădulescu Savian

1942 ANUL XXI No. 7—9.

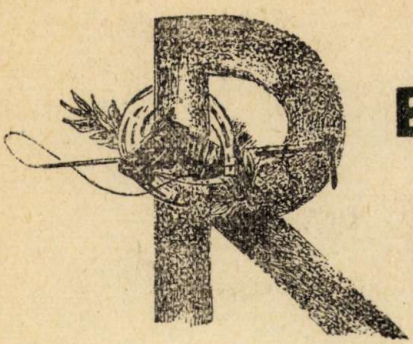

REVISTA CAVALERIEI

Cuprinsul:

		Pag.
1. † Colonel Cristu Cantuniar	*Colonel C. Teodorini*	179
2. † Colonel Cristu Cantuniar	*Colonel I. N. Eftimiu*	185
3. Cavaleria Română în operaţiunea de forţarea Nistrului şi străpungerea fortificaţiei „Stalin"	*Maior O. Adam*	187
4. Ce trebue să ştim despre Japonia	*Locotenent Ivaşcu Alfonso* . . .	223
5. Cunoaşterea, îngrijirea şi întrebuinţarea harnaşamentului	*Colonel Iftimie Cantea*	241
6. † Colonel Carp Gheorghe	. . . . .	244
7. † Locotenent Gheorghiu Ioan	*Locotenent Bălăcescu Dan* . . .	247

TIPOGRAFIA CAVALERIEI SIBIU — 1942

21826.

Biblioteca Judeteana ASTRA

21826P

† Colonel Cristu Cantuniar

MINISTERUL APARARII NAŢIONALE
Cabinetul Ministrului

Ordin de zi

No. 7 din 5 Octomvrie 1942

Colonelul Cantuniar Cristu, Comandantul unei M. U. de Cavalerie pe front s'a stins în permisie fiind, în ziua de 1 Oct. 1942.

A comandat cu strălucire în trecut, Scoala Specială de Cavalerie şi Scoala Superioară de război.

Deşi având trup bolnav a cerut, după isbucnirea războiului, onoarea de a comanda pe front.

A dus la glorie, dela Marea de Azov până la Novorosisk, cea mai încercată şi una din cele mai glorioase M. U. ale armatei, în ciuda chinurilor trupeşti zilnice, impuse de fizicul său adânc zdruncinat.

Evacuat silit de şefii săi, pentru odihnă, în prima zi a repausului, trece la liniştea odihnei vecinice.

Colonelul Cantuniar Cristu, a murit eroic pentru ţară.

Ministrul Apărării Naţionale
General de Divizie,
ss. C. Pantazi.

— INDURERATĂ FAMILIE *),

— INTRISTATĂ ASISTENȚĂ,

— CAMARAZI !

In numele M. A. N. și a glorioasei noastre Cavalerii, în calitate de vechi prieten și camarad de promoție, am primit dureroasa misiune să spun, acelui care a fost strălucitul Ofițer de Stat Major și bravul Comandant al unei Divizii de Cavalerie pe front, Colonelului Cristu Cantuniar, ultimul cuvânt de rămas bun.

In cascada dureroasă a jertfelor așternute pe altarul patriei, în războiul sfânt al dezrobirei și reîntregirei, se aliniază astăzi unul dintre cei mai vrednici, mai destoinici, mai valoroși și din cei mai bravi ofițeri ai Armatei, mult regretatul Colonel Cristu Cantuniar.

Născut în Noembrie 1892, la Craiova, descendent al unei valoroase familii de dascăli, apostoli ai culturii și învățământului, devine în 1904 elevul Colegiului, pe atunci Liceul Carol I din Craiova, pe care, continuând urma trasată de frații săi, îl cinstește în cei 8 ani de studii, câștigând și păstrând continuu locul I.

Atras de nobila carieră a armelor, în anul 1912, după terminarea liceului se hotărăște să-și închine viața cavaleriei.

Sublocotenent în 1914, cinstește promoția de ofițeri de Cavalerie „Avântul Țării" clasificându-se printre primii.

Repartizat Reg. 9 Roșiori, pregătește plotonul său pentru marea și prima încercare a micei Românii:

Campania 1916 -1918 îl găsește în cadrele Reg. 9 Roșiori, sub stindardul căruia cade rănit în luptele dela Oituz din 30 și 31 Iulie 1917.

Locotenent în Noembrie 1916 și Căpitan la Sept. 1917, grade câștigate pe câmpul de luptă, odată războiul încheiat, pe atunci tânărul Căpitan Cantuniar, se dedică aprofundării științei și artei militare.

*) Cuvântare rostită de Colonelul C. Teodorini, Director Superior al Cavaleriei, în ziua de 3 X. 1942, la înmormântarea Colonelului Cristu Cantuniar.

Posesor a unei vaste culturi generale şi profesionale, aplica pentru studii de mari orizonturi, în 1923 este admis în Şcoala Superioară de Războiu.

De acum începe strălucita sa carieră, iar calităţile sale excepţionale pot fi puse în valoare mereu crescândă.

Maior la 31 Martie 1924, absolvă anul I. al Şcoalei Superioare de Războiu în fruntea celor 60 de camarazi, şi este trimis a urma Şcoala Superioară de Războiu din Franţa.

Pe băncile acestei şcoli de înaltă cultură militară, maiorul român se remarcă, atrage atenţiunea şi admiraţia camarazilor străini.

Inapoiat în 1926 ca brevetat al Şcoalei Superioare de Războiu din Paris, calificat ca unul din cei mai eminenţi ofiţeri, după stagiile la trupă, în 1928 ca Ofiţer de Stat Major, Şcoala noastră Superioară de Războiu, îl alege printre tinerii săi profesori.

Aici, în calitate de profesor, fie la tactica Cavaleriei, fie la tactica generală, omul de ştiinţă şi de mare putere de studiu, dotat cu calităţi excepţionale de profesor, Maiorul Cantuniar devine în scurt timp profesorul strălucit şi cel mai apreciat.

Serii întregi de elevi ai Şcoalei Superioare de Războiu, sutele de Ofiţeri de Stat Major de azi, s'au adăpat cu mintea ascuţită, la prelegerile minunate, într'un stil şi închegare de idei rare, care plecau ca un izvor nesecat, din mintea luminată a profesorului lor, Maiorul, apoi Lt. Colonelul Cantuniar.

In 1934 însă, arma sa dragă, Cavaleria, îl recheamă.

Acolo la Sibiu, în mijlocul C. I. Cav. şi a Şcoalelor de Cavalerie, din 1934—1939, fie în calitate de Comandant al Reg. Centr. Instr. al Cavalerie, fie ca Comandant al Şcoalei de Aplicaţie a Cavaleriei, Lt. Colonel, apoi Colonelul Cristu Cantuniar, trece şi pune în aplicare practică, bogăţia vastă a calităţilor şi pregătirei sale superioare.

Cu înţelepciunea savantului, cu minuţiozitatea cercetătorului, cu dârzenia exploratorului, Colonelul Cantuniar pune întreaga sa făptură în slujba armei sale pe care a divinizat-o.

Cu forţa sa morală, cu puterea sa fascinantă asupra celor ce comanda, continuă şi dă un nou impuls centrului cavaleristic de la Sibiu.

Paginile de glorie înscrise de unităţile noastre de cavalerie în vastul teritoriu inamic din răsărit, înaltul simţ moral care conduce întreaga noastră cavalerie din victorie în victorie, neasămuitul spirit de sacrificiu de care călăreţii, de la soldat, la Comandant, dau continuu dovada, se datoresc într'o oarecare măsură şi operei construc-

tive realizată de Colonelul Cantuniar în cei 4 ani de pregătire premergătoare acestui război.

Evenimentele din 1939, obligă pe Colonelul Cantuniar să părăsească cu durere arma sa dragă şi Sibiul, şi-l găsim în serviciul de stat major, până în 1940, când Autorităţile Superioare de la Conducerea Oştirei, îi încredinţează conducerea Şcoalei Superioare de Război.

Este postul de onoare, de cea mai înaltă treaptă, pe care un Ofiţer de Stat Major îl poate atinge în cariera sa. In această calitate, Cristu Cantuniar, poate să pună în valoare totală înalta sa pregătire în domeniul ştiinţei militare, tocmai în perioada delicată când doctrina noastră, trebuia schimbată, ca urmare a sugestiilor biruitoare ale Marelui Nostru Aliat.

22 Iunie 1941 îl găseşte la Comanda Şcoalei Superioare de Război.

Inaltele sale calităţi de ofiţer de Stat Major sunt cunoscute şi apreciate de Căpeteniile armatei, care îl detaşează dela Comanda Şcoalei Superioare de Război, ca Subşef de Stat Major al Armatei IV-a.

In grelele, dar glorioasele lupte duse dela Prut şi până sub zidurile Odessei, Sub Şeful de Stat Major al Armatei IV-a, este sufletul acestui Stat Major.

Vederea lui clară, cunoştinţele sale profunde în arta şi ştiinţa militară, sunt un preţios ajutor Comandamentului Armatei, care merge din victorie în victorie, până la aruncarea inamicului în mare, la Odessa.

Ca ostaş devotat patriei, nu putea însă rămâne mult timp să privească de departe, faptele de arme strălucitoare ale bravelor regimente de cavalerie, în mijlocul cărora îşi lăsase inima pentru totdeauna.

Cu toată sănătatea sa şubredă, cere şi Căpeteniile Armatei, îi încredinţează în Februarie 1942, comanda Brigadei, apoi Diviziei 6-a Cavalerie, — una din Diviziile Corpului de Cavalerie care dela Prut până la Marea de Azov, Crimeia şi Caucaz, au înscris cele mai strălucitoare pagini de glorie în cartea Neamului şi a Cavaleriei.

Acolo, în fruntea Diviziei sale, valoarea sa excepţională, pusă la suprema probă, duce regimentele sale, în marşul vertiginos al izbândei, dela Marea de Azov, peste Rostov, peste Kuban, până la poalele Caucazului.

Acolo, Reg. 9 Roşiori, unul din regimentele ce intrau sub

cnmanda sa, sub impulsia aceluia ce acum 28 ani pusese prima tresă de Sublocotenent la chipiul cu banda roz, dă ca un suprem omagiu cel mai frumos exemplu de sacrificiu.

Acolo, departe, când zările victoriei finale i-au apărut desigur înaintea ochilor, puterile sale au slăbit şi contra voinţei sale este evacuat în interior, într'un concediu, imperios necesar pentru restabilirea sa, pentru ca numai după o zi, sufletul său mare şi mintea sa luminată, să părăsească pentru totdeauna corpul firav al aceluia ce a fost Colonelul Cristu Cantuniar.

* * *

Aşa se încheie viaţa şi cariera unuia dintre cei mai străluciţi ofiţeri ai armatei, care nu a cunoscut în lunga sa carieră decât înaintare la alegere, laude şi admiraţiuni generale.

Decorat cu mai multe ordine române şi străine de pace, a fost distins pentru faptele sale de arme din războiul trecut cu Ord. Coroana României cl. V. cu spade şi panglică de Virtute Militară, iar în actuala campanie cu Comandoria Ordinului Coroana României cu spade şi panglică de Virtute Militară, iar de Marii Noştri Aliaţi, cu Crucea de Fier.

* * *

Acesta a fost vajnicul călăreţ, inteligentul şi prea luminatul ofiţer de stat major şi bravul Comandant al Div. 6 de Cavalerie.

La despărţire, acum câteva zile de Divizia sa pe front dela poalele Caucazului, când le-a spus la plecare „pe curând la revedere", iar cei care cu speranţa revederei apropiate l-au condus cu privirea până ce maşina a dispărut sub orizont, nici el, nici ostaşii săi dragi nu s'au gândit că nu se vor mai revedea nici odată.

Jalea va cuprinde pe bravii călăreţi ai Diviziei sale, când vor afla lovitura crudă a soartei.

Locul de Comandant al Diviziei de Cavalerie rămas cernit prin dispariţia bravului său comandant, cu greu va fi înlocuit.

Cu inima strânsă de durere, ne plecăm în faţa soartei crude a destinului.

Cu Colonelul Cantuniar, Armata pierde pe unul din cei mai valoroşi ofiţeri ai săi, destinat a fi ajuns în curând pe treptele cele mai înalte ale conducerei.

Cavaleria pierde pe cel mai destoinic, priceput şi brav Colonel şi Comandant de Divizie.

Locul rămas cernit, sapă un gol ce nu poate fi înlocuit.

Camarazii, tineri şi mai în vârstă, pierd veriga cea mai solidă, din puternicul lanţ al camaraderiei ce ne leagă.

Familia şi rudele pierd pe cel mai preţios din membrii lor. Fie ca acest suprem omagiu ce-i aduc camarazii şi prietenii să le fie o caldă alinare.

„Colonel Cristu Cantuniar ai fost şi vei rămâne o podoabă a Armatei şi Cavaleriei".

„Patria îţi va fi recunoscătoare, ai bine meritat dela Patrie".

Dormi în pace.

* * *

† COLONELUL CHRISTU CANTUNIAR

„Creasta va fi cucerită mâine, căci concură la cucerirea ei şi recruţii regimentului 10 Roşiori".

Astfel colonelul Christu Cantuniar încheie ordinul pentru atacul . . .

Numai din această frază se poate vedea cum ştia să facă o sărbătoare dintr'o luptă; cum ştia mai ales să imprime forţa morală într'o acţiune, acest mânuitor de suflete; acest neîntrecut în concepţie; acel ce a fost în fruntea bravilor lui din „Divizia INARIPATĂ", tot timpul şi peste tot.

A fost sortit să fie al doilea comandant de divizie de cavalerie care să moară pe câmpul de onoare, deoarece moartea lui la capătul drumului spre repaus, era sfârşitul încet, senin, al trudei lui fizice de pe front; era stingerea corpului departe de vitejii lui, dar al cărui suflet tot în mijlocul lor se găsea. In mijlocul lor s'a stins, căci sufletul lui a rămas şi va rămâne cu ei.

In luptele Corpului de Cavalerie, îl văd şi îl voi vedea întotdeauna.

Il văd privindu-şi divizia, după o etapă de 90 km. trecând Donul. Ce mândru era de ea şi de munca ce depusese pentru a o dăsăvârşi în pregătire. Ce încredere avea în ofiţerii lui, în soldaţii lui. Şi nu s'a înşelat.

Sub privirea lui treceau escadroanele şi bateriile, unele după altele, în Caucazul visat de noi toţi.

Il revăd apoi înaintând cu divizia în acel „galop" spre Sud, spre inamic.

Nervos de a începe lupta; calm, metodic în a o pregăti; dinamic în execuţia ei. Câtă încredere aveam cu toţii în el şi în divizia lui.

Pentru el, totul trebuia prevăzut, totul pregătit metodic, totul trebuia făcut astfel ca din dragii lui călăreţi să piară cât mai puţini. Il durea când auzea că un nou căpitan sau un alt brav sergent a căzut; ce mândru era însă de orice sacrificiu eroic prin care victoria condusă de el se câştiga.

Era tot timpul printre escadroanele lui. Postul lui de comandă era el; şi Christu Cantuniar era sub proectile de artilerie, sub bombe de aviaţie, sub foc de mitraliere.

Rând pe rând au căzut: KURKA, KURTSCHANSKAJA, TEMRJUK, STAROTITAROWSKAIA, OSSAKOWA. Trei din aceste victorii au fost citate în comunicatele germane.

Admirabile fapte de arme înscrise în lungul şir de victorii ale călăreţilor.

Şi în toate colonelul Cantuniar a fost cu gândirea lui, cu fapta lui, prin spiritul armei la care el a contribuit atât de mult, ca profesor şi comandant.

* * *

Iar într'o frumoasă zi de toamnă în draga noastră ţară, departe de ţinutul Cazacilor de Cuban unde el a luptat, sufletul colonelului Cantuniar deslipindu-se de chinuitul lui corp, a sburat pe drumul Corpului de Cavalerie, peste Prut, Nistru, Bug, Nipru, Azov, Don, Cuban, pentru a reveni la călăreţii lui, pieriţi şi ei în ţara Caucazului: Moldoveanu, Pătrăşescu, TUDORĂNESCU, Ghinescu... şi mulţi alţii:

Dar cu asemenea eroi, un popor nu poate decât să învingă, şi vom învinge.

Colonel **I. N. EFTIMIU**

Cavaleria Română în operaţiunea de forţarea Nistrului şi Străpungerea poziţiei fortificate Stalin.

In războiul de răscruce istorică pe care POPORUL ROMAN l-a pornit alături de marii lui aliaţi, pentru reîntregirea graniţelor sale răsăritene şi distrugerea duşmanilor Crucei, Cavaleria Română se găseşte pe drumul sacrificiilor eroice, care au adus victoria, rostind prin faptele sale, cuvântul său hotărîtor, plin de jertfe şi de glorie.

De bună seamă, că în vremurile când tot Neamul Românesc se găsea încordat în epopeica sa redeşteptare, cunoaşterea faptelor de arme, săvârşite într'un sector sau altul, era influenţată de preocupări proprii sau de moment; vestea lor era prinsă în măsura anumitor resonanţe, iar desfăşurarea operaţiunilor nu se putea înfăţişa sub forma lor adevărată; astăzi când realitatea operaţiunilor se poate prinde cu mai multă preciziune şi privi cu mai multă obiectivitate, socotesc necesar a scoate la lumina istoriei, una din cele mai grele, mai îndrăzneţe şi mai glorioase operaţiuni ale Cavaleriei.

Forţarea Nistrului şi străpungerea poziţiei fortificate Stalin

Dela 4 - 7 Iulie, Brigada 5-a Cavalerie, formată din Regimentele Colonel Korné, Colonel Bossie, Colonel Carp, Reg. de Artilerie Călăreaţă, Colonel Iliescu şi celelalte elemente neînregimentate, a urmărit vijelios între PRUT şi NISTRU, ariergărzile sovietice.

In dimineaţa de 7 Iulie, Brigada a atins NISTRUL.

Dela 8—16 Iulie, Brigada a stat într'un dispozitiv de acoperire pe NISTRU, între ATACHI și VOLOȘCOVA, ambele inclusiv, respingând toate încercările sovietice de a pătrunde la Sud de NISTRU.

Dispozitivul de ansamblu pe NISTRU este cel din schița Nr. 1.

La 11 Iulie, Corpul de Cavalerie, ordonă ca Brigada să studieze executarea unor incursiuni puternice la Nord de NISTRU, în scopul de a ușura operațiunile armatei germane, care urma să forțeze NISTRUL la Sud-Est de Moghilew.

Prin aceste incursiuni se urmărea a se atrage atențiunea inamicului și fixarea forțelor lui astfel ca operațiunea forțării NISTRULUI, în regiunea Ungry (Sud Est Moghilew) să se poată realiza cu mai multă ușurință.

Statul Major al Brigadei cu Colonelul Korné și Colonelul Carp, împreună cu Maiorul German de Geniu Göbel, au recunoscut posibilitățile de trecere peste NISTRU și s'a ajuns la concluzia că cele mai avantajoase condițiuni de trecere le oferă regiunea pădurici S. E. Coslov, și într'o mai mică măsură, regiunea Liasevti-Verejeni.

La Nord, Armata 17-a Germană, operând în jur de Bar (100 Km. Nord Moghilew), era în curs de străpungerea poziției fortificată Stalin.

La aripa de Sud a acestei Armate, se găsea Corpul Expediționar Ungar, care cu dreapta lui era în apropiere de Ușița Nouă, (circa 60 Km. Nord-West Moghilew).

La 14 Iulie, ora 18, Brigada Colonel Măinescu, primește dela Corpul de Cavalerie Ordinul de Operații Nr. 57. Acest ordin care deschidea cavaleriei române, poarta prin care va intra în istorie, prevedea :

— Forțele române, vor forța NISTRUL în ziua de 16 Iulie, astfel :

— Corpul Vânătorilor de Munte, în regiunea Voloșcova - Cozlov.

— Corpul de Cavalerie, prin Detașamentul Colonel Măinescu, deoparte și de alta a satului Liasevți.

— Detașamentul Colonel Măinescu se compune din :

— Comandamentul Brigadei Colonel Măinescu.

— Reg. Colonel Korné Radu.

— Reg. Lt. Col. Dămăceanu.

— Reg. Colonel Talpeș.

— Escadroanele de aruncătoare, de tunuri A. C. și Escadroanele de Pionieri dela cele 3 Brigăzi ale Corpului de Cavalerie.

— 1 Companie de Pionieri a Corpului de Cavalerie.

— 45 punți de asalt.

SCHIȚA No. 1.

cu Dispozitivul pe Nistru la 14 Iulie 1941.

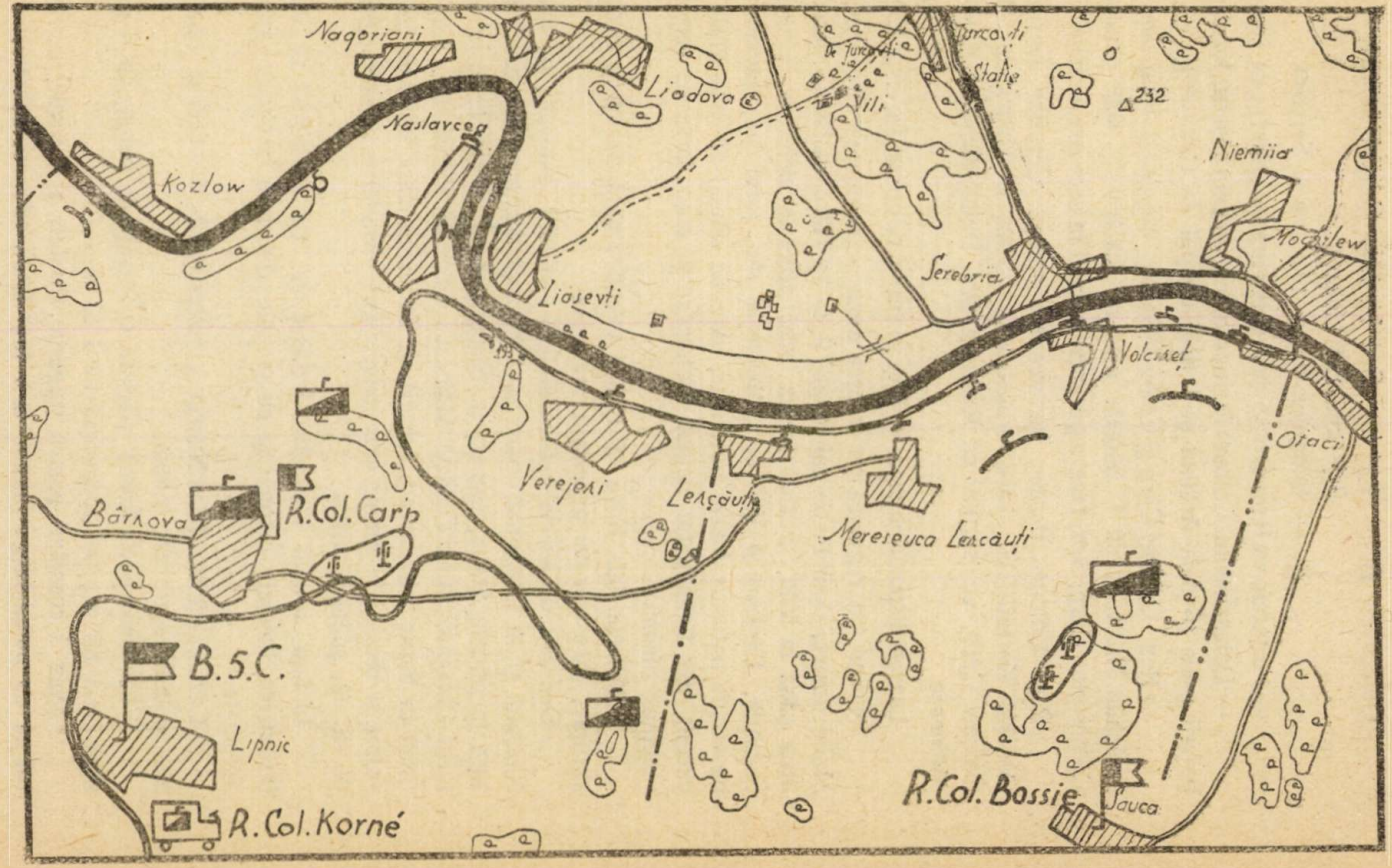

— 20 vase de echipaj.

Obiective: 1). — $1_1/^2$ km. Sud Liadova Grupul de case
$3_1/^2$ km. Est Liasevți.

2). — Înălțimea dintre Liadova și Serebria.

— Forțarea, va fi precedată de o pregătire de artilerie, de 15 min.

— Detașamentul Colonel Măinescu, mai dispunea și de focul a 7 baterii grele (6 dela Armată și 1 dela Corpul de Cavalerie).

— Reg. Colonel Carp și Colonel Bossie, amplasat cu grosul ca în schița Nr. 1. și cu 1 baterie artilerie călăreață, sub comanda Colonelului Carp, vor face siguranța trecerii în sectoarele respective.

Reg. Colonel Bossie, va acoperi stânga Corpului German, General Kortzfleisch, care urmează să treacă la Ungry, iar Reg. Colonel Carp, va sprijini cu foc, acțiunea Detașamentului Colonel Măinescu.

Luarea dispozitivului se va face în cursul nopții de 14/15 și 15/16.

Nistrul, în regiunea de trecere avea o lărgime de circa 300 m. Malul nostru, domnia pe cel inamic însă la Nord de Nistru, terenul. urca până la Villi, având forma unei citadele naturale. Liasevți, Serebria, Liadova și Villi cu păduricele din jurul lui, constituiau bastioane naturale foarte puternice, care nu numai că erau grele de cucerit, dar flancau tot timpul înaintarea și erau surse de serioase reacțiuni ofensive.

Înălțimele dela Nord de Nistru aveau o serie de văi și viroage abrupte, care măreau greutățile înaintării.

Deosebit de aceste nefavorabile condițiuni naturale, pe malul Nistrului și în adâncime, până la Villi inclusiv, era organizată poziția fortificată Stalin, lucrată în beton și bine dotată. Erau în sectorul Detașamentului Colonel Măinescu circa 40 de lucrări, majoritatea în beton (cazemate), lucrări de campanie care umpleau intervalele și distanțele dintre cazemate, ziduri de piatră groase, rețele de sârmă, șanțuri anticar.

In fața satului Liasevți se găsea un zid de piatră pe toată întinderea lizierei, betonat și cu crenele din care acționau armele automate.

Cazematele străjuiau Nistrul la intervale de 5—600 m. una de alta și mult eșalonate înapoi.

Cazemata avea formă pătrată cu pereți de beton, cu o grosime de 0,85 m., iar acoperișul de 1,20 m.

Avea 3 creneluri pentru tragerile frontale și laterale, iar faptul că nu putea trage înapoi le-a fost fatal, căci ostașii noștri au

aflat această lacună şi au exploatat-o la maximum, strecurându-se prin intervale şi apropiindu-se de ele prin spate, le distrugeau cu explosiv sau anihilau pe luptători.

In interior cazemata era despărţită prin ziduri de beton în 5—6 încăperi, 3—4 corespunzătoare crenelurilor de tragere, o încăpere pentru hrană şi muniţiuni, iar una pentru motorul de iluminat şi aerisire. Cazemata era înzestrată cu periscop, aparate chirurgicale, instalaţii de apă şi dotată cu mijloace antigaz.

Fiecare cazemată era legată telefonic cu P. C.

Armamentul era compus din 3 mitraliere şi aveau un plan de foc al cazematei foarte judicios schiţat. Personalul cazematei era compus din 10 până la 20 apărători, comandaţi de un ofiţer, care în momentul când vedea că pericolul este mare, părăsea cazemata şi încuia înăuntru pe apărători, forţându-i astfel să lupte până la unul.

Cazematele şi toate lucrările erau foarte bine camuflate.

Aspectul apărării Nistrului se vede în schiţa Nr. 2. Fortificaţiile flancau perfect Nistrul, iar în adâncime apărarea era organizată pentru a opune o rezistenţă foarte puternică.

Intre Serebria şi Liasevţi se afla circa 1 batalion de fortificaţie în lucrări şi 2—3 companii de rezervă, 7—8 baterii de artilerie de câmp şi 2 baterii grele. Cheia rezistenţei era la Liasevţi şi la Villi, însă tot sectorul se găsea deopotrivă de sistematic organizat şi apărat cu înverşunare.

După primirea ordinului de operaţii al Corpului de Cavalerie, Comandantul Brigadei a trecut imediat la recunoaşterile de detaliu, în vederea montării acţiunei. Comandamentul cunoştea perfect zonele de trecere, dar pregătirea trecerei era dezavantajată din cauză că afară de un regiment (Reg. Colonel Korné), toate celelalte urmau să sosească în cursul nopţii, erau străine de teren, iar timpul disponibil care mai rămânea (ziua de 15), foarte redus, pentru a realiza toate pregătirile.

Zona Verejeni, era cea mai favorabilă trecerei, de oarece nu avea în faţa ei, pe malul opus, acoperiri naturale, însă făcea grea apropierea la plajele îmbarcare a materialului de trecere, iar înaintarea la Nord era ameninţată necontenit dela Serebria şi păduricele Sud Villi.

Zona Liasevţi, cu toate că era favorabilă trecerei prin existenţa unei insule la Sud Liasevţi şi permitea o bună apropiere pe mal, iar înaintarea ducea spre culmea dintre Liadova şi Villi în inima apărării, existenţa localităţei Liasevţi făcea forţarea Nistrului cu totul anevoioasă.

SCHIŢA No. 2.

cu Ansamblul terenului şi organizaţiuni inamice, direcţii de inaintare şi obiective

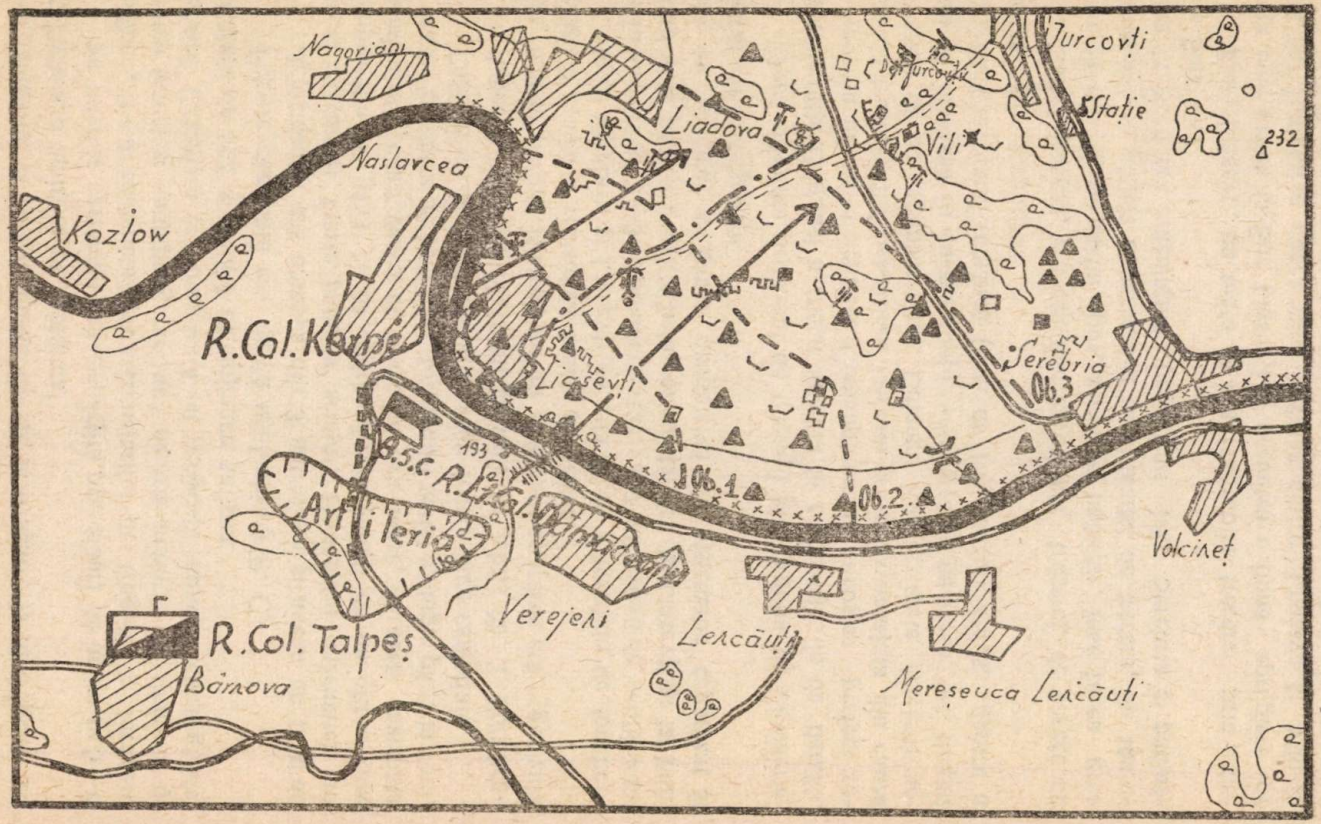

In ambele zone, amplasarea bazei de foc se făcea în condiţiuni optime, putându-se sprijini trecerea pe deasupra, până la bătaia maximă a armamentului.

Comunicaţia acceptabilă Lipnic-Naslavcea, pe lângă argumentele de ordin technic şi cele privitoare la desfăşurarea ulterioară a progresiunei, conexată cu faptul că forţarea pe la Liasevţi se conjuga cu cea dela Cozlov, dându-i nu numai un sprijin moral, dar şi o garantare solidă spre Nord-West, au determinat ca efortul forţării Nistrului să se încerce pe la colţul de Sud-West Liasevţi, urmând ca acest sat să fie cucerit prin dublă învăluire, pe la West de Reg. Colonel Korné, iar pe la Est prin înaintarea Reg. Lt.-Col. Dămăceanu. Cu toate acestea Comandamentul Detaşamentului Colonel Măinescu luase măsurile ca în cazul când trecerea reuşeşte mai net la Verejeni, rezerva să fie împinsă la Nord, prin Verejeni.

Natura organizaţiunilor, mijloacele de îmbarcare foarte reduse şi caracterul apărărei sovietice, nu îngăduiau forţarea Nistrului prin surprindere; de aceia, de comun acord cu Corpul de Cavalerie, s'a hotărît ca pregătirea de artilerie să fie mai lungă decât prevedea ordinul de operaţii al Corpului de Cavalerie şi în realitate urma să înceapă la orele 3.30, iar trecerea la 4,15'.

Deasemeni, Detaşamentul Colonel Măinescu a stabilit că Reg. Colonel Korné să înceapă forţarea după Reg. Lt.-Colonel Dămăceanu, în scopul de a distrage atenţia inamicului dela Liasevţi şi a-l influenţa prin ameninţarea dinspre Est.

Detaşamentul Colonel Măinescu a dat în cursul nopţii de 14/15 Iulie, ordinul de operaţii pentru forţarea Nistrului (No. 65).

Acest ordin prevedea: (Schiţa No. 2).

Misiunea Detaşamentului Colonel Măinescu, este să forţeze Nistrul şi să realizeze un cap de pod pe aliniamentul Serebria—Liadova.

Hotărîrea. Forţarea Nistrului pe la Est şi West Liasevţi făcând efortul pe la West de Liasevţi şi acoperindu-se spre Est.

Dispozitiv.

1. Reg. Colonel Korné, întărit cu:

2 plotoane pioneri (dela Brigada Col. Măinescu).

12 piese A. C. şi 8 piese Brandt, dela Brigada General Racovitză Aurel.

23 bărci.

10 vase echipaj.

Are misiunea, de a forța Nistrul prin punctul colțul de Sud-Est Naslavcea și înaintând pe direcția liziera de Est Pd. Liadova, să concure la construirea capului de pod.

Se va acoperi tot timpul către Nord-West.

2. Reg. Lt.-Col. Dămăceanu, întărit cu:

— 2 plotoane pioneri, dela Brigada General Racovițză.

— 6 piese A. C. și 6 piese Brandt, dela Reg. Colonel Talpeș.

— 12 piese A. C. și 8 piese Brandt dela Brigada Col. Dănescu.

— 22 bărci și 10 vase echipaj.

Are misiunea de a forța Nistrul, pe la Vâlceaua 500 m. Nord-Est c. 193 și înaintând pe direcția c. 193 Villi, să concure cu Reg. Colonel Korné la constituirea capului de pod.

Va ține tot timpul legătura cu Reg. Colonel Korné și se va acoperi puternic spre Est.

Limite de despărțire.

Drumul Liasevți—Jurcovți (la Reg. Lt.-Colonel Dămăceanu)

3. Rezerva.

Reg. Colonel Talpeș (pe jos), în regiunea Bârnova-păduricele 2 Km. Est Bârnova, în măsură:

A interveni în sprijinul Reg. Lt.-Colonel Dămăceanu, pentru acoperirea dreptei sale.

Sau pe direcția de înaintare a Detașamentului.

4. Artileria.

a) Amplasamente, în măsură de a bate dela început, până la linia, Serebria Liadova.

b) Repartiție:

— Sprijin direct.

— 3 divizioane la Reg. Colonel Korné.

— 2 divizioane la Reg. Lt.-Colonel Dămăceanu.

Ansamblu:

— 1 baterie câmp,

— 1 baterie artilerie grea.

c) Misiuni.

— Neutralizarea organizațiunilor dela lizierele Est și West Liasevți și din fața punctelor de trecere.

— Sprijin direct,

— Protecție pe satul Liasevți și Pd. depe D. Liadova.

— Eventual, contrabaterie, care revine în special artileriei grele a armatei.

— Gruparea de sprijin direct a Reg. Colonel Korné, va fi în măsură să intervină cu un divizion, până la Pd. 3 Km. Nord-Est Liasevți, iar gruparea de sprijin direct a Reg. Lt.-Col. Dămăceanu, va fi în măsură să intervină cu un divizion până la Pd. Liadova.

5. Siguranța.

Detașamentul Colonel Carp (Reg. Colonel Carp și Colonel Bossie + 1 baterie artilerie călăreață), va face siguranța pe Nistru începând dela Verejeni (inclusiv) și va sprijini, prin foc, acțiunea Detașamentului Colonel Măinescu.

Execuția.

1. Forțarea se va executa la ora 4.15' (16. VII, a. c.), fiind precedată de o pregătire de artilerie de 30 minute, plasată în special în satul Liasevți și organizațiunile depe mal.

2. Puncte de primă destinație:

a) Pentru Reg. Colonel Korné, încrucișarea de drumuri din valea Bârnova.

b) Pentru Reg. Lt.-Colonel Dămăceanu, stația Bârnova.

La aceste puncte, se vor găsi câte un ofițer, numit de fiecare regiment.

3. Puncte de dislocare.

a) Pentru Reg. Colonel Korné, moara 700 m. Sud-Vest Naslavcea.

b) Pentru Reg. Lt.-Colonel Dămăceanu, colțul de Sud-Vest Verejeni.

La aceste puncte, se va găsi câte un ofițer numit de fiecare regiment.

4. Plaje de îmbarcare.

In locurile fixate de regimente.

Șeful îmbarcărei la Reg. Colonel Korné, este Căpitanul Baicu iar la Reg. Lt.-Col. Dămăceanu, este Căpitanul Comandant al Esc. Pioneri dela Brigada General Racovitză Aurel.

5. Bazele de foc, în locurile recunoscute de regimente, în valoare inițială de 2/3 din mijloacele de foc.

6. Efectuarea trecerei:

a) Trageri de preparație dela 3,30'—3,45'. — Vor interveni toată artileria și bazele de foc.

b) Inițial se va trece pe îmbarcațiuni:

— Reg. Colonel Korné, 2-3 plotoane cu pioneri.

- Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, idem.

c) Ulterior, se va trece tot pe îmbarcaţiuni, restul primului escadron, având în prima urgenţă armament A. C. şi aruncătoare, apoi restul regimentelor.

7. Obiective.

— Obiectivul 1 : Aliniamentul marginea de nord a Ostrovului liziera de Nord Liasevţi — liziera de Est Verejeni ;

— Obiectivul 2 : liziera 1 Km. Nord Liasevţi — casa izolată — grupul de case 3 Km. Est Liasevţi ;

— Obiectul 3: liziera de Nord a Pd. Sud Liadova — liziera de West Serebria.

8. Cucerierea obiectivelor.

a) Obiectivul 1, se va cuceri învăluindu-se pela Est şi West satul Liasevţi.

b) Obiectivul 2, se va cuceri împingând viguros pe direcţiile respective şi curăţind satul Liasevţi şi regiunea dela Est în sectoarele afectate.

Plecarea depe obiectivul 2, la ordinul Detaşamentului.

c) Obiectivul 3, se va cuceri înaintând pe direcţiile afectate.

Reg. Lt. Colonel Dămăceanu va manevra Pd. pe la Nord—West.

9. Atitudine.

Pe obiectivele 2 şi 3, regimentele vor fi în măsură să treacă în defensivă, fie la reacţiunea puternică inamică, fie la ordinul Detaşamentului.

După cucerirea obiectivului 2, se vor împinge patrule cu pionieri spre Nord şi Nord—Est.

10. Artileria.

Va fi în măsură să se deplaseze, la ordin cu 3 divizioane pentru a ocupa poziţia pe aliniamentul Verejeni, D. Pietrosu, D. Mijlociu, imediat ce cucerirea obiectivului 2 va fi asigurată.

11. Realizarea dispozitivului de trecere.

a) Artileria intră în poziţie, în ziua de 15 Iulie cu începere dela ora 21, fiind gata de tragere la ora 24.

b) Amplasarea bazelor de foc şi materialului de trecere, în aceiaşi zi şi între aceleaş ore, ca artileria.

c) Unităţile destinate trecerei, se vor găsi la plajele de îmbarcare la 16. VII. orele 3 vor fi gata de a se îmbarca, pentru a porni la orele 3,45.

12. Păstrarea secretului, camuflarea şi tăcerea sunt neapărat necesare.

Nu se vor trece la Nord de Nistru, fără aprobare specială, decât mijloacele organice ale regimentelor.

Pionieri.

1. Pionierii afectaţi regimentelor, vor concura la trecere şi distrugerea fortificaţiilor, cu armamentul de care dispun, mine ş grenade.

Lor le cade în sarcină şi descoperirea câmpurilor de mine.

2. Compania de Pionieri (Bat. 58 Pionieri), va îmbunătăţi itinerariile c. 238 - Naslavcea şi Staţia Bârnova - valea Liasevţi.

3. Restul de 2 Plotoane din Esc. 2 Pionieri, va constitui un P. C. la c. 238 (2 km. Nord-Est Bârnova).

4. Toate aceste lucrări vor fi efectuate în cursul zilei de 15 Iulie c.

— *Apărarea A. A. şi A. C.*, prin mijloacele unităţilor.

— *Consum de muniţii.*

— 1. U. F.

— Reîmprospătare prin trenurile respective dela Lipnic, pentru unităţile Brigadei Colonel Măinescu.

Pentru celelalte unităţi, prin grija Brigăzilor respective.

— *Legături şi transmisiuni.*

Reg. Colonel Carp, va da 6 agenţi de legătură călări la P. C. Brigadă, la 15 Iulie c. ora 15.

— Legătura între Reg. Colonel Korné şi Vânătorii de Munte se va face de Reg. Colonel Korné, printr'un ploton pe liziera de Vest al satului Liadova.

— Legătura între regimente se va face de către Reg. Lt. Col Dămăceanu, printr'un ploton pe linia de despărţire.

In cursul dimineţii de 15 Iulie s'au făcut recunoaşterile regimentelor şi a tuturor mijloacelor puse la dispoziţie şi gruparea lor în zona Bârnova. Reg. Lt. Col. Dămăceanu şi toate celelalte mijloace ce nu aparţineau Brigadei Colonel Măinescu, nu au avut timp să execute în toate detaliile recunoaşterile necesare.

Prin faptul că forţarea Nistrului a fost amânată pentru ziua de 17 Iulie, s'a dat răgazul ca pregătirea forţării să se facă în condiţiuni cu totul bune. Astfel executarea ordinului de operaţii Nr. 65 s'a decalat cu 24 de ore.

Această problemă tactică ce se pune cavaleriei, forţarea unui fluviu şi străpungerea unei poziţii modern fortificată, a pus o nelinişte în sufletul şi mintea tuturor eşeloanelor conducătoare, iar cinstea ce se aşeza pe umerii Detaşamentului Colonel Măinescu (Brigada Colonel Măinescu), era apăsătoare. Nici mijloacele, nici -instrucţia noastră şi nici principiile curente de întrebuinţarea cavaleriei nu concordau cu această misiune.

Cine privea Nistrul şi malul opus, cine cunoştea valoarea organizaţiunilor inamice şi resursele defensive, ale ruşilor, cine ştia mijloacele de care dispunem, nu şi-ar fi putut stăpâni reflexia că această operaţiune este cu totul temerară.

Numai bogatele noastre resurse spirituale, hotărîrea de a sfărma orice obstacol şi înclinarea spre jertfă a cavaleriei, au putut să învingă vitregele condiţiuni în care împrejurările tactice şi strategice ne-au pus să operăm.

Zilele de 15 şi 16 Iulie, au trecut într'o perseverentă activitate pentru aşezarea dispozitivului de plecare şi pregătirei perfecte a forţărei.

Ştiam că operaţiunea este perfect închegată şi pusă la punct însă noutatea şi caracterul de „excepţional" al acţiunei, valoarea organizaţiunilor şi a inamicului de pe malul opus, strecura în sufletele noastre un fior de nelinişte. Eram hotărîţi să trecem, dar ne gândeam cu teamă la jertfele pe care soarta ni le va cere drept preţ al acestui neobişnuit succes.

Operaţiunea a fost astfel organizată, încât fiecare element al Detaşamentului Colonel Măinescu să constitue un bloc indisolubil, iar acţiunea să fie tot timpul condusă de Comandament, pas cu pas, minut cu minut, căci numai în acest mod, forţarea şi străpungerea se putea realiza într'o zonă de fortificaţie permanentă şi faţă de un inamic îndârjit şi agresiv. Orice fisură în dispozitiv, orice destrămare a manevrei ofereau inamicului prilejuri să ne arunce înapoi în Nistru.

Noaptea de 16/17 Iulie a trecut plină de griji şi activitate. In special aducerea vaselor de echipaj a fost anevoioasă şi a trebuit să se pună la dispoziţia Lt. Col. Dămăceanu un escadron din Reg. Colonel Talpeş, pentru a transporta pe întuneric vasele până la plaja de îmbarcare. Peste tot a fost o muncă titanică şi o întrecere ca nici un detaliu să nu fie neglijat. In special realizarea surprinderei pregătirilor ne-a preocapat în mod deosebit. Colonelul Korné şi Lt. Col. Dămăceanu au realizat în această operaţiune, o activitate ce va constitui exemplu de modul cum se pregăteşte o trecere. Fiecare ofiţer, fiecare ostaş se străduiau să înfăptuiască totul şi cât mai perfect.

In zorii zilei de 17 Iulie, la ora 3,30', valea Nistrului s'a clătinat de glasul tunurilor.

Trei sferturi de oră de aşteptare, trei veacuri, ce se va întâmpla după ora 4,15'?

La ora 4,17', Lt. Colonel Dămăceanu telefonează că primul

eşelon de îmbarcaţiuni este lansat în apă, inamicul trage vehement, dar îmbarcaţiunile înaintează cu toate că primele două echipaje au fost omorîte. Imediat Lt. Colonel Dămăceanu raportează că primele elemente au pus stăpânire pe mal şi luptă pentru a distruge cazemata ce se găsea drept în faţa trecerei şi care era nesecat isvor de foc.

Primul val era format din două plotoane din Esc. 2, urmat de plotonul de legătură cu Reg. Colonel Korné şi apoi restul escadronului cu o parte din armamentul greu.

Gruparea Colonel Korné, avea misiunea să fixeze puternic cu tot focul său satul Liasevţi, iar artileria să neutralizeze în special liziera de Est a satului şi colţul de Sud—Est, pentru a uşura acţiunea Grupărei Lt. Col. Dămăceanu.

In scopul de a forţa trecerea pe la Liasevţi, în special, Reg. Colonel Korné, a aruncat la firul apei, la ora 5, primul val, însă focul inamic a fost excesiv de puternic, încât două îmbarcaţiuni au fost complet distruse, iar restul a fost nevoit să se întoarcă. — Faţă de succesul trecerei la Verejeni, pentru a se evita pierderile şi riscurile care nu erau neapărat necesare, s'a ordonat Colonelului Korné ca trecerea regimentului său să se facă numai când se va face simţită acţiunea Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, iar până atunci întreg sistemul defensiv al inamicului din faţă, să fie ţinut sub foc persistent şi să fie continuu ameninţat, încercând treceri şi cari vor fi exploatate imediat în cazul când reuşesc. — Ofiţerii Germani Maior Göbel şi Căpitan Frank, văzând valoarea reacţiunei de foc inamic din sectorul Liasevţi au declarat că forţarea Nistrului în acest punct este extrem de grea şi cea mai grea din toate pe care le-au văzut în campania din Vest.

Comandamentul, în faţa acestei situaţii de la Liasevţi şi apreciind importanţa succesului de la Verejeni, a hotărît să-şi concentreze mijloacele pe direcţia de înaintare a Reg. Lt. Col. Dămăceanu şi în consecinţă, şi-a dirijat rezerva la Verejeni, pentru a trece cât mai repede pe malul de Nord, unde va sprijini şi întări acţiunea întreprinsă cu atât de frumoase rezultate de Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, va lărgi spre Est şi Vest capul de pod şi va asigura dreapta Detaşamentului Colonel Măinescu.

Se urmărea să se închege şi să se definitiveze stăpânirea malului opus şi să se dea noui posibilităţi de progresiune.

La ora 5 se dă ordin Reg. Colonel Talpeş să se deplaseze la Verejeni, gata de a trece Nistru, în intenţia de a-l rabate spre Liasevţi, pentru a întoarce satul pe la Nord—Est.

Până la ora 10, Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, înfruntând vitejește toate greutățile, a cucerit cazemată cu cazemată, reușind să pună solid stăpânire pe malul de Nord al Nistrului, atingând obiectivul 1 al Detașamentului. Dacă până la această oră, reacțiunile posibile ale inamicului din zona Liasevți către flancul stâng al Reg. Lt. Colonel Dămăceanu au fost anihilate de acțiunea de foc a grupării Colonel Korné, Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, prin înaintarea sa tenace își avea amenințate ambele flancuri și o reacțiune ofensivă era de întrevăzut.

Pătrunsesem pe malul opus, dar în ansamblu încă nu eram complet stăpâni pe el, iar reacțiunile inamice ne puteau fi cu totul idefavorabile.

Deoarece trecerea pe malul de Nord a Reg. Col. Talpeș cerea timp mult, din cauza mijloacelor de îmbarcare reduse, singura soluție rapidă pentru a lichida situația de la Liasevți era tot Reg Lt. Col. Dămăceanu, care, față de sat, putea executa manevra în foarte bune condițiuni. — In urma convorbirei dintre Lt. Col. Dămăceanu și Șeful de Stat Major, asupra posibilităților de a manevra satul Liasevți cu escadronul său din rezervă Lt. Colonel Dămăceanu a răspuns că poate să o facă cu bune rezultate, dar că rămâne fără nici o rezervă. — Pe baza acestei convorbiri, Detașamentul Colonel Măinescu a ordonat ca Reg. Lt. Colonel Dămăceann să manevreze cu escadronul din rezervă, iar în rezervă se va veni 1 escadron din Reg. Colonel Talpeș, care va trece la Nord cât mai repede. — S'a păsit fulgerător la executarea acestui ordin. — Este unul din cele mai categorice exemple de camaraderie pe câmpul de luptă și de colaborare între două unități care au acelaș scop: *a învinge*. Este spiritul de înaltă înțelegere tactică și românească, conlucrare ce a animat întotdeauna regimentele care au luptat mereu victorioase, sub ordinele acestei Brigade.

Continuând progresiunea spre Nord, Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, realizează cu rezerva sa, manevra de învăluire a satului Liasevți, manevră care dela ora 11 se repercutează în slăbirea densității focului inamic de la Liasevți.

Dela ora 11, Reg. Colonel Korné, începe să treacă și pune stăpânire pe malul apus, înaintând repede pentru a închega dispozitivul Detașamentului și către orele 13, atinge obiectivul 1 al Detașamentului.

Cavaleria română reușește să forțeze Nistrul. Vitejia și destoinicia cavaleristului român a înghenunchiat prejudecățile tactice și a dat alt sens întrebuințărei ei pe câmpul de luptă.

Splendida reuşită a operaţiunilor de forţarea Nistrului din această primă fază a misiunei Detaşamentului, încununează cu laurii gloriei toate unităţile participante.

La orele 14, se dă ordin Reg. Colonel Talpeş să treacă la Nord de Nistru şi, înaintând pe direcţia Verejeni grupul de case 2 km. Nord-Est Verejeni - liziera de Sud staţie (4 km. de Serebria), eşalonat puternic înapoia dreptei Reg. Lt. Col. Dămăceanu, să reducă rezistenţele ce le va întâlni, cucerind succesiv obiectivele Detaşamentului, realizând în acelaş timp siguranţa spre Est a întregului dispozitiv, în care scop se va menţine eşalonat înapoia dreptei Reg. Lt. Colonel Dămăceanu.

Reg. Colonel Talpeş a avut mult de suferit pe timpul apropierei lui, din cauza focului de artilerie inamic care i-a pricinuit dureroase pierderi, iar regruparea lui a fost anevoiasă pentru că un Escadron fusese utilizat de Reg. Lt. Col. Dămăceanu, iar al doilea Escadron a fost pus tot la dispoziţia aceluiaşi regiment, în cursul zilei de 17, pentru a-i constitui rezerva şi a-l asigura pe dreapta, iiar o parte din armamentul lui intrase în compunerea bazei de foc a Reg. Lt. Col. Dămăceanu.

La orele 14,30 Reg. Colonel Talpeş a început înaintarea cu o parte din gros ($^1/_8$) la Nord de Nistru, pe direcţia ordonată, către obiectivele hotărâte prin Ordinul de Operaţii Nr. 65.

Cu toate că Reg. Colonel Talpeş nu a avut în prima zi un rol preponderent, totuşi prin acţiunea sa, înaintând pe direcţia ordonată, degajând astfel dreapta Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, liberându-i totodată atenţiunea, pentru a se concentra numai spre înainte, acolo unde se urmărea pătrunderea, a contribuit prin acesta la reuşita operaţiunei.

In cursul după amiezei, toate regimentele, sprijinite de focul artileriei şi al armamentului greu suplimentar, au înaintat cu bravură şi perseverenţă, distrugând cazemată după cazemată, astfel că la orele 15,30, obiectivul 2 este atins în unele puncte, dar rezistenţa inamicului în jur de cazemate era îndârjită. Către orele 18,30, obiectivul 2 se găsea în stăpânirea noastră pe tot frontul, iar Reg. Colonel Talpeş, eşalonat spre dreapta, atinsese obiectivul 1. S'au împins patrule şi pionieri către Nord şi Nord-Est, care au descoperit noui cazemate al cărui foc le-a limitat înaintarea.

Pentru a evita ca inamicul să ne surprindă în curs de acţiune şi cu un dispozitiv încă necomplet închegat expus la reacţiuni ofensive şi din cauză că în tot cursul zilei, lupta a fost fără răgaz, s'a

ordonat Regimentelor să se organizeze pe terenul cucerit, refăcânduşi dispozitivul şi luându-şi măsuri pentru a face faţă contraatacurilor inamice.

Artileria care, începând dela cucerirea obiectivului 2, începuse să-şi împingă bateriile pe cap, către mal, urma să-şi desăvârşească în cursul nopţii realizarea unui dispozitiv cât mai aproape de mal, pentru ca sprijinirea înaintărei de pe malul Sudic să se facă cât mai departe. Impingerea unei părţi din artilerie pe malul Nordic nu era indicată din cauză că nu aveam mijloacele suficiente de trecere, iar tragerea depe malul nordic nu se putea executa în condiţiuni bune din cauza lipsei de observatoare, care se găseau încă în stăpânirea inamicului, în timp ce de pe malul sudic sprijinul se făcea în condiţiuni optime.

Acţiunea artileriei în această zi a fost foarte utilă şi a lovit aproape neîntrerupt rezistenţele inamice, manevrând focul cu dexteritate, acolo unde situaţia o cerea.

Dispozitivul de ansamblu, în seara zilei, este cel din schiţa Nr. 3.

Detaşamentul Colonel Măinescu, intenţionând ca, în ziua de 18, să angajeze în linia 1-a, întreg Reg. Colonel Talpeş, pentru a lărgi, spre Est, capul de pod, punând stăpânire pe întreaga formă de teren, realizând astfel mai complet pătrunderea şi siguranţa spre Est, a intervenit la Corpul de Cavalerie să ne pună la dispoziţie şi Reg. Colonel Carp, care devenise disponibil prin trecerea Detaşamentului la Nord de Nistru.

In consecinţă, Corpul de Cavalerie a dat ordin ca Detaşamentul Colonel Măinescu, să regrupeze în cursul nopţii Reg. Colonel Carp, la Naslavcea, unde urmează a ne fi pus la dispoziţie.

Toate unităţile şi Comandamentul au luat măsuri să facă faţă eventualelor contraatacuri de noapte.

Pentru ziua de 18 Iulie, Detaşamentul Colonel Măinescu, a luat toate măsurile ca progresiunea să se realizeze în condiţiuni perfecte, iar reluarea atacului urma să înceapă la ordinul Corpului de Cavalerie.

Detaşamentul, a dat ordinul de Operaţii Nr. 74, care cuprinde în esenţă: (schiţa Nr. 4).

Misiunea.

Detaşamentul Colonel Măinescu, va relua înaintarea la ordin pe Direcţia generală Liasevţi—Jurcovţi, pentru a cuceri iniţial obiectivul Nord, Pd. Liadova—Serebria.

SCHIŢA No. 3.

cu Acţiunea din ziua de 17 Iulie şi dispozitivul din seara zilei

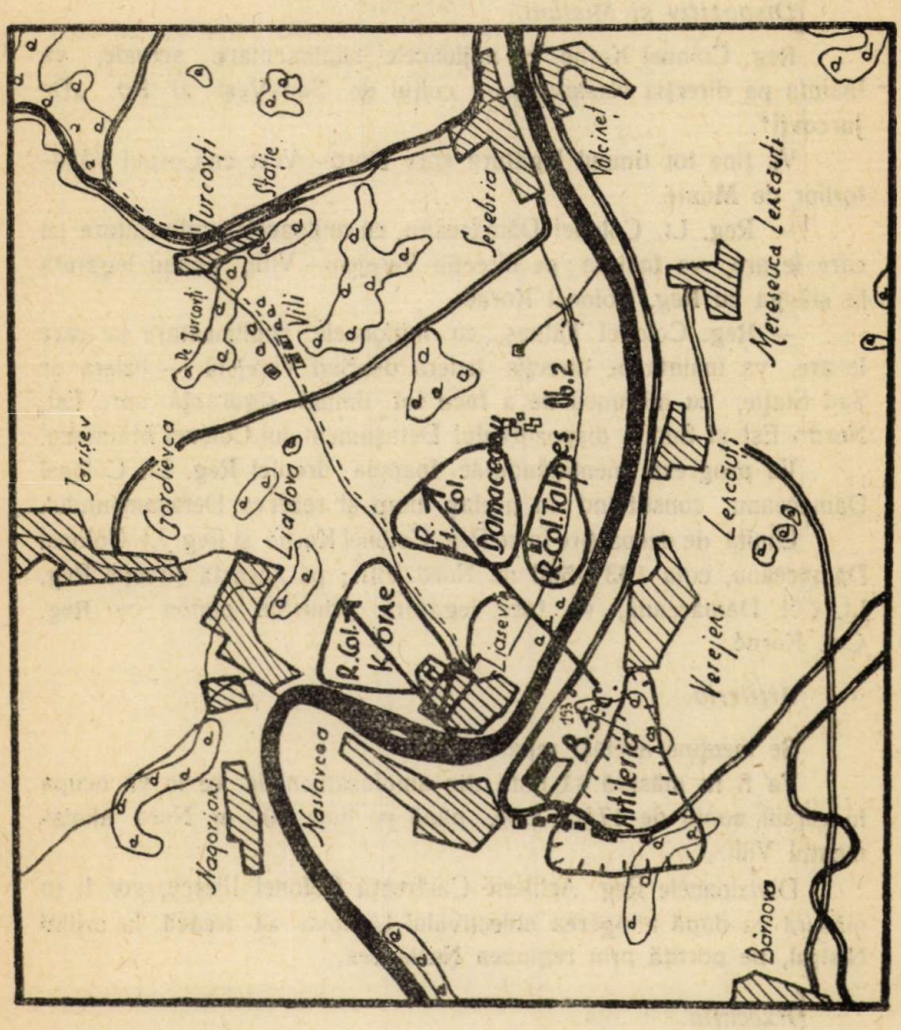

Hotărîrea.

Detaşamentul Colonel Măinescu, acoperindu-se puternic spre dreapta şi în legătură cu Corpul Vânătorilor de Munte, va relua înaintarea în dimineaţa de 18, la ora ce se va ordona.

Dispozitiv şi Misiuni.

Reg. Colonel Korné, cu mijloacele suplimentare actuale, va înainta pe direcţia Naslavcea — colţul de Sud-Vest al Pd. „De Jurcovţi".

Va ţine tot timpul legătura spre Nord—Vest cu Corpul Vânătorilor de Munte.

— Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, cu mijloacele suplimentare pe care le are, va înainta pe direcţia Verejeni - Villi, ţinând legătura la stânga cu Reg. Colonel Korné.

— Reg. Colonel Talpeş, cu mijloacele suplimentare pe care le are, va înainta pe direcţia liziera de Sud Verejeni — liziera de Sud Staţie, cu misiunea de a face tot timpul siguranţa spre Est, Nord—Est şi Sud a dispozitivului Detaşamentului Colonel Măinescu.

Va progresa menţinându-se înapoia dreptei Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, constituind în acelaş timp şi rezerva Detaşamentului.

Limită de despărţire între Reg. Colonel Korné şi Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, cota 193—500 m. Nord Villi; pe această direcţie Reg. Lt. Col. Dămăceanu, va face legătura printr'un ploton cu Reg. Col. Korné.

Artileria.

Se menţine aceiaşi repartiţie.

Va fi în măsură să bată din amplasamentele ce le va ocupa în cursul nopţii de 17/18 Iulie, până pe linia 500 m. Nord aliniamentul Villi.

Divizioanele Reg. Artilerie Călăreaţă Colonel Iliescu, vor fi în măsură ca după atingerea obiectivului Liadova să treacă la ordin Nistrul, pe portiţă prin regiunea Naslavcea.

Execuţia.

Reluarea înaintărei pentru cucerirea obiectivului Liadova se va face la ordin, iar acţiunea artileriei se va fixa prin ordin special.

După cucerirea obiectivului Liadova, regimentele vor fi în măsură să înainteze, la ordin, către obiectivul Niemija—Slob. Iarişevscaia.

In cursul nopții inamicul a căutat prin câteva contraatacuri de importanță mică să sdruncine dispozitivul nostru, dar a fost respins net de focul unităților din linia 1-a.

In dimineața de 18 Iulie s'a reluat atacul la ora 6,30, în condițiunile fixate prin ordinul de operații Nr. 74.

Reg. Colonel Korné, cu 2 escadroane în linia 1-a și al treilea la centru, înapoi, a reușit să înfrângă rezistența din zona sa, distrugând câteva cazemate, care îi barau înaintarea. In general, în fața acestui regiment, apărarea inamică era mai vulnerabilă decât pe restul frontului, pentru că posibilitățile de manevră și infiltrare erau mai mari, situație ce a fost exploatată la maximum și cu succes de regiment.

Reg. Lt. Colonel Dămăceanu avea însă, în fața sa, un sistem de focuri mult mai solid, prin existența unor cazemate conjugate cu pădurea Sud Villi, care constituiau obstacole extrem de active Inaintarea sa se făcea cu multă greutate, dar sigur.

Din regiunea Villi, pădurícea imediat Sud Villi și „De Jurcovți" artileria inamică și brandurile sale acționau puternic. Intre cazemate și pe liziera pădurei Sud Villi inamicul avea branduri și arme automate, care opuneau atacului grele probleme de înaintare. A fost de multe ori nevoie ca majoritatea artileriei să-și concentreze focul în sprijinul Lt. Colonel Dămăceanu. Pădurícea triunghiulară Sud Villi formând un reduit puternic, s'a dispus manevrarea ei pe la Nord și Sud. La Nord, Reg. Lt. Col. Dămăceanu și-a grupat majoritatea mijloacelor, pentru a pătrunde spre Villi, iar Reg. Colonel Talpeș urma să o întoarcă pe la Sud – Est. Incepând dela orele 13, obiectivul 3, în partea de Nord și centru a zonei de atac a Detașamentului devenise accesibil unităților noastre și Reg. Colonel Korné îl stăpânea în unele puncte, dar la Reg. Lt. Colonel Dămăceanu situația era grea, nu numai pentrucă rezistența inamicului perzista în a fi puternică, ceeace cerea unităților sale eforturi extrem de mari, dar rușii l-au contraatacat în 2 rânduri, fără să-l clintească din acțiunea lui temeinică, dar adăogând astfel încă o piedică înaintărei sale.

Pentru a menține legătura cu Reg. Lt. Col. Dămăceanu Reg. Colonel Talpeș avea un ploton pe linia de despărțire, care a fost împins mai spre Nord, spre a masca pădurícea triunghiulară.

Reg. Colonel Talpeș înainta și el, reducând pas cu pas rezistențele inamice, având mereu grija să acopere dreapta Reg. Lt. Colonel Dămăceanu și să se opună unei reacțiuni dinspre Serebria. Stânga sa este mereu ținută sub focul inamic, din pădurícea triun-

ghiulară. S'a ordonat regimentului să înainteze cu centrul său, spre a amenința pădurea, iar dreapta să fie refuzată, spre a se apăra pe el însuși și întreg dispozitivul.

Podul dela Liasevți, care urma să fie gata până la orele 11, încă nu era terminat. Detașamentul Colonel Măinescu, urmărea să treacă la Nord cât mai repede, o parte din artilerie și Reg. Colonel Carp, imediat ce podul va fi gata.

Ploaia făcuse drumurile aproape impracticabile și singura comunicație existentă Bârnova - Naslavcea - Liasevți, era o combinație de lacuri și gropi. In aceste ore, când Detașamentul voia să-și treacă dincolo cât mai multe mijloace și cât mai rapid, Armata, din cauza lipsei de materiale, se găsea în situația de a fi forțată să ne ia vasele ce se utilizau la pod și să le ducă la Cozlov, unde se voia a se face podul principal. Privați de pod, trecerea artileriei și a Reg. Colonel Carp era periclitată și, în acelaș timp, punea întregul dispozitiv al Detașamentului în situație critică.

Concomitent cu aceste greutăți tehnice, inamicul executa un contraatac la Vest de Liadova la Corpul Vânătorilor de Munte. Avizați de către Corpul de Cavalerie de acest pericol, am menținut în amplasamente toată artileria, până se va clarifica situația, spre a fi în măsură să facă față oricărei eventualități. Tot din aceiași cauză, intenția de a rabate rezerva Reg. Korné spre Nord-Est, pentru a întări manevra Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, nu am mai putut-o realiza, căci stânga noastră trebuia să fie în măsură să țină solid în caz când contraatacul inamic, care avea și care de luptă, ar fi lovit în flancul nostru.

Către orele 12, podul fiind gata, Reg. Colonel Carp a fost trecut repede la Liasevți și s'a ordonat ca un Escadron să-l împingă la Lt. Colonel Dămăceanu, pentru ca acel regiment să poată înfrânge puternica rezistență a inamicului; nici această întărire a Reg. Lt. Colonel Dămăceanu nu s'a putut realiza, din cauză că terenul era complet desfundat și Escadronul a ajuns înainte de căderea serei la 1 km. Nord-Est Liasevți, unde Detașamentul a dat ordin să fie oprit.

Artileria a început deplasarea a 3 divizoane către pod, pe la orele 13,30.

Trecerea peste Nistru, pe un pod șubred, a unui regiment de cavalerie și 3 divizioane de artilerie călăreață, dispunând numai de o comunicație de afluire și aceia aproape impracticabilă, într'un timp foarte scurt (4 ore) este o operă cu care se poate mândri statul major al Detașamentului, în special Biroul 3 și ofițerii de stat major care dirijau trecerea.

Cu toate că Reg. Colonel Korné, luase legătura la stânga cu o fracţiune a Corpului de Vânători de Munte, noi nu cunoşteam situaţia aripei drepte a acestei M. U., căci ea era mult mai spre Vest, iar informaţiunile de acolo primite prin Corpul de Cavalerie nu puteau da decât o evidenţă cu 3—4 ore mai veche. De aceia, între orele 11,30—13, pentru a preîntâmpina un contraatac cu totul posibil în aripa noastră stângă şi pentru a nu oferi prin înaintare un spaţiu liber prea mare între Nistru şi Reg. Colonel Kornè, spaţiu pe care nu aveam cu ce să-l umplem în caz de contraatac, căci nu mai exista nici o rezervă a Detaşamentului în regiunea Liasevţi, s'a ordonat Reg. Colonel Kornè să aibă un timp de oprire pe linia atinsă, împingând spre Nord-Vest toate mijloacele anticar.

In acest timp, Detaşamentul progresa cu centrul (Lt. Colonel Dămăceanu) şi dreapta (Colonel Talpeş), progresa greu, dar totuşi înainta. Au fost ore destul de critice pentru că ambele flancuri ale detaşamentului ofereau direcţii vulnerabile la contraatacuri, iar centrul lupta din răsputeri cu painjenişul defensiv al inamicului. Vigilenţa hotărîtă a aripilor şi impetuozitatea centrului, a trecut cu succes examenul, adăugându-se la aceasta şi nepriceperea inamicului de a exploata la maximum situaţia, căci desigur ne-ar fi îngreuiat enorm misiunea. Toţi însă îşi luase măsurile necesare spre a putea face faţă acestei eventualităţi, încât cucerirea făcută cu atâta eroism şi jertfe, să nu ne fie de loc sdruncinată. Imediat ce Reg. Colonel Carp a început să treacă, problema de ansamblu a devenit mai puţin complicată.

In urma acţiunilor viguroase şi pline de pricepere manevrieră către orele 18, s'a pus, în centru şi stânga, complet stăpânire pe obiectivul 3. La stânga, prin venirea unui escadron de vânători călări ai Brigadei de Munte, din aripa dreaptă a Corpului Vânătorilor de Munte, legătura cu vânătorii a devenit mai consistentă.

Păduricea triunghiulară nu a putut fi curăţită şi ocupată în această zi, din cauză că era ocupată de un inamic prea îndărătnic, prea bine organizat şi dotat, iar frontul Reg. Lt. Colonel Dămăceanu prea mare, pentru a putea pătrunde peste tot, oricât de mare a fost eroismul ostaşilor şi ofiţerilor acestui de nădejde regiment.

La Sud, Reg. Colonel Talpeş, a înaintat deasemeni învingând multe rezistenţe, atingând aliniamentul 1500 m. Vest Serebria, obiectiv fixat de detaşament, eşelonat înapoi faţă de Reg. Lt. Col. Dămăceanu, tot în ideia acoperirei dreptei ansamblului.

In cursul acestor acţiuni, din cauză că atenţiunea Reg. Col. Korné a fost axată de către Detaşament, spre Nord-Vest şi din

cauza că Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, își concentra eforturile pentru manevra pădurice triunghiulare și înaintarea către Villi, cu toate străduințele ambelor regimente, legătura între flancurile lor interioare nu a putut fi menținută și material, așa că s'a creiat un gol de circa 1500 de metri. Acest gol, Detașamentul l'a anihilat, împingând la căderea serei un escadron din Reg. Colonel Carp, către încrucișarea de drumuri Nord-Est Liasevți.

La Vest, Reg. Colonel Korné, stăpânea hotărît și brav înălțimea cu pădurice Sud—Est Liadova, acoperit spre Nord—Vest.

In cursul acestei zile, toate regimentele cu mijloacele lor suplimentare și artileria, după acțiunea plină de vitejie și destoinicie ș neîntrecut de bogată în exemple de suprem sacrificiu, au reușit să disloce o înverșunată rezistență și care era organizată surprinzător de judicios.

In această zi, s'a sguduit din temelie inima rezistenței inamice.

Pentru noapte, s'au luat toate măsurile pentru a respinge orice încercare a inamicului de a știrbi din cuceririle noastre. Dispozitivul de ansamblu este cel din schița Nr. 4.

Noaptea de 18/19 a fost aproape chinuitoare. Oboseala era copleșitoare, noroi mult, iar tăcerea amenința din toate părțile. Câteva contraatacuri pornite în special din regiunea Viili și pădurice triunghiulară, au fost nimicite. In cursul nopții s'a completat dispozitivul de artilerie, prin trecerea pe malul de Nord a întregei artilerii călărețe și s'au luat măsuri de continuarea atacului, pentru ziua de 19 Iulie.

In după amiaza zilei de 18, P. C. al Detașamentului, numai primul eșelon, s'a deplasat în Liasevți. Restul a rămas în Naslavcea, din cauza noroiului prea mare și din cauză că podul nu mai suporta încărcături mari.

Prin continuarea atacului în ziua de 19, Detașamentul Colonel Măinescu a dat, în după amiaza zilei de 18, ordinul de operații Nr. 76, care cuprindea:

Hotărîrea:

Detașamentul Colonel Măinescu, va continua înaintarea pe direcția generală Liasevți—Ozarinți, acoperit tot timpul spre Sud—Est și Nord—Vest, ținând în acelaș timp legătura cu Vânătorii de Munte la Vest și la Est cu o Divizie Germană, care trecuse pe la Sud-Est Moghilew.

Până la obiectivul Iarișev — 500 m. Nord Villi — liziera Nord-Est Serebria, efort cu centru, apoi până la obiectivul Slobozia Iarișevscaia — cota împădurită 2 Km. Est Jurcovți — liziera de

SCHIŢA Mo. 4.

cu Dispozitivul la sfârşitul zilei de 18 Iulie 1941

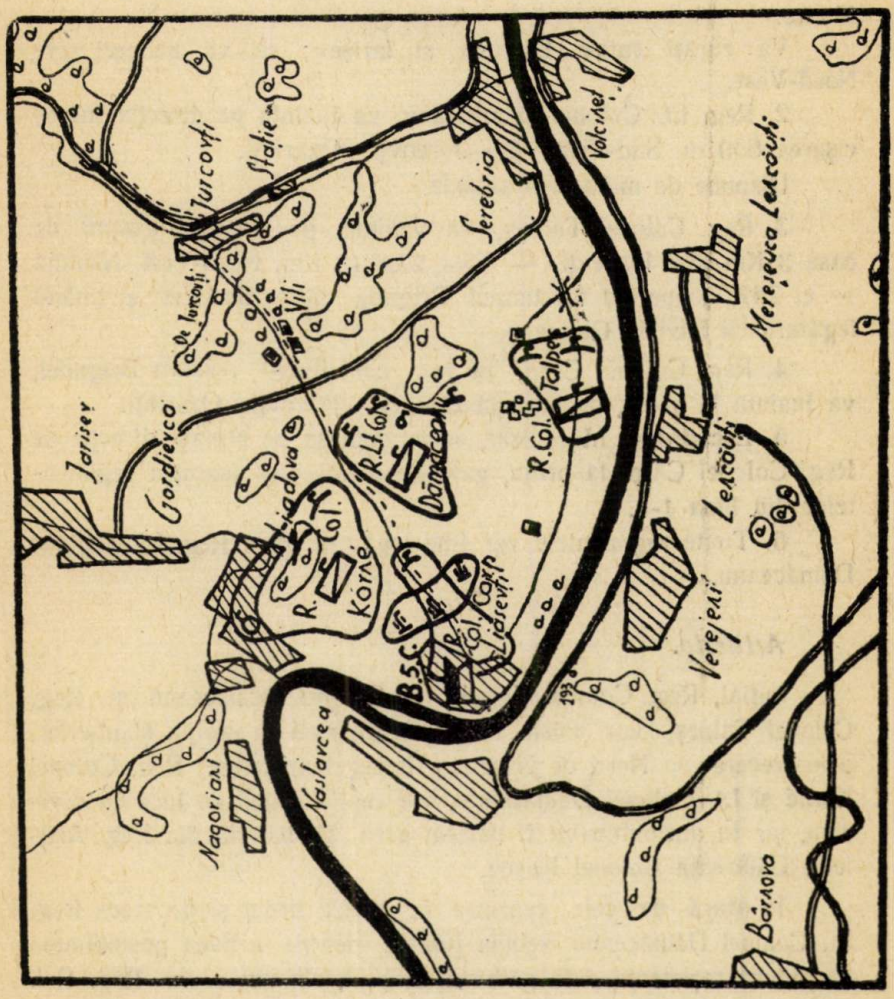

Nord Niemija cu stânga, urmând ca ulterior presiunea maximă să revină pe centru către linia Pd. 1500 m. Nord-Vest Izdrailowca — lizierele de Est Pd. 2 Km. Nord Niemija — c. 216.

1. Reg. Colonel Korné va înainta pe direcţia încrucişarea cu cruce 1 Km. Sud-Est Liadova — încrucişarea 1 Km. Est Iarişev — gara Izdrailowka, ţinând tot timpul legătura cu Vânătorii de Munte.

Va curăţi satele Liadova şi Iarişev; se va acoperi spre Nord-Vest.

2. Reg. Lt. Colonel Dămăceanu va înainta pe direcţia încrucişarea 600 m. Sud-Vest Villi—Jurcovţi—Ozarinţi.

Dispune de mijloacele actuale.

3. Reg. Colonel Talpeş, va înainta pe direcţia grupul de case 3 Km. Est Liasevţi — cota 232 (2 Km. Nord-Vest Niemija — c. 247, acoperind tot timpul Brigada către Sud-Est şi ţinând legătura cu Divizia Germană.

4. Reg. Colonel Carp, pe jos, constituind rezerva Brigadei, va înainta la ordin, pe direcţia Liasevţi—Jurcovţi—Ozarinţi.

5. Escadronul Mecanizat, se va deplasa pe aceiaşi direcţie ca Reg. Colonel Carp, la ordin, gata de a interveni înaintea regimentelor din linia 1-a.

6. Toate regimentele vor ţine legătura către Reg. Lt. Colonel Dămăceanu.

Artileria.

Iniţial, Reg. Colonel Korné, Lt. Colonel Dămăceanu şi Reg. Colonel Talpeş, vor avea câte un divizion în sprijin şi ulterior, prin trecerea la Nord de Nistru a întregei artilerii. Reg. Colonel Korné şi Lt. Colonel Dămăceanu, vor mai dispune de încă un divizion, iar în ansamblu va fi bateria grea şi bateria din Reg. Artilerie Călăreaţă Colonel Iliescu.

In afară de cele cuprinse în acest ordin şi deoarece Reg. Lt. Colonel Dămăceanu trebuia întărit, pentru a avea posibilitatea să reducă rezistenţa dela pădurice şi Villi, s'a dat ordin Reg. Col. Carp să-i pună la dispoziţie un escadron.

Potrivit ordinului Corpului de Cavalerie Nr. 60, primit la orele 23, atacul din ziua de 19 Iulie, trebuia să înceapă la ordinul Corpului de Cavalerie, punând în acelaş timp restricţiunea ca din Reg. Colonel Carp să se utilizeze pentru dimineaţa de 19, numai 1 escadron din linia 1-a.

Artileria, 4 divizioane şi o baterie grea, se găsea amplasată gata de tragere.

Atacul s'a fixat pentru ora 7,30. Din cauză că 1 divizion de artilerie, care trecuse la Nord de Nistru în jumătatea a 2-a a nopţei, a raportat că ar putea fi gata de trecere la ora 8,30 şi deci am dispune atunci de totalitatea artileriei, s'a voit să se amâne atacul cu o oră.

Pentrucă Reg. Colonel Talpeş nu a putut fi anunţat în timp util şi a declanşat atacul, s'a dat ordin ca înaintarea să înceapă pe tot frontul la ora 7,50, altfel se lasă Reg. Colonel Talpeş la discreţia reacţiunilor inamice, dinspre păduricea triunghiulară şi Villi.

Acţiunea din ziua de 19 Iulie urmărea să se pună stăpânire pe forma de teren Iarişev - Serebria. Pentru aceasta s'au dat ordinele de operaţii Nr. 77 şi 78, care completau ordinul de operaţii Nr. 76, în raport cu situaţia.

Manevra consta din:

— Inaintarea către Villi - Jurcoviţi a Reg. Lt. Col. Dămăceanu, pentru a străpunge ultimele rezistenţe, manevrând în acelaş timp pe la Nord păduricea triunghiulară.

— Cucerirea crestei Iarişev de către Reg. Colonel Korné, manevrând pe la Nord Centrul întărit Villi şi acoperindu-se tot timpul spre Nord-Vest.

— Manevrarea pe la Sud a rezistenţelor din păduricea triunghiulară şi păduricea Sud Villi, asigurând în acelaş timp dreapta dispozitivului către Est, prin cucerirea localităţei Serebria, pe care o va învălui pe la Nord. Această misiune revenea Reg. Colonel Talpeş. Acţiunea dela Serebria urma să fie sprijinită prin foc şi de Reg. Colonel Bossie, care se găsea în acoperire la Sud de Nistru dela Otaci spre Lencăuţi.

— Reg. Colonel Carp, în rezervă în spatele Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, sau prin dispozitivul Colonel Korné, pentru a uşura cucerirea regiunei fortificate, Villi.

Gruparea artileriei s'a făcut astfel: trei grupări de sprijin direct, la Nord şi Centru, câte 2 divizioane, 1 divizion la Sud, iar în grupurea de ansamblu 1 baterie artilerie călăreaţă, căci bateria de artilerie grea a rămas la Sud de Nistru conform ordinului Corpului de Cavalerie.

Sprijinit de aproape întreaga artilerie, Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, întărit cu 1 escadron din Reg. Colonel Carp, a atacat de front păduricea cu Escadronul din Reg. Colonel Carp şi a înaintat cu grosul regimentului către Villi, manevrând prin aceasta şi pădu-

ricea. Inamicul reacţiona puternic dinspre Villi şi păduricea „De Jurcovţi", cu branduri, artilerie şi arme automate. O parte din artileria noastră nu mai avea decât foarte puţină muniţie, din cauză că drumurile impracticabile, îngreuiase aducerea ei.

Cu toată densitatea focului inamic, Reg. Lt. Col Dămăceanu, continuă să înainteze, se apropie de Villi, iar păduricea triunghiulară este cucerită.

Reg. Colonel Korné îşi aruncă stânga şi centru pe creasta Gordeevca, respingând rezistenţele din faţa sa.

Reg. Colonel Talpeş, împinge între păduricea triunghiulară şi Serebria, obligând inamicul să cedeze.

Astfel, la ora 11, întreg obiectivul 3, este ocupat (linia Liadova — liziera Est Păduricea triunghiulară — 800 m. Vest Serebria).

In cursul dimineţei, se pune la dispoziţia Detaşamentului, Reg. Colonel Klaus, care trecuse la Liasevţi; a fost dirijat în spatell Reg. Colonel Talpeş, în rezervă Detaşamentului, lăsând un escadron la Liasevţi.

Regiunea Villi şi păduricea imediat Sud, fiind puternic organizate şi apărate, reluarea atacului trebuia să fie făcută către orele 13, după o pregătire de artilerie masată în special pe Villi şi o contrabaterie asupra bateriilor inamice din valea „De Jurcovţi".

Atacul pentru cucerirea obiectivului 4 (Iarişev—500 m. Nord—Est Villi — liziera Nord - Est Serebria), începe la orele 13.

Reg. Colonel Korné, pune stăpânire pe creasta Gardieevca, acoperindu-se cu stânga spre Nord, cu dreapta în legătură cu Lt. Colonel Dămăceanu, iar rezerva sa gata să intervină spre Nord, sau să manevreze pe la Nord—Est rezistenţa de la Villi.

— Reg. Colonel Talpeş, atacă în săgeată pe direcţia grupu de case (3 Km. Vest Serebria) — cota 232 (4 Km. Nord—Est Serebria), având stânga şi dreapta refuzată.

— Rezervele Detaşamentului, în măsură a interveni.

Progresiunea a mers în bune condiţiuni la Reg. Colcnel Korné, la centrul şi dreapta Reg. Colonel Talpeş, însă pe direcţia de efort, la Reg. Colonel Dămăceanu, rezistenţele dela Villi şi focul puternic al inamicului, îi îngreuiază foarte mult înaintarea, fiind nevoit să cucerească terenul metru cu metru, căci inamicul îşi grupase pe tot frontul numeroase branduri şi arme automate, opunând un foc puternic.

Faţă de rezistenţa solid organizată la Villi şi tendinţa inamicului de a păstra acest centru cu toată înverşunarea, Detaşamentul a hotărît să manevreze Villi pe la Nord, intervenind prin dispozitivul

Reg. Colonel Korné, cu Reg. Colonel Carp; rezerva Colonel Kornè nu o puteam angaja, căci adunări de trupe inamice se semnalase la Iarişev. Intre timp, Lt. Colonel Dămăceanu comunică că, după cum e situaţia în prezent, va putea cuceri Villi, cu mijloacele pe care le are şi în adevăr, sub presiunea perseverentă şi tenace a Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, prin poziţia ameninţătoare a stângei şi centrului Reg. Colonel Kornè, a Reg. Colonel Talpeş şi concentrarea focului de artilerie, Villi şi creasta de la Nord-Est Villi este cucerită.

Reg. Colonel Kornè, este contraatacat pe la orele 17, de circa 1½ companie, în flanc, dinspre Iarişev, însă inamicul este respins, prin intervenţia stângei şi a rezervei sale.

Reg. Colonel Talpeş reuşeşte să intre cu dreapta sa în Serebria, care ameninţată pe la Nord, este abandonată de inamic.

Astfel că la orele 18, Detaşamentul este complet stăpân pe linia Iarişev — creasta imediat V. „De Jurcovţi" — Serebria (Schiţa Nr. 5).

La Nord-Vest, Vânătorii înaintau acum mai uşor, încât stânga Detaşamentului nu mai avea de ce se teme.

Antrenat de voinţa înaintărei, Reg. Colonel Talpeş, găsind slabe rezistenţe în faţa sa a înaintat pe pantele de Est calea ferată, cu faţa către Nord-Est, mergând către creastă. Deoarece cădea noaptea şi nu mai era posibil să se valorizeze această progresiune şi pentru că în regiunea imediat Nord Niemija se găseau trupe inamice, destul de puternice, s'a dat ordin Regimentului să-şi retragă pentru seară grosul la Vest de C. F. Altfel, având dreapta orientată spre Nord-Est regimentul ar fi rămas izolat pe timpul nopţii, iar dreapta atât a regimentuiui cât şi a Detaşamentului s'ar fi găsit descoperită.

Odată cu ultimele raze de soare ale zilei de 9 Iulie, ultimele rezistenţe ale bolşevicilor erau înfrânte şi poziţia Stalin, atât de solid organizată, puternic dotată cu arme automate şi branduri, apărată cu o încăpăţînare demnă de relevat, a fost străpunsă de cavalerie.

Sacrificiile noastre au fost mari, dar fiecare jertfă, prin modul cum ea a fost săvârşită şi rezultatul obţinut, constitue cel mai frumos exemplu al datoriei împlinite. Eroica jertfire a ostaşilor căzuţi, vitejia şi priceperea celor cărora soarta nu a voit să le primească darul vieţei lor, în această epopeică sforţare, au aşezat temelie renăscătoare de mari destine, pentru întreg Neamul Românesc.

SCHIȚA No. 5.

cu Dispozitivul la căderea serei de 19 Iulie 1941

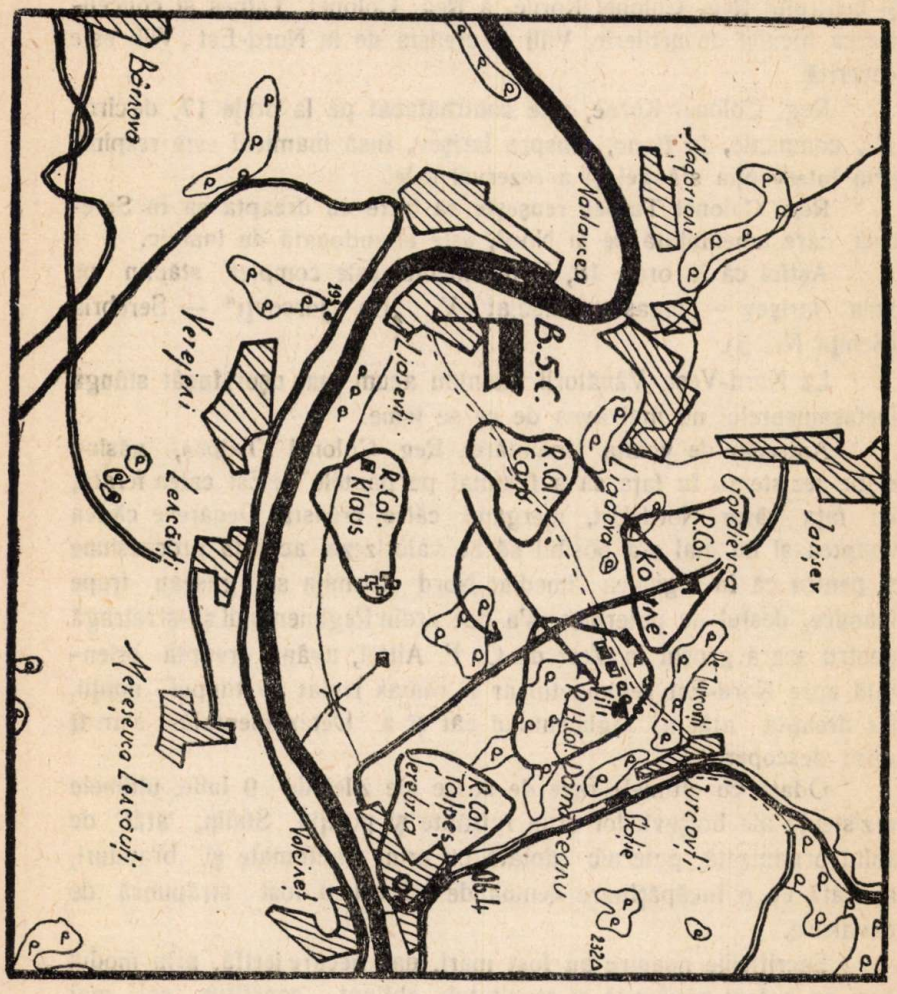

In această operaţiune deosebit de crâncenă, când în trei zile şi patru nopţi, cavaleria română sprijinită de artileria noastră călăreaţă, a săvârşit o acţiune unică în istoria militară a lumii, betonul, pietrele şi focul s'au dovedit mai firave decât sufletul românesc, neputincioase în faţa elanului legendar al cavaleriei.

Unităţile de cavalerie, în care vitejia este o obişnuinţă iar pericolul cel mai prielnic mediu, unde mintea, existenţa şi toată munca lor este pusă numai în slujba Patriei, trebuesc privite de către întreaga suflare românească de astăzi şi de mâine, ca un îndreptar de viaţă nouă.

Aceia care, în urma campaniilor din Polonia şi Franţa, nu mai vedeau o întrebuinţare logică a cavaleriei pe câmpul de bătălie modern, au primit, prin această măreaţă operaţiune dela Nistru, cea mai categorică replică.

O poziţie modern fortificată nu se cucereşte numai cu o superioritate de mijloace specifice acestor operaţiuni. Priceperea iscoditoare de a transforma sărăcia de mijloace într'o forţă nebănuită, încordarea tuturor resurselor sufleteşti ale Neamului, ridicând individul din mărunţişurile egoiste ale vieţei zilnice, pe planul înalt al unui rost ce trece dincolo de veacuri, au dat cavaleriei o putere supranaturală.

Cavaleria nu este numai arma spaţiilor mari şi a direcţiilor de minimă rezistenţă; a dovedit că poate fi cheia care deschide porţi uriaşe, ferecate în beton şi este în stare să stingă cu elanul său revărsarea puhoiul de foc al armelor moderne.

In seara zilei de 19, Corpul de Cavalerie cu care tot timpul eram în legătură telefonic, pe baza informaţiunilor date de Detaşamentul Colonel Măinescu, simţind că inamicul este înfrânt şi în faţa cavaleriei, Detaşamentul Colonel Măinescu, s'a deschis drumul către spaţiul prielnic urmăririi, a organizat prin ordinul de operaţii Nr. 61, trecerea la exploatare a întregului Corp de Cavalerie.

Acest ordin specifica:

— Brigada Colonel Măinescu, dispunând de mijloacele sale organice, având în dreapta sa, Brigada Colonel Dănescu, (la Sud de linia Villi—Coneva), va trece la exploatare în ziua de 20 Iulie la ordinul Corpului de Cavalerie.

— Brigada Colonel Măinescu, va curăţi iniţial păduricele Est Villi.

— Brigada General Racovitză, în linia 2-a, în spatele Brigadei Colonel Măinescu.

De acord cu Comandantul Brigadei Colonel Dănescu, Comandamentul Brigadei Colonel Măinescu, a organizat intrarea în noul dispozitiv.

S'a dat de către Brigada Colonel Măinescu, ordinul de operaţii Nr. 79, care cuprindea în rezumat:

Misiunea:

Brigada Colonel Măinescu, are misiunea să continue la ordin înaintarea către Nord-Est în zona limitată:

— La Sud-Est de linia Liasevţi — Villi — Ozarinţi (toate inclusiv).

— Nord-Vest de linia Liadova—Iarişev—Izdrailovca—Borşciovţi (toate inclusiv).

Hotărîrea.

In legătură la Sud cu Brigada Colonel Dănescu şi la Nord cu Corpul Vânătorilor de Munte, Brigada Colonel Măinescu va înainta pe direcţia generală Iarişev—Ozarinţi, punând stăpânire succesiv pe obiectivele:

— Creasta de deal 3500 m. Nord-Est Iarişev.

— Gara Izdrailovca—Ferma Izdrailovca.

— Inălţimele imediat Vest Ozarinţi.

Efortul la Nord.

Dispozitiv.

Reg. Colonel Kornè, cu mijloacele suplimentare organice + cele pe care le-a luat dela Brigada General Racovitză, va înainta pe direcţia Iarişev — încrucişarea de drumuri 1 Km. Nord Ferma Izdrailovca — cota 254 — Borsciovţi.

Va ţine tot timpul legătură printr'un ploton cu Corpul de Munte, pe linia de despărţire şi se va acoperi continuu către Nord şi Nord-Est. Lasă 4 piese A. C. la rezerva Brigadei.

— Reg. Colonel Carp (mai puţin două escadroane, va depăşi Reg. Lt. Colonel Dămăceanu şi va înainta pe direcţia „De Jurcovţi" — încrucişarea de drumuri 1 Km. Sud-Est Ferma Izdrailovca — Ozarinţi, ţinând legătura cu Brigada Colonel Dănescu şi Reg. Colonel Korné.

— Rezerva, 1 Divizion din Reg. Colonel Carp + 4 piese A. C., se va deplasa iniţial, cu un escadron pe direcţia de înaintare a Reg. Colonel Carp şi cu celălalt escadron pe limita de despărţire între regimente.

Va fi în măsură să intervină în întregime în siguranţa stângei sau în zona Reg. Colonel Korné şi eventual cu un escadron în zona Reg. Colonel Carp.

— După sosirea Reg. Colonel Bossie, în zona Brigadei, Reg. Colonel Bossie rămâne în rezervă, iar Divizionul din Reg. Colonel Carp, va reveni la ordin Reg. Colonel Carp.

— Artileria se va amplasa astfel încât să sprijine cu câte un Divizion fiecare regiment.

Divizionul aflat în sprijinul Reg. Colonel Carp., va fi în măsură să intervină şi în zona Reg. Colonel Korné.

Execuţia:

Dispozitivul pentru reluarea înaintărei va fi realizat la 20 lulie, până la ora 5.

La această oră regimentele vor fi gata de a-şi relua înaintarea, fiind în acelaş timp în măsură să se opună unei reacţiuni inamice.

1. Realizarea dispozitivului:

Reg. Colonel Korné, îşi va regrupa unităţile în cursul nopţii, astfel ca să fie în măsură să facă faţă oricărei situaţii din timpul nopţiii şi, începând dela ora 5, va fi gata pentru a-şi îndeplini misiunea.

— Reg. Colonel Carp, recunoscând din cursul nopţii poziţia Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, îşi va apropia grosul în spatele Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, în zona specificată Reg. Colonel Carp, astfel ca Reg. Lt. Colonel Dămăceanu să se poată decroşa în zorii zilei şi regrupa înapoia Reg. Colonel Carp, fără ca aspectul general al frontului să se schimbe.

— Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, făcându-şi disponibile din timpul nopţii mijloacele suplimentare pe care le va îndrepta după replierea la colţul de Sud-West a Pd. Villi, la dispoziţia Brigadei General Racovitză, va pregăti din cursul nopţii operaţiunea decroşării şi regrupării.

După regrupare va trece la Liadova, la dispozitia Corpului de Cavalerie, pentru a-i face siguranţa stângei.

— Regimentele vor depune cea mai mare atenţiune pe timpul acestei modificări de dispozitiv, care se va executa după o prealabilă punere de acord între comandanţi şi recunoaşteri amănunţite.

Trebuesc excluse incidentele care ar putea fi în folosul inamicului.

Reg. Artileriei Călăreaţă, intră în dispozitiv, conform ordinului special dat Colonelului Iliescu.

2. Pornirea la atac la ordinul Brigadei.

Elementele independente se vor regrupa în Liasevţi, după ordine speciale.

Această operaţiune din timpul nopţii, făcută în prezenţa unui inamic agresiv, era foarte delicată, însă s'a executat cu o precizie demnă de remarcat.

Reg. Colonel Bossie a sosit în cursul dimineţii de 20 la Liadova, astfel că Reg. Colonel Korné şi Reg. Colonel Carp, erau în întregime în linia 1-a (Schiţa Nr. 6).

Patrulele împinse de regiment au fost primite de focuri de arme automate şi branduri, în special de pe pantele Est valea Jurcovţi şi râpele din regiunea „De Jurcovţi".

Către orele 10, artileria a executat bombardamente asupra punctelor de foc mai importante şi grosurile regimentelor s'au pus în mişcare, spre a le extermina sau forţa să se retragă.

Pe măsura înaintărei regimentelor, rezistenţa inamică devenea din ce în ce mai slabă, iar către orele 14, Ruşii erau pe tot frontul în retragere.

Comandantul Brigadei, raportând aceasta Corpului de Cavalerie, a trecut la urmărire. Escadronul Mecanizat Căpitan Florescu, însoţit de Şeful de Stat Major, a pornit pe direcţia Jurcovţi — Ozarinţi, depăşind Regimentul Colonel Carp. Escadronul Mecanizat, urmărind resturile inamicului, a ajuns la căderea serei în Ozarinţi, de unde a făcut sonde către înălţimile de la Est Ozarinţi, pe care erau instalate ariergărzile inamice.

Reg. Colonel Korné şi Carp, au înaintat pe jos, Colonel Korné către Ozarinţi, cu dreapta pe Ferma Isdrailovca, iar Colonelul Carp, prin Jurcovţi tot către Ozarinţi, cu stânga la Sud de Ferma Isdrailovca.

La căderea serei, Brigada se găsea cu regimentele din linia 1-a, orientate Nord-Sud, pe aliniamentul 5 km. Est Ferma Isdrailovca, iar Reg. Colonel Bossie, în cătunul 1 km. Nord Jurcovţi (Schiţa Nr. 6.)

Nu s'a mai depăşit cu Reg. călare, Colonel Bossie, regimentele din linia 1-a, de oarece ambele dealuri imediat Est şi Vest, valea Jurcovţi aveau pante foarte abrupte şi trecerea călare era mai anevoioasă decât pe jos, aşa că se pierdea mai mult timp decât pe jos.

In dimineaţa de 21 Iulie, Brigada Colonel Măinescu, care realizase un atât de strălucitor şi răsunător succes, a fost reţinută în linia 2-a şi depăşită de Brigada General Racoviţă.

SCHIȚA No. 6.

cu Dispozitivul în dimineața de 20 și exploatarea din ziua de 20 Iulie 1941.

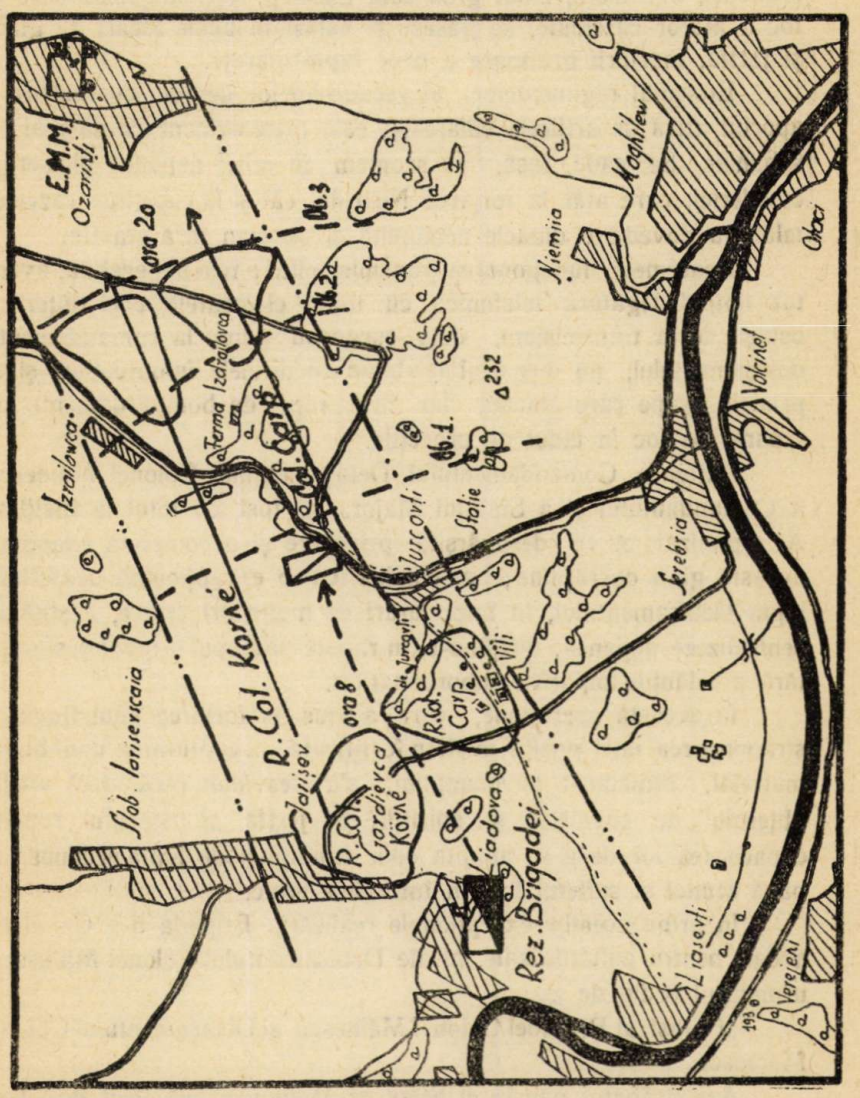

Incepea urmărirea!

In cursul operaţiunilor dela 17—20 Iulie, au fost cucerite prin distrugerea ocupanţilor cu tot cu cazemată, circa 25 cazemate, iar aproximativ la încă 15 cazemate apărătorii au fost forţaţi să se, retragă sau au fost făcuţi prizonieri.

Lucrările de fortificaţii de campanie, în special cuiburi de branduri, mitraliere, zidul gros dela Liasevţi, reţeaua generatoare de foc a atâtor cazemate, se găsesc şi astăzi în acele locuri de glorie şi jertfă, mărturii grăitoare a unor fapte măreţe.

Eroismul regimentelor, al escadroanelor de foc de întărire şi aportul adus de artileria călăreaţă, este prea evident ca să mai fie subliniat. Se cade însă, să scoatem în relief acţiunea pionierilor cavaleriei, care atât la forţarea Nistrului cât şi la cucerirea cazematelor au dovedit o dibăcie nebănuită şi un elan fără stavilă.

Deasemeni, funcţionarea transmisiunilor a fost impecabilă, având tot timpul legătură telefonică cu toate elementele căci ofiţerii şi ostaşii de la transmisiuni, dela escadron până la comandamentul detaşamentului, au dus firul telefonic cu primele îmbarcaţiuni şi cu primele grupe care atacau, iar firul rupt de bombardamente era reparat pe loc în iadul de proectile.

Acţiunea Comandamentului Detaşamentului Colonel Măinescu, a Comandantului şi a Statului Major, a fost cu totul la înălţime. A organizat cu o desăvârşită pricepere şi o completă exactitate această grea operaţiune; a condus cu o excepţională dexteritate lupta Detaşamentului, în împrejurări de multe ori critice, a ştiut să centralizeze acţiunea, dirijând-o în raport cu scopul urmărit şi situaţia fără a înlănţui iniţiativa subordonaţilor.

In această operaţiune, care a dus la forţarea unui fluviu şi străpungerea unei poziţii modern fortificată, la capturarea unui bogat material, armament şi muniţiuni, s'a desvăluit încă odată vitejia ofiţerului de cavalerie şi spiritul de jertfă al ostaşului român, capacitatea lor de a se adapta unor condiţiuni de luptă necunoscute până atunci şi sufletul lor, în întregime eroic.

In urma acestor excepţionale realizări, Brigada 5-a Cavalerie a dat, pentru unităţile sale, şi ale Detaşamentului Colonel Măinescu, următorul ordin de zi:

„Ostaşi ai Brigadei Colonel Măinescu şi Detaşamentului Colonel Măinescu.

Am străbătut pământul Sfânt al Moldovei dela Prut la Nistru înfrângând rezistenţa trupelor sovietice, care au cotropit vremelnic ogoarele strămoşilor voştri.

Ostaşi,astăzi când aţi călcat vitejeşte pe teritoriul Ucrainei, pentru legendara voastră vrednicie dovedită la cucerirea poziţiei fortificate Stalin, vă aduc în semn de nemărginită laudă, admiraţia mea şi recunoştinţa Patriei.

Aţi săvârşit eroic şi fără sgomot, o acţiune ce nu are pereche în Istoria Cavaleriei şi a armelor.

Ţara este mândră de ostaşii săi.

Inaintaşii voştri dela Valea Albă, Lipnic, Robăneşti, Prunaru şi din atâtea măreţe bătălii purtate pentru credinţa şi hotarul Ţărei, se recunosc în voi.

Celor ce au căzut, tot Neamul Românesc şi întreaga cavalerie le va păstra neperitoare, amintirea înaltelor lor jertfe.

Cei în drept se vor conforma.

COMANDANTUL DETAŞAMENTULUI
Colonel (*ss Măinescu*).

Corpul de Cavalerie, a reliefat strălucita comportare a Detaşamentului Colonel Măinescu, prin ordinul de zi Nr. 3 :

Ordin de zi Nr. 3.

Ziua de 17 Iulie 1941, zi în care, pentru prima oară aţi pus piciorul pe pământul stăpânit de bolşevici, înscrie o nouă pagină plină de glorie şi de admiraţie.

Gloria vă revine vouă ostaşi ai Reg. Lt. Colonel Dămăceanu, Colonel Korné, Colonel Talpeş, Reg. de Artilerie Călăreaţă din Corpul de Cavalerie, Escadroanelor de Pionieri, unităţilor anticar şi Brandt şi vouă neobosiţilor lopătari şi pontonieri, care aţi înţeles să vă faceţi datoria ca şi până acum.

Atacul poziţiei fortificate, cucerirea în parte a fiecărei cazemate betonate, a stârnit admiraţia tuturor.

Actele voastre fiind fără precedent în istoria armei noastre, chemată astăzi pentru prima oară, să concure la bătălie prin atacul poziţiilor fortificate.

OSTAŞI,

Aţi pornit să distrugeţi bolşevismul, primul vostru pas ne dă toată încrederea în victorie.

Pentru distrugerea totală a bolşevismului vă zic „INAINTE".

COMANDANTUL CORPULUI DE CAVALERIE
General de Divizie (*ss*) *M. Racovitză*,

Armata 3-a, în ordinul de zi Nr. 11, pe care l-a dat Marilor Unităţi componente, spune relativ la forţarea Nistrului:

„La 17 Iulie, tot voi ostaşi ai acestei Armate, sunteţi primii cărora li se acordă greaua sarcină de a trece Nistrul şi de a sparge cu avântul vostru, puternicele fortificaţii betonate ale liniei „Stalin".

Nici lipsa de specialişti, nici lipsa de mijloace technice suficiente şi de aviaţie, nici faptul că loveaţi în flancul şi spatele unui inamic ce era obligat să se bată cu înverşunare, n'au împiedecat pe ostaşii Armatei 3-a ca, în câteva ore, să pună piciorul solid pe malul de Nord al Nistrului, de unde nimeni nu i-a mai putut clinti.

Cozlov, Liasevţi, Honicăuţi, pădurea Villi, cota 242, etc. sunt nume care vor fi înscrise cu litere de aur în cartea Neamului şi urmaşii voştri le vor pomeni odată cu amintirea voastră, cu evlavie.

Din nou Comandanţii Supremi vă aduc lauda şi mulţumirea lor".

Forţarea Nistrului şi străpungerea poziţiei fortificate „Stalin", rămâne în patrimoniul Naţiunei, drept una din cele mai eroice şi cuprinzătoare manifestări ale sufletului românesc.

Maior Octavian Adam,

Şef Stat Major al Brigadei Colonel Măinescu

e trebue să ştim despre Japonia

Pentru a putea înţelege evenimentele din extremul Orient, evenimente al căror lanţ se succede cu o repeziciune care ne uimeşte; pentru a putea cuprinde cu mintea mobilul mişcărei expansioniste Japoneze, e necesar să aprofundăm anumite date în legătură cu Japonia şi poporul japonez.

Istoria acestui popor începută cu o perioadă de somnolenţă de 2500 ani şi terminată acum, într'un nefiresc galop în toate domeniile, pentru a se putea alinia celorlalte popoare mari ale lumii, situaţia geografică a Japoniei, religia care a influenţat într'o atât de largă măsură întreaga viaţă spirituală a acestor oameni mici şi vioi, tradiţia constituind a doua religie a japonezului, elementele biologice, economice şi geo-politice, precum şi viaţa politică şi dificultăţile de ordin diplomatic din ultimile decenii, constitue subiectul prezentului articol.

Europa ia contactul cu Japonia în 1543, când corăbieri portughezi, mânaţi de un vânt care nu intra în socotelile lor, acostează la ţărmul insulei Tanagaschima. Şederea lor acolo a fost de scurtă durată. Informaţiile pe care le-au predat însă câteva luni mai târziu unor comercianţi portughezi cât şi unor misionari jezuiţi stabiliţi în China, despre existenţa Zipangu-lui (acesta e numele pe care-l purta Japonia) deschid pe deoparte, primilor, perspectiva unor noui pieţi de desfacere, respectiv de cumpărare iar celorlalţi perspectiva măririi teritoriilor pe cari urmau să-şi îndeplinească misiunea de creştinare.

Câteva luni mai târziu, au şi început lucrul. In anul 1597 însă, o cruntă prigoană contra misionarilor şi oiţelor recent creştinate îi alungă din Japonia. Acesta e anul care marchează ruperea din partea Japoniei a oricărei legături cu celelalte părţi ale lumii.

Somnolenţa poporului nipon nu se împăca cu impulsiunile de civilizaţiei ale străinilor.

Şi barbarii noi, adică Europenii, au fost forţaţi în urma acestei puţin delicate invitaţii, să părăsească insulele, trebuind să considere Japonia, dela acea dată înainte drept ţara „tabu" a orientului îndepărtat. Abia, mult mai târziu, în 1853 un amiral american Perry, le forţă din nou porturile. Asupra acestei chestiuni însă voi reveni la timp.

Alta e situaţia, câteva secole mai târziu. In 1904 Primul Ministru al Japoniei declară pe drept cuvânt că „Japonia ar fi ţara în care libertatea religioasă devenise o realitate". Intr'adevăr trei religii: Budhismul cu nenumăratele lui secte, Schintoismul şi Creştinismul, conveţuesc pe pământul Japoniei, fără a se simţi stingherite una de prezenţa celeilalte.

Ar fi o greşală însă, să privim aceste trei accepţii teologice prin prisma înţelegerii noastre de europeni. Toate însă, au suferit influenţa hotărâtoare a confucionismului, crez caracterizat printr'un puternic cult al strămoşilor şi al tradiţiei. Aceste trei religii de import, s'au contopit cu patriotismul şi cu concepţia feudalistă a vechiei Japonii, odată cu încălcarea teritoriului acesteia.

Schintoismul, înseamnă „drumul zeilor". Este o religie puternic impregnată cu tot ce vine în legătură cu naţionalismul, cu ideia de stat şi cu cinstirea strămoşilor. Se pare că accepţia naţionalistă se îmbină cu cea teologică, întrecând-o chiar, uneori. Schintoismul este o minunată metodă de educaţie a poporului. Ea cultivă credinţa faţă de tron şi dragostea faţă de patrie.

Schintoismul este un ciudat patriotism religios al Japonezilor. Prin el Japonezii situează pe împărat în centrul crezului lor. Împăratul este strănepotul zeiţei Amaterasu, fiica soarelui. Tot ce face poporul în sensul acestei religii se exprimă prin: servicii aduse patriei, printr'un deosebit cult şi o excepţională loialitate faţă de Mikado.

Acest cult schintoist, după care toţi japonezii se consideră copii ai împăratului, dă poporului un sentiment de coapartenenţă, de coeziune, necunoscut de europeni.

Un vechiu dicton nipon spune următoarele: „Căminul, familia şi viaţa sunt trei lucruri pe care luptătorul trebue să le excludă

din mintea şi inima lui, din momentul când păşeşte pe câmpul de luptă".

Intr'adevăr acest dicton exprimă pe deaîntregul spiritul vechilor Samurai, o castă militară din secolul al 12-lea, care în acele vremuri era subordonată unui grup de nobili ce purtau numele de Daimyo; aceştia din urmă sunt timp de secole conducătorii adevăraţi ai imperiului în timp ce împăratul, împuternicit al cerului, trebuia să se ocupe numai de treburile spirituale ale naţiunei. Mai târziu lucrurile s'au schimbat. Impăratul se substitue nobililor Daimyo luând la propriu frânele ţării în mână.

In cursul timpului, Samuraii, casta militară de care v'am amintit, alcătuesc în sânul lor un cod militar al onoarei, nescris, cuprinzând însă precepte cari intră în cele mai mici amănunte ale acestui domeniu. Această lege necodificată a onoarei poartă numele de „Bushido". Este o adevărată religie care subjugă viaţa spirituală a japonezului. Ea propovăduește (pentru noi europenii un nefiresc şi nepriceput) dispreţ al vieţii. Ea relevă că, viaţa e plină de suferinţe, iar durerile se ţin lanţ; moartea în schimb îţi oferă toate bucuriile şi splendorile cerului. Intreaga educaţie a copiilor este împletită cu acest dispreţ al vieţii, pregătind în acelaşi timp sufletele fragede ale acestora pentru acceptarea senină a morţii.

La vârsta de 7 ani băiatul face cunoştinţă cu sabia, care-i va curma viaţa, atunci când legile onoarei i-ar cere-o. Iar fetiţei de aceiaşi vârstă i se arată pumnalul cu care va trebui să-şi tae carotida la călcarea aceloraşi percepte.

Acest dispreţ de viaţă este tradus de noi creştinii în sensul unui dispreţ al morţii. Creştinul acceptă moartea dispreţuind actul în sine; se teme însă de veşnicia ei deoarece ştie că, dincolo, păcatele îi vor fi cântărite şi supuse unui minuţios examen, care îl va duce în rai sau în iad. Şi din iad nu va avea scăpare! Japonezul însă, crede în metempsihoză; el ştie că sufletul lui va trece dela om la om, purificându-se în cursul acestei peregrinări, pentru a ajunge până la urmă tot în ceata strămoşilor săi la cari se închină împreună cu toţi ai lui, la altarul cu sfinţenie cultivat, din casa familiei sale.

Dacă adăugăm acestui dispreţ al vieţii, concepţia asupra datoriei, onoarei, credinţei şi patriotismului, ajungem la concluzia că luptătorul japonez este un adversar deosebit de periculos. Acel care rupe legăturile ce dau moliciune inimii şi robesc gândurile, luptă mai bine. Japonezul ştie că, păşind pe câmpul de luptă a terminat cu un capitol al vieţii sale, cu cel de până atunci.

Acest spirit Bushido, e viu şi în zilele noastre. El animă întreaga spiritualitate a luptătorilor armatei nipone. Crezul Samurailor împinge deseori pe japonezi la acte pe cari noi cu oricât de mare bunăvoinţă nu le putem înţelege. Cine nu-şi aduce aminte de cazul unui pilot care în anul 1932 orbit de ceaţă, zboară cu avionul său pe deasupra palatului imperial. A doua zi îşi face *harakiri*. De ce? Fiindcă nu putea concepe ca, el, un muritor de rând, să nu ispăşească greşala de a fi privit de sus în jos pe strănepotul zeiţei Amaterasu, pe împăratul şi Dumnezeul său.

Numeroase au fost cazurile când oameni de vază fie individual, fie în masă, şi-au făcut *harakiri*, la moartea lui Teno; sau când guvernul lua vre-o hotărâre care după a lor părere leza interesele statului. De ce o făceau? O făceau din mândria de a muri pentru împărat şi pentru patrie! Iată de ce şi soldatul japonez e atât de jertfelnic cu propria-i viaţă. Literatura de război şi cronicele militare, ne alimentează mereu nedumerirea cu asemenea acte de renunţare voită la viaţă.

Şi astfel, spiritul vechilor Samurai, este creatorul coeziunii poporului japonez, care culminează prin cel mai pur patriotism. El a educat pe japonezi în sensul de a accepta moartea pentru împărat şi pentru binele patriei cu mândrie şi cu o vitejească resemnare.

Acest spirit a stat la baza ideii imperialiste a niponilor; el a înarmat cu arme impresionante inima luptătorului şi sufletul naţiunei.

Japonenul a devenit conştient, datorită lui, că el şi numai el este chemat să îndeplinească istoria asiaticilor conducându-i în marea luptă de eliberare a continentului galben.

Revenim la cazul amiralului american Perry. In 1853 o escadră de sub comanda acestuia deschide focul asupra localităţii Iokohama. Minune! Ceeace n'au reuşit timp de secole emisarii diplomatici ai Statelor Unite precum şi a celorlalte state intrigate de inchistarea în dosul căreia se retraseseră niponii, realizează glasul tunului.

Japonia se înclină în faţa acestor argumente, deschizând larg porţile culturii occidentale, reprezentată deocamdată (e vorba de anul 1853) de samsarii de toate felurile ce invadaseră paşnicele insule.

In sfârşit, americanii puteau să-şi frece mâinele satisfăcuţi!... Iată o nouă ţară pe care o vor putea secătui după clasicul sistem pe care-l mai întrebuinţau şi în China şi în arhipelagul din sud-estul Asiei.

Nu bănuiau că, tocmai Japonia, pe care au trezit-o prin forţă din somnolenţa ei, le va provoca atâta şi atâta bătae de cap.

Abia azi, sub loviturile de ciocan ale actualelor evenimente lumea anglo-saxonă pare a se dumeri; Japonia o face să înţeleagă că, nu are ce căuta acolo, unde numai imperiul „soarelui răsare" e chemat să conducă şi să stăpânească.

Anglia îşi teme acum posesiunile ce i-au mai rămas după ofensiva fulgerătoare a japonezilor.

America pe de altă parte îşi vede întreg sistemul de baze navale cu trudă organizate, sdruncinat.

America în sânul căreia s'a născut şi s'a trâmbiţat cu atâta emfază doctrina Monroe, nu vrea să recunoască drepturile Japoniei asupra extremului orient, drepturi care se sprijină, ciudată ironie, pe textele consfinţite de aceleaşi principii Monroiste. De ce nu se mărgineşte America la propriu-i teritoriu? America a americanilor nu înseamnă doar, Asia a Americanilor! Să fi schimbat oare facultatea de ştiinţe politice din Washington sensul celor gândite de Monroe? Dacă „da", atunci ne aflăm în faţa unei groteşti mistificări.

Fapt este că Japonia şi blocul democrat cu ciudate tendinţe bolşevice ale Americei şi Angliei stau astăzi faţă în faţă, înfruntându-se.

Pe deoparte Japonia, ţara zeiţei soarelui, Amaterasu, cu o istorie de 2600 ani, cu un popor tot atât de vechi, o populaţie unitară, legată de împărat şi de patrie prin firele trainice ale religiei, tradiţiei şi ale spiritului vechilor samurai, numărând 72.000.000 suflete japoneze.

Pe de altă parte America: cu o istorie care începe în 1776, cuprinzând între hotarele ei 130 000.000 locuitori, cari poartă în ei, fie şi estompat, tarele şi caracterele tuturor aventurierilor internaţionali ai vechiului continent.

Dacă mai adăogăm la aceasta, apartenenţa americană (! ? !) a celor 12 milioane de negri prinşi pe la mijlocul secolului trecut cu arcanul aceloraşi, jankei cari, acum un an voiau să-şi întindă mâna civilizatoare, ca o fanatică binecuvântare, asupra spaţiului vital japonez, ideea pe care ne-o formăm despre acest adversar devine penibilă. Iată adversarii de astăzi. Adăogaţi acum Americei, Anglia democrată şi cu conştiinţa pervertită de un guvern pe care Europa îl consideră acum neînţelegător faţă de mersul istoriei, precum şi toate ţările cari gravitează în sfera ei de influenţă şi IMAGINEA se conturează din ce în ce mai clar.

Pentru a înţelege lupta Japoniei după 1853, e absolut necesar să analizăm câteva date geografice, cari ne vor face să pricepem mai din timp sensul noţiunei de spaţiu vital şi deci întreaga problemă japoneză în cadrul actualului conflict.

Japonia se întinde dela extremitatea de sud a peninsulei Kamtschatca pe un arc de cerc, presărat cu aproximativ 10.000 insule, (dintre care numai 500 populate) până în dreptul insulei Formoza. Suprafaţa de aproximativ 382 mii km patraţi înconjurată de jur împrejur de întinderi nesfârşite de ape, zace pe un teren în veşnică mişcare. Forţele naturii încă nu şi-au găsit astâmpăr. Zi de zi staţiunile seismografice înregistrează câte 3—4 cutremure. Nici cele catastrofale nu au lipsit în decursul veacurilor. Natura a împerechiat capricios distrugătoarele-i puteri subpământene cu idilicul peisajului dela suprafaţă. Şi totuşi . . . japonezul, nu a luat calea emigraţiunilor în masă. Prea se ataşase în decursul mileniilor de solul care-i aducea numai necazuri.

Pe cât de darnică a fost însă natura presărând Japonia cu vulcani, pe atât de sgârcită a fost cu altele, căci bogăţii de soiul acelora care sunt necesare pentru trai sau pentru alimentarea industriilor, lipsesc aproape cu desăvârşire. Materialele sunt rare.

Deoarece numai 17% din suprafaţa lor e cultivabilă, înseamnă că 72 milioane de locuitori trebue să mulţumească cu puţinul produs de aceasta. Socotind densitatea populaţiei la 180 locuitori km patrat, stabilind raportul faţă de întreaga întindere a arhipelagului Japonez, nu însă faţă de suprafaţa cultivabilă. Căci acest din urmă raport e de 1.700 locuitori pe km patrat. Asta înseamnă că 1.700 LOCUITORI TREBUESC HRANIŢI DIN PRODUSELE UNUI km PATRAT DE PĂMÂNT! Ce se ascunde sub aceste cifre? Foametea! Foametea în cele mai îngrozitoare forme ale ei şi dacă mai socotim anii în care recolta-i compromisă de taifun, ploi torenţiale, etc. ne putem imagina tabloul jalnic ce răsare în dosul acestor cifre.

Acesta-i motivul, pentru care Japonia e forţată să importe până şi orezul, hrana obişnuită a niponilor, din China şi Siam. Deasemenea alte produse ca; nutreţ pentru vite; zahărul ca şi legumele constituie articole de import. Accentuăm că aceste articole condiţionează viaţa fizică a oricărui organism omenesc. Industria japoneză nu ar putea produce nimic, din clipa în care importul materiilor prime i-ar fi interzis. Solul nipon nu le oferă.

Şi paralel cu aceste greutăţi populaţia, creşte anual cu un milion de suflete.

Să ne imaginăm o Japonie obligată să se limiteze la propriile-i produse. Industria n'ar mai putea lucra. Lucrătorul din ateliere n'ar mai avea ce mânca, fiindcă micul agricultor deabia poate stoarce cu preţul unei neînchipuite trude pumnul lui zilnic de orez, petecului pe care-l stăpâneşte.

Iar peste aceste enorme greutăţi ale economiei naţionale, planează ameniţătoare, forţa distructivă a naturii care mocneşte în nima pământului.

Şiragul de insule devenise într'adevăr prea strâmt pentru cei 72 millioane de japonezi.

Spectrul hâd al foametei a arătat acestora însă calea spre continentul bogat şi spre arhipelagul din Sud-Estul Asiei.

Am văzut cum religia, tradiţia şi cultul onoarei lucruri despre care am amintit, au scos la iveală un fel propriu de a gândi, de a acţiona şi o conştiinţă specială la Japonezi.

75 procente din soldaţii armatei nipone sunt agricultori. Soldatul, ca şi ofiţerul armatei de uscat, sunt oameni care au aparţinut clasei mizere a acestora. Cei dela marină fac parte din numeroasele familii de pescari, care populează litoralul nipon şi ai căror ascendenţi au luptat secole dearândul, cu furia valurilor şi întinsul mărilor, căreia deabia i-a putut răpi printr'o necontenită luptă, peştii cu care populaţia japoneză îşi complectează sărăcăciosul meniu zilnic.

Ofiţerul japonez luptă cu sărăcia şi cu lipsa de alimentaţie, cot la cot cu soldatul său. Forţa morală însă învinge lipsurile de ordin fizic. In sufletul acestor oameni spiritul vechilor SAMURAI „BUSHIDO", trăeşte şi se manifestă zilnic.

Acest spirit care este cultivat la maximum atât în armata de uscat cât şi la marină, suplineşte toate lipsurile vieţei de toate zilele.

Soldatul învaţă să moară, fără să pună condiţiuni. Dictonul latin „Do ut des" (îţi dau ca să-mi dai) nu găseşte ecou în sufletul lui. El luptă fără să ceară nimic în schimbul jertfei lui. El moare simplu!

Fanatismul luptătorului japonez este întreţinut pe de altă parte şi de conştiinţa că, pământul nipon nu mai e suficient de încăpător pentru populaţia lui, în creştere. Trei drumuri erau posibile pentru rezolvarea problemei surplusului de populaţie: emigraţia, industrializarea într'un procent ridicat sau expansiunea militară.

Emigraţia a fost încercată; şase sute de mii japonezi au părăsit ţara în ultimele decade, încercând să prindă rădăcini fie în America fie pe litoralul continentului asiatic. Incercarea a dat greş, deoarece America lansase un cuvânt de ordine care tăie japonezilor posibilitatea de a descongestiona patria suprapopulată, prin emigraţie :

„PERICOLUL GALBEN". . . şi ca urmare porţile noului continent fură închise pentru cei de rasă galbenă.

Nici industrializarea, care a fost încercată în ultimi 20 ani, n'a dat rezultate. Lipsa materialelor prime, odată cu apariţia primelor simptome ale blocadei exercitate de America, a tăiat elanul celor care vedeau în ea o soluţie.

Rămăsese aşa dar cea de a treia soluţie: expansiunea militară.

Şi soldatul japonez e orientat asupra semnificaţiei acestei expansiuni. Ce mai contează în faţa acestui imperativ viaţa lui? Ideia de „patrie" primează; egoismul individului e în mod firesc trecut pe planul al doilea.

Iar oamenii din posturile de conducere, care nu înţeleg acest postulat, trebuiau înlăturaţi! Cum? Nu conta! In 1932 primul ministru al Japonei Inkai cade jertfă unui atentat organizat de ofiţeri. Aceştia sunt condamnaţi de formă, curând însă eliberaţi. Nu găsim necesar să mai citâm şi alte cazuri asemănătoare. Sunt arhicunoscute.

In 1935, generalul Hajashi, Ministru de războiu cere cu toată împotrivirea trusturilor industriale subordonarea acestora controlului militar. El difuzează o serie de broşuri cari fac vâlvă prin atitudinea lor şi cari marchează influenţa crescândă a militarilor în conducerea politicii interne şi externe a Japoniei. Expansionismul militar japonez păşea spre a nouă fază.

Citâm câteva rânduri din cele scrise de amintitul general: „Incă mai există în Japonia oameni care îşi închipuie că un conflict internaţional poate fi aplanat pe cale diplomatică. Aceşti optimişti habar n'au pe ce lume trăesc. O apărare pasivă nu ajunge. Forţa noastră nu va putea ţine o veşnicie, în frâu, dorinţa de războiu a altora. Trebue să ne obişnuim cu ideia că războiul este de neînlăturat. Dacă duşmanii economiei noastre (se referă la americani) nu vor înceta cu concurenţa lor neloială, vom fi forţaţi să lichidăm conflictul „manu militari" chiar şi numai pentru a curma exploatarea tâlhărească şi de sute de ani, a regiunilor care intră în spaţiul nostru vital . . ."

Iată ce se scria în 1935. Totuşi până şi generalul Hajashi păru prea inactiv armatei. Noi dezordini avură loc la Tokio. Sute de ofiţeri niponi asediară Ministerul de Războiu, forţând pe Hajashi, care între timp devenise prim-ministru, să cedeze locul prinţului Konoye, care, în paranteză fie zis, e înrudit cu familia imperială. Acesta dizolvă partidele, creind un front unitar cu tendinţe vădit naţionaliste. El îmbrăţişează vederile Monroiste declarând în 1936 că, Japonia trebue să ia conducerea spaţiului asiatic. Şi astfel ideia

expansiunii militare devine realitate, prin debarcări masive de forţe militare pe continent. Războiul Chino-Japonez începu.

Scopul acestei campanii devenise clar: pe deoparte descongestionarea Japoniei supra populate prin cucerirea de noi teritorii, pe dealtă parte alungarea americanilor şi englezilor din China.

Cuvântului de ordine „Pericolul galben" i se opune cel lansat de niponi „Pericolul alb".

Japonia cunoscuse sensul noţiunei „Pericolul alb" la porţile ei. Secătuirea fără scrupule a bogăţiilor teritoriului chinez printr'o concurenţă neloială, a impresionat adânc pe niponi.

Zi de zi, cu o perseverenţă de fier, japonezii se înarmează, aşteptând ziua în care vor avea suficientă tărie pentru a-şi impune voinţa în extremul orient.

In 60 de ani, flota japoneză reuşeşte să se alinieze celor mai mari flote din lume.

Şi astfel, într'o jumătate de secol, Japonia face un salt de 200 de ani, căci acesta e răstimpul care o distanţa de cea mai puternică marină a lumei: cea engleză.

Armata şi marina s'au născut din spiritul vechilor samurai. Soldaţii ştiau că flota şi armata de uscat le va îndeplini visul: acela de a materializa prin fapte expansiunea gândită şi dorită de un popor ce se înăbuşea ca într'un cazan încins, pe propriile-i insule.

Cine ar fi crezut că Japonia de acum 60 de ani va deveni o mare putere? Americanii îşi dau abia acuma seama că agresiunea executată de Amiralul Perry a produs un val de indignare, care s'a accentuat an de an în sânul poporului japonez. Totuşi, glasul tunurilor a avut şi un alt efect: odată cu deschiderea frontierelor, mii de japonezi iau drumul noului continent şi al Occidentului. Cu perseverenţă, studiază tot ce civilizaţia a creat acolo; studiează t e c h n i c a, m e d i c i n a, ş t i i n ţ e l e de tot felul, organizaţia statelor apusene, etc., reîntroducându-se apoi în patrie pentru a însămânţa pe teritoriul nipon cunoştinţele acumulate. Adaptează astfel tot ce e mai bun, creind superlative în toate domeniile. Greşelile occidentului sunt ocolite, iar bunele realizări copiate, complectate şi îmbunătăţite. Douăzeci de ani după debarcarea lui Perry, deci prin 1870 Japonia dispunea de cale ferată, sistem poştal, după tipul european, telegraf, fabrici de sticlă, turnătorii de oţel, etc.; până şi moneda în hârtie a fost adoptată substituindu-se celei metalice şi în bună parte trocului.

Statul încurajase industrie îmboldind mica şi marea industrie a activitate.

Toţi japonezii lucrau cu înfrigurare conştienţi că invadatorii vor trebui odată şi odată goniţi cu propriile lor arme.

Şi astfel, aşa cum am mai spus şi la începutul acestui articol Japonia reuşeşte, să se alinieze până la începutul secolului XX., după un salt aproape de necrezut, marilor naţiuni ale occidentului.

Evident, a avut şi avantaje de partea ei. Nu a fost silită să se chinuiască cu experienţele de cari nu s'au putut lipsi cei ce creiaseră civilizaţia. Totul le-a venit deagata. Totuşi, saltul Japoniei stârneşte admiraţie: căci pe când în 1853 Japonia încă mai era un mic stat feudal, în 1914, se putea intitula cu drept cuvânt „Mare putere".

Către sfârşitul secolului trecut primele simptome de expansiune devin vizibile. Intre 1870 şi 1890 populaţia crescuse dela 33 la 40 milioane de suflete. Coreia de alături momea. China se opunea însă oricărei încercări de invadare a peninsulei astfel că în 1894—1895, războiul Chino—Japonez izbucneşte.

Rezultatul: într'un timp extrem de scurt, micul popor japonez reuşeşte să-şi impună voinţă colosului chinezesc.

Formoza, Liaotung şi insulele Pescador, intră sub suveranitatea Japoniei, iar Coreia devine independentă. Prestigiul Japoniei era în plină creştere. Curând însă trebue să redea Liaotung-ul Chinei, sub ameninţarea unei flote Ruso-Franco-Germane, act pe care nu putu să-l uite multă vreme. Căci o bază navală Rusească (ne referim la Port-Arthur) în coasta Coreii, nu putea decât să ameninţe peninsula care intrase în sfera de influenţă niponă. De ocuparea imediată cu trupe japoneze a Coreiei, nu putea fi încă vorba, căci America s'ar fi împotrivit, iar Rusia care începuse între timp să-şi întindă acţiunea sprijinită de flotă, în Pacific incomoda. Conflictul cu Rusia era aproape. In 1902, ţarul dă ordin trupelor sale să ocupe Manciuria. Era un pas care neliniştea şi punea în joc securitatea arhipelagului japonez.

Nici Anglia nu se împăca de altfel, cu această întindere a influenţei ţariste în Asia. Ca o consecinţă, încheie un tratat cu Japonia, tratat în care pentru prima oară în istoria lui, Zipangul se vedea aşezat pe aceiaşi treaptă cu Anglia.

Efectele acestui tratat se concretizară curând. In 1904 izbucni războiul Ruso-Japonez, care se încheie în 1905, prin mijlocirea lui Theodore Roosevelt, preşedintele de atunci al Statelor Unite. Prin pacea dela Portsmuth, Japonia intră în sfârşit în stăpânirea Liaotung-ului, primind şi o jumătate din insula Sachalin; i se acordă

deasemeni întâietate în Coreia. Expansiunea japoneză era în plin marş.

Niponii jubilau. Poporul era alimentat cu iluzia unor viitoare expansiuni războinice, în timp ce America, conştientă că anexarea Coreii era doar o chestiune de timp, vorbeau mereu de pericolul galben îngrijorată de soarta posesiunilor ei din Filipine, Hawai, etc.

Clipa temută de Americani sosi ; în 1910, odată cu abdicarea forţată a ultimului împărat Coreian, aceasta e anexată. Problema Manciuriană deveni iar acută. Japonia reuşeşte să încheie o convenţie economică cu Rusia, în sensul de a-şi garanta reciproc interesele în Manciuria, interese ameninţate de America, care încerca pe toate căile să saboteze munca constructivă a celor 2 ţări legate de aci înainte de suszisa convenţiune.

Şi iarăşi răsare întrebarea: ce căuta America pe continentul asiatic ? America avea spaţii şi bogăţii cari raportate la populaţia ei îi erau mai mult decât îndestulătoare. Dece nu respecta doctrina Monroistă pe care o vroia respectată pe propriu-i continent ?

Ameninţarea americană duce la un tratat secret între Japonia şi Rusia, la un tratat de asistenţă mutuală.

Războiul din 1914 găseşte japonia în tabăra aliaţilor. Expansiunea ei îşi continuă însă drumul, căci după război, intră în stăpânirea posesiunilor Germane din Pacific (grupul insulelor Mariane).

Dar nu acestea erau cele cari preocupau pe atunci Japonia. Manciuria era magnetul care o atrăgea. După prăbuşirea Rusiei ţariste, concurentul Moscovit al Japoniei, dispăru. Paralel cu aceasta slăbi şi puterea de dominaţie a Chinei asupra Manciuriei. Şi astfel pe cale paşnică, căci cea războinică era incomodă unei Japoni slăbite de efortul unui război de 4 ani, Manciuria e împinsă pe făgaşul căutării unei formule de independenţă. Şi astfel în 1932, Manciuria rupe legăturile cu China, proclamându-se de sine stătătoare sub numele de Manschuko. Câteva zile mai târziu, Py, primul împărat al noului stat, încheie un tratat de alianţă cu Japonia. Asta, însemna că Manschuko adopta o independenţă transformată de fapt în vasalitate economică faţă de Japonia.

China era nemulţumită de întorsătura lucrurilor. In sânul celor 34 milioane locuitori ai noului stat, izbucniră curând revolte întreţinute de toţi cei cărora hegemonia japoneză le era incomodă. China recurse la Liga Naţiunilor care, ca o urmare a demersului acesteia refuză să recunoască independenţa noului stat, deoarece susţinea această ligă, că Mangchkoul ar fi un stat artificial, creiat de Japonia pentru satisfacerea intereselor sale egoiste.

Ca o urmare a faptului că statul Manschuko nu fusese recunoscut cu toate insistenţele depuse Japonia părăsi Liga Naţiunilor în mod ostentativ, în primăvara anului 1933. Odată cu părăsirea consiliului dela Geneva, Japonia ia asupra sa garanţia frontierelor şi deci a integrităţii teritoriale a Manschuko-ului. Era un avertisment atât la adresa Chinei cât şi la adresa Uniunei Sovietice, care nu se arăta deloc dispusă să recunoască fiinţa noului stat.

Am văzut din cele expuse de până aici eforturile pe care le-a depus Japonia între 1894 şi 1934, pentru materializarea justificatei sale idei expansioniste. Pas cu pas, teritoriile vecine Japoniei, au intrat sub influenţa acesteia, fie sub forma anexiunei teritoriale, fie sub forma de protectorat (cazul Manschuko-ului).

Paralel, ideia unei uniuni a statelor asiatice, sub conducerea imperiului Nipon, se contura din ce în ce mai mult.

Actualul războiu cu China se duce în acest scop: Japonia ţine cu tot preţul să alinieze, fie şi prin forţă, poporul Chinez, la marea operă de reconstrucţie a Asiei; şi cu aceasta la alungarea emisarilor interesaţi ai rasei albe. „Asia trebue să înceteze de a mai fi continentul explotat de albi" *iată leit motivul politicei Japoneze din ultimii ani.*

Care's popoarele interesate în exploatarea Asiei, se ştie: America şi Anglia. Ele sprijină pe Ciang-Kai-Schek pentru a nu pierde mănoasele pieţi de cumpărare şi de desfacere din China.

Ultimele evenimente din extremul orient, par a cuprinde întrânsele, simptomele unei curânde prăbuşiri a dominaţiei economice a statelor Anglo-Saxone în Asia. Şi asta concomitent cu ascensiunea marelui imperiu Nipon.

Japonia, cum am mai amintit şi în altă parte, n'a putut uita nici bubuitul tunurilor americanului Perry, nici concurenţa neloială din China şi nici imixtiunea Americei în problema Manciuriană.

America ştia asta! Totuşi ea nu făcu în cursul ultimelor decade nici un pas de tranşantă apropiere. Din contră, în 1898, ocupă insulele Hawai şi Filipinele, iar în 1899 insula Guam din arhipelagul Marianelor.

Desigur că nu lipsa de spaţiu a împins America la efectuarea acestei anexiuni ci consideraţiunile de ordin strategic cari o preocupau. Ce anume strategie urmărea e uşor de bănuit: încercuirea Japoniei.

In special ocuparea insulelor Hawai indignă peste măsură pe Niponi: căci 150.000 emigranţi japonezi prinseseră rădăcini în acea

parte a lumii încă înainte de venirea americanilor, făcând operă de adevăraţi coloniști.

Alte măsuri americane făcură ca indignarea japonezilor să crească: în 1906, apăru legea care îngrădea imigrările în Statele Unite. Japoniei i se rezervă un procent de batjocură. Legea aceasta apăru la un an după pacea dela Portsmouth, care încheia conflictul Ruso-Japonez şi concomitent cu apariţia noţiunii de pericol galben care începuse să facă epocă.

In 1913 se interzice japonezilor de a stăpâni proprietăţi agricole în America. Legea avu un efect retroactiv: asta însemna că 100 mii de mici agricultori japonezi stabiliţi în California în special, se văzură deposedaţi în mod arbitrar de avutul lor.

Urmă o lege şi mai aspră, prin care se interzicea japonezilor de a fi acţionari, deci beneficiari în industrii, societăţi de orice fel, etc.

Ba mai mult: la Washington, se depuse un proect prin care urma ca japonezilor născuţi pe teritoriul american să nu li se recunoască cetăţenia americană.

In 1924, congresul votă o nouă lege a imigrărilor; de data aceasta se fixă la 150.000 numărul total de imigranţi admişi anual în Statele Unite. Japoniei i se rezolvă o cotă de 1 la mie, reprezentând 150 de imigranţi.

Această cotă constituind o ofensă, făcu ca în Japonia valul de indignare contra Americei să ia forme violente. Ziarele japoneze nu se mai codeau să atace cu vehemenţă atitudinea ostilă a Statelor Unite.

Problema imigrărilor făcu ca prăpastia dintre cele două ţări să se adâncească din ce în ce mai mult. Japonia mereu rănită în orgoliul ei, îşi vedea necontenit rana zgândărită de maşinaţiunile oamenilor politici ai noului continent.

In 1921-1922 Japonia trebui să sufere o nouă umilire odată cu deschiderea desbaterilor conferinţei navale dela Waschington. Conferinţa aceasta (La care fuseseră invitate toate statele lumii care reprezentau o forţă din punct de vedere maritim) urma să fixeze anumite limite, anumite cote la construcţia vaselor de răsboi, pentru a evita o goană a înarmărilor, goană care ar fi sdruncinat economia ţărilor respective. Statele participante urmau să se angajeze de a nu depăşi nici tonajul şi nici numărul de vase de răsboi prescrise de consiliul care delibera asupra cotelor cari trebuiau atribuite fiecărei ţări în parte. Căci cotele erau diferite. Şi diferenţele aveau la bază interesele unui anumit grup. Iar acest grup era cel Anglo-Saxon: America şi Anglia.

Cota fu stabilită 5:5:3 (respectiv 5 pentru america 5 pentru Anglia şi 3 pentru Japonia).

Japonia se resemnă, acceptând cu durere umilirea.

In 1930, odată cu noua conferinţă navală dela Londra, Japonia făcu o ultimă încercare de a-şi înbunătăţi cota. Nu obţinu decât o soluţie de compromis: conferinţa admise raportul 5:5:3 pentru crucişătoare mari şi 10:10:7 pentru vase de mic tonaj (distrugătoare, torpiloare, contratorpiloare, etc). Asta însemna deci că Japonia avea dreptul să construiască 3 crucişătoare mari în vreme ce America şi Anglia puteau lansa câte 5 vase de acelaş tip, într'un răstimp egal.

Şi asta însemna mai departe, că la un moment dat, flota Japoneză ar fi stat într'un raport de 3:10 faţă de o coaliţie Anglo-Americană.

Situaţia nu mai putea dăinui deci. In 1934, Japonia denunţă acordul naval dela Londra, începând cu febrilitate programul ei de construcţii navale, în timp ce america ocupă şi fortifică baza navală dela Dutsch Harbour în Aleotine.

Indignarea Japonezilor crescu. Ziarele anunţau apropiata criză dintre America şi Japonia cu litere groase. Poporul era pregătit sufleteşte pentru inevitabilul conflict.

Campania de presă japoneză dădu naştere însă la contraacţiuni din partea Americei. In 1935, America organiză chipurile un aeroport civil pe insula Wake Island.

Centura de baze militare Americane, devenea din ce în ce mai ameninţătoare. E suficient să ne aruncăm ochii pe hartă pentru a prinde imaginea acestei încercuiri: Dutsch Harbour (Aleotine), Hawai — Wake Island — Insulele Marcus · Guam — Filipine.

America activa însă şi în spatele Japoniei prin aceia că se însărcina cu reorganizarea aviaţiei chineze, cu livrările de materiale de aviaţie, etc.

Această manoperă, implica deci America în mod indirect în conflictul Chino-Japonez. Urmă apoi interdicţia de produse petrolifere Americane în scopul de a paraliza flota şi aviaţia japoneză.

Japonia, neliniştită la culme de aceasta nouă măsură a Waschingtonului, făcu tot ce-i stătu în putinţă pentru a încheia o convenţie cu Rusia Sovietică, în scopul de a obţine produse petrolifere dela aceasta; străduinţa îi fu încununată cu succes. Construi în plus enorme instalaţii de producerea benzinei artificiale.

Interdicţia americană nu-şi atinsese scopul. Ba mai mult; America pierdu unul din importantele sale debuşeuri de produse

petrolifere. Japonia pe de altă parte, putea să-şi continuie oarecum liniştită programul de înarmări navale.

Cu toată această febrilă înarmare Japonia nu dorea totuşi conflictul cu America. Dovada cea mai elocventă a străduinţelor Japoniei de a menţine pacea în Pacific a fost numirea Amiralului Japonez Nomura, în postul de ambasador la Waschington. Namura era în relaţii de prietenie cu Preşedintele Roosevelt. Misiuniea lui extrem de grea consta în a înduplecа Statele Unite să-şi schimbe politica faţă de Japonia, în scopul menţinerii păcii între cele două ţări.

Totuşi America n'a dat urmare acestor străduinţe de a evita războiul. In chiar ziua sosirei noului ambasador la Waschington congresul vota noui sume considerabile pentru înarmările navale.

Al doilea adversar al Japoniei în Oceanul Pacific, e Anglia, Consecventă politicei sale, Anglia şi-a trimis emisarii în cursul ultimelor secole pretutindeni unde mija posibilitatea unui câştig.

Ea era conştientă că ţara care stăpâneşte mările, stăpâneşte comerţul lumii şi cu aceasta bogăţiile ei.

In acest scop şi-a creiat o flotă cu care a pus stăpânire pe teritorii imense şi pe bogăţii incalculabile. Imensul imperiu colonial al Marei Britanii aparţine Angliei; e adevărat! Insă nici odată nu a putut fi colonizat în masă de englezi. Iată de pildă Australia dominion Englez: la o suprafaţă de 8 milioane km. patraţi reprezentând aproximativ $^2/_3$ din întinderea continentului european, are o populaţie de 7 milioane locuitori, ceiace revine la o proporţie de 5 locuitori pe 6 km. patraţi. Şi asta în timp ce Japonia se sufocă pe insulele sale cu cei 180 locuitori ai săi pe fiecare km. patrat!!

Această lipsă a elementului colonizator englez în Australia şi în Sud-Estul Asiei, este punctul vulnerabil al imperiului Britanic din această parte a lumii. Anglia s'a străduit în ultimii ani să suplinească această lipsă prin creerea bazelor navale dela Singapore, Hong-Kong şi Port Darvin. Ultimele evenimente au arătat însă că eficacitatea acestor puncte de sprijin au fost iluzorii, din momentul în care au trebuit să înfrunte expansiunea japoneză. De altfel Hong-Kongul îşi pierduse importanţa dela data încheerii tratatului dintre Japonia şi Indochina şi odată cu ocuparea litoralului chinezesc de către japonezi.

Neliniştită din cauza nesiguranţei în care se sbăteau posesiunile ei din Sud-Estul Asiei, Anglia se sprijină în cursul ultimilor ani tot mai mult pe ideia unei colaborări cu America. Japonia prevedea însă că într'o zi, care se arată tot mai apropiată, va avea

de înfruntat flota Engleză dela Singapore şi pe cea Americană bazată la Hawai.

De altfel situaţia devenea din ce în ce mai clară. In 1937 avură loc în regiunea Singapore mari manevre navale la care participară atât unităţile engleze cât şi vase americane. Tema propusă ca scop al acestor manevre suna cam astfel: „Inamicul atacă cu flota lui Singapore. Unităţile noastre navale au misiunea să împiedece debarcarea unor trupe, aduse dela aproximativ 3000 km. Nord Est".

Tema era destul de limpede. Inamicul presupus nu putea fi altul decât Japonia. Manevrele acestea au urmărit de altfel pe lângă partea lor tactică şi un scop demonstrativ; lumea niponă urma să înţeleagă că interesele Americei şi ale Angliei în pacific merg mână în mână.

Japonia trebuia să înţeleagă că statele Anglo Saxone îşi întemeiază şi îşi susţin jocul politic pe flotele ce staţionau la Hawai şi Singapore.

Socotelele Anglo-Saxonilor ar fi corespuns desigur realităţii dacă flotele lor nu ar fi fost puse într'o situaţie extrem de dificilă; aceia de a lupta pe toate mările şi oceanele lumii şi dacă Japonia ar fi rămas şi pe mai departe cu flota prescrisă de acordul naval dela Washington din anul 1921-1922.

Un deputat englez făcu în 1937 propunerea ca Marea Britanie să cedeze Japoniei, nordul Australiei pentru a curma astfel pericolul unui conflict în pacific şi pentru a soluţiona ca atare problema surplusului de populaţie al Japoniei şi deci problema spaţiului vital al acesteia.

Australia însă se împotrivi cu putere; nu le convenea deloc Anglo-Saxonilor stabiliţi în micul continent vecinătatea unui popor muncitor, care ar fi devenit un incomod concurent în exploatarea bogăţiilor naturale ale Australiei.

Astfel conflictul în pacific păru tot mai inevitabil.

Guvernul Australian apelă la ajutorul Englez, iar Anglia îşi sprijinea cum am mai văzut, posibilităţile de ajutorare pe colaborarea cu America.

Panica în Australia luă către sfârşitul anului 1941 forme acute.

Opoziţia parlamentară a Dominionului cerea ca trupele Australiene cari luptau pentru Anglia în Europa, Africa, etc. să fie readuse pe continent, deoarece invazia Japoneză părea iminentă.

Japonia observă în timpul acesta toată activitatea viitorilor adversari.

Anume semne o făcură să înţeleagă că nici Indiile Olandeze nu ar rămâne în afara unui viitor conflict, cu atât mai mult cu cât ele erau conduse de guvernul olandez refugiat la Londra. Trebuia deci să se ţină seama şi de această eventualitate. Indiile olandeze viitor teatru de operaţiuni, fură studiate cu amănunţime din punct de vedere strategic de către Statul Major Japonez. Ele reprezentau pentru anglo-saxoni, puntea ce lega India de Australia şi ultima linie de apărare a continentului Australian.

In mijlocul acestei complicate situaţii convorbirile diplomatice, atât cele oculte cât şi cele ţinute la lumina zilei îşi continuau cursul.

In 1940 Japonia încheie un acord cu China Naţionalistă recunoscând guvernul Wang-Ciang-Wei. Acelaşi lucru îl face şi statul Manciuko.

Acordul acesta trebuia să devină, aşa credeau Japonezii, prologul păcii dintre cele două popoare de rasă galbenă. Din păcate, după cum ştim, rezultatele aşteptate nu au fost atinse. Guvernul lui Giang-Kai-Schek, continuând campania contra Japonezilor, susţinut de statele anglo-saxone, cari continuau cu livrările de material de război.

In scopul efectuării acestei operaţiuni (mă refer la livrările de material de război) Anglia construi cu preţul unor mari sacrificii şoseaua „Burma" care lega Rangoonul de Ciung-Ching, Capitala Chinei neocupată.

Anglia credea că-şi va putea păstra posesiunile în cadru unui conflic prin aceea că Ciang-Kai-Schek ar imobiliza cea mai mare parte din forţele armatei Japoneze.

La 27 Septembrie 1940 Japonia reprezentată de ambasadorul său extraordinar Matsuoka, ministrul de externe, semnează la Berlin pactul tripartit.

Nu credem necesar să insistăm asupra stipulaţiunilor cuprinse de acest pact arhicunoscut. Fapt este că Japonia se alătura axei Roma-Berlin, ca un formidabil element de echilibru, ca o contra greutate în extremul-orient. Efectele acestui pact le-am văzut în cursul evenimentelor desfăşurate la sfârşitul anului trecut.

Ceva mai târziu; Japonia semnează un acord cu Rusia Sovietică, acord care avantaja ambele părţi contractante: Rusiei îi dădea o relativă libertate de acţiune în Europa, iar Japoniei una reală în pacific. Acordul încă mai dăinueşte. In acelaşi răstimp (e vorba de sfârşitul anului 1941) Japonia intervine în conflictul dintre Tailanda şi Indochina Franceză, culegând reale foloase de pe urma mediaţiunei. Obţine anume, privilegiul de a folosi bazele navale Indochi-

neze pe toată durata războiului Chino-Japonez, încheind în acelaşi timp un tratat de amiciţie cu Tailanda.

Efectele politicei geniale a Japoniei urmau să se resimtă foarte curând.

Către sfârşitul anului 1941, Japonia se găsea în următoarea situaţie din punct de vedere politic şi diplomatic:

— Membră în pactul tripartit (cu toate avantagiile pe care i le dădea această calitate).

— Legată printr'un acord cu Rusia Sovietică, acord care asigura spatele în cazul unui conflict cu statele anglo-saxone.

— Legată prin acorduri extinse în toate domeniile de: Manciuko, Guvernul Chinei naţionaliste, Indochina Franceză şi Tailanda.

Vedem deci cum Japonia printr'o abilă dirijare a politicei sale externe se pregătea să pareze loviturile pe cari i le pregăteau America şi Anglia.

Şi'ntr'adevăr, modul cum a ştiut să pareze atât din punct de vedere diplomatic cât şi din punct de vedere militar intenţiunile agresive ale celor două state Anglo-Saxone, au dus la strălucitele rezultate pe cari trebue să le constatăm acum la câteva luni după isbucnirea ostilităţilor.

* * *

In cuprinsul prezentului articol am încercat să schiţăm ambianţa generală în care s'a născut actuala campanie pe care o duce Japonia în extremul-orient. Din el se desprinde pe deoparte necesitatea absolută care a împins Japonia la fulgerătoarea ofensivă contra acelor ţări cari o voiau înăbuşită pe neîncăpătoarele-i insule şi pe de altă parte imoralul mobil al maşinaţiunilor politice ale Angliei şi ale statelor Americei.

Ca o urmare nu este nevoe să tragem nici un fel de concluziuni. Ele se desprind dela sine, urmărind evoluţia evenimentelor mai sus arătate şi înlănţuindu-le cu specificul Japonez analizat în prima parte a prezentului articol.

Locot. **Alfonzo Gh. Ivaşcu**
Centrul de Instr. al Cav.

unoaşterea, îngrijirea şi întrebuinţarea harnaşamentului

(Proprietăţile generale ale pielii)

III.

Am spus, în articolul precedent, că nici până azi nu s'a găsit o explicaţie plauzibilă a procesului de tăbăcire.

Ceea ce trebue reţinut este faptul că s'au încercat, pe rând, o serie de materiale tanante, care să ajute la tăbăcit.

Rând pe rând au fost încercate: grăsimea animală, coaja de brad, stejar şi alaun şi s'a observat că, fiecare din acestea, dădea un alt rezultat, care caracterizează o altă calitate a pielii.

Mai târziu au apărut, sub formă concentrată, *extractele tanante*.

In practica de toate zilele, a tăbăcirii raţionale, au intrat extracte de Valonee, de Castane, de Mimosa, de Mirobolan.

Anul 1911 înseamnă un moment important în practica tăbăcăriei, căci acum încep să se întrebuinţeze materiile tanante sintetice. Apoi au început să se întrebuinţeze diferite substanţe minerale, în fruntea cărora sta *cromul*, în ultimul timp fierul. Toate acestea au schimbat radical concepţia tăbăcăriei de odinioară.

Industria tăbăcăriei este poate una din cele mai interesante şi în veşnică mişcare după noutăţi.

Numai dacă ne gândim la realizarea atâtor feluri de piei colorate în diferite forme, dacă nu mai amintim şi de tăbăcirea reptilelor, a şerpilor, dacă mai ţinem seama şi de imitarea diferitelor

piei, cerute de modă; numai atunci putem afirma că tăbăcăria părăseşte domeniul ştiinţei, pentru a merge mână în mână cu arta cea mai rafinată.

Este de netăgăduit că introducerea maşinilor a fost un factor determinant în progresul tăbăcăriei.

Maşinismul a făcut ca, dintr'o meserie manuală, murdară şi destul de desconsiderată, aşa precum era în secolul trecut, să se desvolte o industrie a pielăriei care să necesite maşini variate şi multiple pentru prelucrarea pieilor, în diferite faze ale tăbăcitului.

Dar maşina nu a fost suficientă pentru a rezolva multiplele probleme ce se pun în această industrie: dincolo de posibilităţile technice este munca de laborator, oamenii care lucrează aci, cercetează tainele ştiinţei acestei industrii şi sunt în măsură să îndrumeze pe drumul cel adevărat pe technicieni.

Technica cu teoria trebue să meargă mână 'n mână, specialiştii consultându-se unul pe altul, căci din încrederea reciprocă, ce se acordă acestor specialişti, va eşi o colaborare utilă pentru progresele şi realizările practice ale tăbăcăriei.

Industria tăbăcăriei conţine atâtea subtilităţi şi procesul de fabricaţie e atât de variat şi supus la fiecare pas la greşeli, care pot fi fatale, încât nu se poate concepe ca teoreticianul să nu asculte de sfaturile şi experienţa technicianului rutinat.

In ceea ce priveşte ţara noastră, industria pielăriei e foarte bine reprezentată.

Chiar în mica Românie, ea a fost una din industriile, care, chiar înainte de anul 1916, ajunsese la o desvoltare destul de importantă.

Nu mai vorbim de Transilvania şi Bucovina, unde deasemea industria pielăriei se găseşte foarte desvoltată.

Şi explicaţia este aceia că cele două elemente de fabricaţie: pielea crudă şi coaja de stejar, de brad, se găsesc în ţară din abundenţă.

Despre faima industriei tăbăcăriei în Româniai s'a dus faima până în Apus.

Cităm din opera lui Ionescu-Gion, „Istoria Bucureştilor", următorul pasagiu, ce se referă la starea industriei de tăbăcărie din secolul XVIII:

„Ca industrie bucureşteană, aveam pe atunci şi avusesem de mult Tăbăcăria. Tăbăcăriile, aşezate sub Radu-Vodă după 1666, lucrau pieile cu atâta meşteşug, încât pieile argăsite la Bucureşti erau cerute foarte în ţara nemţească şi în ţara turcească, iar cu cojocăria subţire, Bucureştii ocupau în secolul XVIII primul rang în

toată Europa. Starostea de cojocari din Bucureşti era în zilnică corespondenţă cu seraiul Sultanului".

La început, aceste tăbăcării erau aşezate cam în spatele actualului Grand Hotel, ce se numea pe vremuri „Hotel de France" Centrul Bucureştilor fiind pe vremuri Curtea Veche, adică actuala Piaţă de Flori, locul unde erau aşezate tăbăcăriile, aparţinea deja mahalalelor oraşului. Mai târziu centrul deplasându-se spre Nord, mai ales după deschiderea Podului Mogoşoaei de către Constantin Brâncoveanu, tăbăcăriile şi-au mutat sediul prin regiunea Tabaci, care pe unde se află şi azi. Mereu la marginea Dâmboviţei, ele făceau uz de acest râu mai în toate operaţiunile lor. Astfel plasate, cu pieile întinse la soarele cald al verei, când îngheţate în apa rece a iernei, nu e de mirare că tăbăcăria se bucura de un renume foarte dubios.

In locul primitivelor clădiri se înalţă azi fabrici importante. Metodele învechite sunt cu totul înlocuite, maşini multe şi de mare capacitate luând locul lor. Industria este azi una dintre industriile cele mai importante din ţara românească. Impreună cu industria din Transilvania, ea nu numai că acoperă integral toate nevoile ţării cu marfă a cărei calitate nu lasă nimic de dorit, dar produsele de tăbăcărie româneşti sunt cunoscute şi căutate pe pieţele streine. In special în Anglia este centrul principal de desfacere în occident.

In strânsă legătură cu această industrie se află industria de încălţăminte. Şi ea, în deplină desvoltare, rivalizează pe pieţele streine cu produsele occidentului.

Dar sprijinul cel mai important pe care îl dă industria tăbăcăriei sunt furniturile pentru armată. Aceasta se aprovizionează integral şi cu stocuri suficiente cu toate materialele de care are nevoie, industriile indigene răspunzând atât cantitativ cât şi calitativ cerinţelor sale.

Un singur lucru cere industria indigenă de pielărie dela Stat: să o aprovizioneze cu materii prime devenite indispensabile. Trecând dela stadiul când coaja de stejar şi brad formau singurile materii tanante, astăzi tăbăcăria face apel la o mulţime de materii tanante concentrate, sub formă de extracte, precum şi la chimicale, ce nu se produc în ţara noastră. Pentru a putea răspunde oricând cerinţelor Statului, acesta trebuia să aibă grije ca îndestularea cu aceste materiale să se facă din plin, sau măcar să existe stocuri suficiente, pe care să poată conta, mai ales în timpuri grele de războiu

Colonel **Eftimie Cantea**

† COLONELUL CARP GHEORGHE

Ce sumbră era dimineaţa aceea! . . .

Se pare acum după ce evenimentele şi-au consumat ireparabilul — că totul era prevestire . . . Norii se adunaseră în falduri grele, îndoliate, iar ploaia contribuia din plin pentru a da o notă minoră decorului.

Regimentul trebuia să urce un deal mai mult cu aspect de munte, împădurit până la refuz şi să deschidă drum în dispozitivul inamic.

Doar ochii Colonelului Carp mai erau senini; frumoşi cum doar vara este cerul, ei priveau în depărtări, sfidând necunoscutul . . .

Şi'n ziua aceea aveau să se închidă pentru totdeauna! Dar de unde aveam să ştim noi tragedia ce trebuia să se consume în câteva minute!? . . .

Colonelul Carp era totul. Dragoste pentru tot Regimentul, desăvârşită pricepere pe câmpul de luptă şi neînfricat simbol al vitejiei Cavaleriei Române.

De fiecare dată era în prima linie. Acolo îşi făcea postul de comandă — de acolo coordona acţiunea întregului regiment şi tot acolo — nu de puţine ori primise solia morţii prin şrapnelele şi brandt-urile care se spărgeau deasupra-i . . .

Cât despre vâjâitul gloanţelor, aceasta era ceva cu totul obişnuit şi doar când un plumb roşia bujori româneşti, i se dădea importanţă!. . . Ofiţer şi soldat — toţi până la unul — mergeam neşovăitori fiindcă ştiau că au în frunte pe Colonelul lor drag — pe colonelul care purtase stindardul regimentului din biruinţă în biruinţă, dela Prut până în Caucaz, şi care făcuse ca M. S. Regele să anine de acest glorios stindard cel mai înalt ordin cu cruciuliţa albastră a distincţiei „Mihai Viteazu"! . . .

In dimineaţa aceea Colonelul a pornit ca întotdeauna în fruntea regimentului. Maşina lui — condusă de încercatul sergent Obuff — era în rând cu cercetaşii . . .

Înăuntru, lângă Colonelul Carp luase loc, tot ca în totdeauna — Şeful de Stat Major al regimentului, Căpitanul Gheorghe Ştefan. Ofiţer încercat şi tactician verificat, el mergea toată vremea cu harta în mână şi era gata ori când îi cereai să-ţi arate punctul vulnerabil al dispozitivului inamic. Sublocotenentul Gheorghiu Gheorghe — mânzul regimentului atât de drag tuturor, nepreţuitul meşter al transmisiunilor era şi el în maşină cu doi sergenţi radiofonişti — Hadâmbu şi Pancu.

Mai era Lt. Colonelul Cruceanu — Comandantul artileriei, care sprijinea înaintarea roşiorilor şi care mergea în linia întâi pentru ca să vadă el, cu ochii lui, unde se sparg proectilele, să dirijeze mai bine focul. Cu acelaş rol din partea artileriei grele era şi Căpitanul Burlacu.

Trăgătorii şi maşina — în aceiaşi linie — înaintau cu toţii cu prudenţă dar tenace. — Primul obiectiv, creasta dealului, a fost atinsă pe tot frontul. Câteva minute întreaga linie s'a oprit. Se constată pierderile — înălţătoare jertfe pentru Patrie — se reiau legăturile, se dau noui ordine; apoi, se dă semnalul de reînaintare... Maşina Colonelului merge înainte la circa 50 m.

După câteva sute de metri de apăsătoare linişte, zarea este spartă de vacarmul unei deslănţuiri. Mitraliere, pistoale automate, grenade . . .

Plotonul Slt. Gore — recunoscut viteaz — se repede furtună. Maşina a fost atacată dintr'un desiş. Primii care au intervenit sunt agenţii de legătură. Lupta este deadreptul fantastică. Risipa de muniţii este impresionantă.

Dar când liniştea cuprinde din nou valea şi doar gemetele slabe, reţinute, ale răniţilor se mai aud, pe blestematul loc, înconjuraţi de leşurile bolşevicilor omorâţi, au căzut — supremă jertfă pentru Ţară — Colonelul Gh. Carp, Cpt. Gheorghe Ştefan şi Slt. Gh. Gheorghiu . . .

Răniţi grav: Lt. Colonel Cruceanu, care avea să moară după câteva zile şi sergenţii radiofonişti. Cu spatele străpuns în câteva locuri şofeurul care a încercat să treacă maşina prin barajul de foc, plânge lângă colonel . . .

— „Inainte!" . . . acesta e ultimul cuvânt pe care l-a spus Dl. Colonel — ne mărturiseşte el şi, apoi, sleit pe puteri deabia mai putea mişca buzele.

Colonelul Carp este mort!

Un singur cartuş — unul singur — i-a străpuns inima.

Cum stă pe scaunul maşinii cu capul rezemat, ai impresia că priveşte mut undeva în vale, peste satul care trebuia să fie cucerit.

Căpitanul Gheorghe este la 10 metri în faţa maşinii.

La câţiva paşi în faţa lui încă mai fumegă puşca-mitralieră rusească . . . Slt. Gheorghiu a vrut să se năpustească în omorâtorul tufiş de unde pornea focul, să-l anihileze de sigur, să-şi apare Comandantul. Un glonte, tot numai unul, în tâmpla stânga l-a doborât pentru totdeauna.

Lacrimile înmuguresc ochii tuturor.

Curând însă cuvintele de jale se strâng în jurământul răzbunării! . . .

Până la sosirea noului Colonel, Maiorul Miron Dumitrescu ia comanda Detaşamentului.

Roşiorii — bravi urmaşi ai oştenilor lui Ştefan Vodă din regimentul oraşului de scaun al Moldovei, Iaşii, care au trecut Prutul, Nistrul, Bugul, Niprul, Donul, care au înscris pagina de glorie dela Achimovka, deschizând Marea bătălie a Azovului, merg înainte.

Ei ştiu ce au de făcut! . . .

† LOCOTENENT IOAN GHEORGHIU

In vâltoarea înaltelor clipe ce trăim, când cugetul şi întreaga noastră preocupare se îndreaptă spre realizarea idealului suprem, sunt fapte cari în alte împrejurări înmărmureau prin săvârşirea lor, iar astăzi pot trece neobservate.

Deschizi fila înegrită din ziar şi sub crucile aşezate într'o ordine ce pare că le'ngroşe numărul, aceleaşi rânduri mici şi negre, păstrând veşnic aceiaşi tonalitate funebră, repetă fără cruţare cuvântul de adio pentru cineva drag — „căzut la datorie".

Incerci — poate ca o ultima consolare — să găseşti o justificare faptului împlinit, în speranţa că vei putea suporta mai uşor vestirea lui dureroasă. Incerci însă zadarnic . . . în faţa sentimentului, raţiunea rămâne acum neputincioasă.

Intorci uşor fila înegrită şi gândurile îşi fac loc spre acel ce poartă cu sine amintirile, iubirea şi toate iluziile.

„In ziua de 20 August 1942 a căzut la datorie şeful promoţiei 1938, Locotenentul GHEORGHIU IOAN din Regimentul Gardă Călare".

Moartea lui este cu atât mai dureroasă, cu cât ea răpeşte pe lângă o carieră scurtă dar plină de strălucire, sufletul şi caracterul unui camarad, care, în viitor aveau să plămădească la căldura lor, tinerile vlăstare ale armei noastre.

La vârsta când fu obligat să-şi călăuzească singur paşii în viaţă, deşi împrejurările îi ofereau posibilitatea să-şi aleagă o carieră uşoară şi care să-i asigure o viaţă comodă, lipsită de riscuri, frumoasele lui însuşiri îl făcură să aleagă pe cea mai grea, dar cea mai frumoasă — cariera armelor — şi căreia îi dărui toată dragostea şi toată puterea lui de muncă — tot elanul lui tineresc.

Crescut în spiritul cavaleristic, căruia se integră în scurt timp, la sfârşitul celor 2 ani de Şcoală Militară se afla în vârful piramidei pe care o predomina cu noblețea caracterului său ales, vioiciunea judecăţii sale şi pe care avea să o conducă în totdeauna.

Trimis în Franţa pentru a-şi desăvârşi cunoştinţele profesionale, la Şcoala Militară din St. Cyr, a avut prilejul să dovedească — odată mai mult — pregătirea sa temeinică.

Intors în țară și purtând cu el amintirea și dragostea unor camarazi străini — care poate și mâine îi vor scrie nedumeriți de neraspunsul lui — a fost repartizat odată cu primirea celei dintâi trese, Regimentului Gardă Călare.

Sunt primii pași ai carierii pe care o începe atât de frumos.

Primii pași parcurși, încă cu elasticitatea și siguranța unui vechi călăreț, lipsiți de șovăelile inerente debutului și care făcură scurt timp din ofițerul cel mai tânăr, subalternul cel mai apreciat, iubit și căutat. A fost pentru el cea dintâia satisfacție adevărată, a fost răsplata eforturilor lui nepregetate și un imbold pentru înainte.

22 Iunie 1941 . . . sunetul trompetei ce vestea ceasul sfânt, îl găsește la datorie, în fruntea plotonului său drag, la marginea Prutului, pe care-l trecu odată cu primele raze de soare.

Inainte, pe pământurile scumpei Basarabii, mereu înainte, mânat de un impuls lăuntric, spre un orizont mai larg și mai frumos.

Galopul său fu înfrânt pentru o clipă.

Inamicul țintise destul de bine, dar ținta aleasă este mult prea frumoasă, iar sacrificiul ar fi mult prea mare.

Pentru scopul pe care-l privea depe malul Prutului, dincolo de Nistru, Sublocotenentul GHEORGHIU și-a dăruit — și de această dată neprecupețit — o parte din sângele său.

Silit să se înapoieze la regiment, reâncepu lucrul cu o putere mereu sporită, pentu educarea și instruirea tinerilor pe care avea să-i conducă din nou pe câmpul de bătaie.

La 20 August 1942 el cade fulgerător pe câmpul datoriei, sub ploaia schijelor unei grenade, mereu în fruntea plotonului său, care privea încremenit și neputincios — sforțarea supremă a comandantului lor în fața morții.

In zadar . . . de astă dată ținta fusese lovită în plin, de un inamic ce nu ține seamă de sbuciumul nostru, căruia nimeni din cei aleși nu-i scapă și în fața căruia te înclini cu resemnare . . .

Tinerii camarazi ai Promoției 38 v'ați pierdut șeful.

Camarazi din Reg. Gardă Călare, am pierdut pe cel mai bun dintre noi.

Locotenentul de cavalerie IOAN GHORGHIU nu mai este.

„Cu el se distruge o speranță a viitorului, un stâlp al promoției, — lăsându-ne resemnarea".

Camarazii care te-au purtat pe brațe, te vor avea veșnic în amintirea lor ca simbol al credinței de prieten, al datoriei și conștiinței de ostași.

Dumnezeu să odihnească sufletul tău mare.

Locot. **Dan Bălășescu**
Reg. de Gardă Călare

„REVISTA CAVALERIEI"

COMITETUL DE DIRECȚIE

Președinte: General Pantazi C.

Membrii:
General Sănătescu M.
General Racoviță M.
General Nicolescu C.
General Cialik Gh.
General Manafu M.
General Cocorăscu Tr.
Colonel Brătescu C.
Colonel Codreanu I.
Colonel Munteanu Gh.
Colonel Teodorini C.

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte: Colonel Măinescu Vasile

Membrii:
Colonel Fortunescu H.
Colonel Constantinescu Vl.
Colonel Talpeș Const.

Membru și secretar: Maior Tomescu Mircea

COMITETUL DE ADMINISTRAȚIE

Președinte: Colonel Talpeș Constantin

Ajutor: Maior Cristescu Gh.

Ofițer cu Tipografia: Căpitan Sandovici Al.

Costul abonamentului pe un an:

— **Pentru ofiţeri** . . . . . **200 lei**

— **„ biblioteci** . . . . . **300 lei**

Corpurile de trupă şi ofiţerii abonaţi cari până în prezent nu au achitat abonamentul, sunt cu insistenţă rugaţi a trimite neîntârziat plata abonamentului.

Corpurile de trupă şi serviciile sunt rugate să anunţe Administraţia Revistei asupra mutărilor de ofiţeri dintr'un corp în altul.

Condiţiunile ce trebue să îndeplinească un articol spre a fi publicat în Revista Cavaleriei:

— Subiectul lucrărei să fie conform cu prevederile arătate la scopul revistei.

— Să nu cuprindă polemici şi indiscreţiuni cari ar primejdui apărarea ţărei şi în fine să nu atingă disciplina sau să fie contrarii prestigiului armatei.

— Să fie semnate de autor sau pseudonim, cunoscut de redacţie.

— Articolele vor fi scrise la maşină la două rânduri cu ortografia Academiei Române şi pe o singură pagină, lăsându-se nescris 1/4 din stânga paginei.

Schiţele să fie făcute cu tuş negru.

Manuscrisele nu se înapoiază.

P.1637

REVISTA CAVALERIEI

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

10/23 MAI 1942

NUMAR FESTIV

ÎNCHINAT
MEMORIEI
GENERALULUI

GH. MORUZI

FOST INSPECTOR
GENERAL AL
CAVALERIEI

†

TIPOGRAFIA CAVALERIEI SIBIU

1990 -

(9)

2005

26 APR 2014

REVISTA CAVALERIEI

10/23 MAI 1942

NUMAR FESTIV

INCHINAT
MEMORIEI
GENERALULUI

GH. MORUZI

FOST INSPECTOR
GENERAL AL
CAVALERIEI

†

TIPOGRAFIA CAVALERIEI SIBIU

Biblioteca Judeteana ASTRA
21827.
21827P

PREȚUL LEI 100.—

Pentru ajutorul familiilor eroilor morți și răniților din Cavalerie.

In ziua de 23 Mai 1942
s'au împlinit 66 ani dela naşterea celui ce a fost Generalul de Cavalerie GHEORGHE MORUZI.

Cu această ocazie, Cavaleria Română, adânc recunoscătoare amintirei celui mai distins, mai nobil şi mai brav călăreţ, care a creat însăşi tradiţia Cavalerismului şi a reprezentat quitesenta virtuţilor Armei.

PRIN REVISTA CAVALERIEI, II INCHINĂ ACEST PIOS OMAGIU.

Generalul Gheorghe Moruzi

Icoana Şefului de Cavalerie

La 19 Noembrie 1941, s'au împlinit 2 ani dela moartea celui ce a fost Generalul de Cavalerie: Gheorghe Moruzi.

La parastasul creştinesc ce a avut loc în acea zi la Biserica Albă au participat doar câţiva foşti prieteni şi camarazi iar din partea Armatei şi Cavaleriei, Domnul General Pantazi, pe atunci Subsecretar de Stat al Armatei de Uscat, subsemnatul, Comandantul Reg. Gardă Călare şi unul-doi ofiţeri admiratori personali.

Imi amintesc că anul trecut — la aceiaşi dată — umpleau curtea Bisericei Cavalerilor Mihaiu Viteazul, pe lângă Cavalerii Ordinului, toţi comandanţii de regimente şi M. U. de Cavalerie.

Este adevărat că anul acesta războiul a împiedecat pe cei mai mulţi, din aceştia din urmă, să fie prezenţi de aceia şi familia a ales un cadru mai restrâns, dar totuşi, prea de timpuriu uitarea şi-a întins zăbranicul său.

Dar dacă prea puţini din adevăraţii luptători au putut să fie prezenţi în jurul familiei sale, ca printr'o viziune impresionantă parcă, au străjuit în - preajma sa - toţi acei cari au pierit eroic sau stau de veghe — departe de ţară, — întru apărarea hotarelor ei.

Toţi acei, cari, crescuţi în spiritul sacru al adevăraţilor călăreţi, nu şi-au precupeţit viaţa, pentru a menţine sus stindardul virtuţilor armei.

Toţi acei, cari suferă în tăcere, de a nu fi putut încă să facă dovada sentimentelor de iubire de ţară, jertfă de sine şi dragoste fanatică pentru cavalerie pe câmpurile de luptă, alături de camarazii lor.

Doar cu câţiva ani înainte de a părăsi — desgustat — Armata, căreia îi închinase 40 de ani de carieră rodnică şi demnă, atunci când încă mai spera că va fi adus în capul Ministerului Apărării Naţionale, întâlnindu-l la Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, unde am avut prilejul de a sta mai mult timp de vorbă —

printre altele — mi-a confiat sentimentele ce îl animau în a accepta această înaltă demnitate:

„Dacă voiu fi chemat — vreodată — să îndeplinesc funcţia de Ministru al Armatei, deşi situaţia financiară este foarte grea, (era în anii cei mai acuţi ai crizei financiare ce a străbătut ţara) voiu căuta cel puţin, să compensez lipsurile materiale, prin ridicarea moralului ofiţerilor".

„Intenţionez să repar nedreptăţile, aducând în primul rând la curent toate promoţiile de ofiţeri, din toate armele".

Ridicarea moralului ofiţerilor, menţinerea prestigiului corpului ofiţeresc, repararea nedreptăţilor, constituiau suprema lui preocupare.

Şi azi revăd de multe ori, când urcam cele 4 etaje la Inspectoratul General al Cavaleriei, pe un ofiţer de mare valoare, din altă armă, însă având legături vechi cu Cavaleria, năpăstuit de cei de sus, care, de câte ori sosia din surghinul său la Bucureşti, venea ca să vadă pe Generalul Moruzi, speranţa tuturor oropsiţilor.

Pe cine nu a reabilitat el, pe cine nu a scos din ostracizare, atunci când era convins că acel năpăstuit, nu fusese atât de vinovat, cum cei interesaţi căutau să-l scoată, şi când mai ales reprezenta o valoare pozitivă pentru armă, ofiţeri cari mai târziu au urcat cele mai înalte trepte ale carierei militare.

Şi acum, aşi avea să descriu modul cum a înţeles el şi cea mai mare pasiune a sa „Calul", şi idealul pe care l'a urmărit toată viaţa după cum a spus-o singur în ziua dureroasă a despărţirei — înainte de vreme, — de ceiace-i fusese mai drag în lume: arma sa, Cavaleria.

„Dacă am intrat în Şcoala Superioară de războiu şi am ţinut s'o absolv în prea bune condiţiuni, a fost spre a întruni toate elementele necesare, pentru a ajunge cât mai repede Inspector General al Cavaleriei".

Iar toate acestea nu erau decât pentru a putea prezida cu toată autoritatea — la întărirea, propăşirea şi înălţarea armei noastre.

Imi aduc aminte cu câtă grijă, el care era atât de larg, cu câtă parcimonitate, el care era atât de darnic cu câtă drămuire, el care era atât de generos, alegea pe comandanţii de şcoli şi regimente de cavalerie, fiind convins că acolo se plămădeau adevăratele cadre şi se făcea adevărata pregătire de războiu a Cavaleriei.

Pentru un viitor comandant de regiment, el cerea 3 condiţiuni esenţiale, fără de care nu ar fi acordat comanda, nici chiar unei rude sau unui prieten, cât de apropiat.

Cinste ireproşabilă, pregătire profesională complectă şi autoritate morală deplină, prin felul cum dovedise în războiul trecut, în faţa inamicului.

Imi amintesc de o scrisoare pe care o trimesese, ca răspuns unui prieten al său, care îl solicitase să-i încredinţeze şi lui comanda unui regiment de călăraşi, în garnizoana de unde era originar şi avea multe legături familiare.

„Am luat hotărârea să nu încredinţez comandă de regiment, decât acelor cari au dovedit până în prezent, că vor putea merge şi mai departe ..... în interesul armei".

„Cu aceiaşi veche prietenie".

Altădată a refuzat să propuie la înaintare la gradul de Colonel, pe un solicitant, numai de teama de a nu i se acorda mai târziu comandă de regiment, deoarece avea reputaţia, dovedită exactă, ulterior, că regimentul nu va fi comandat efectiv de el.

Ce ar fi ajuns Cavaleria, dacă aceste principii s'ar fi respectat întotdeauna ?

Era un fanatic apărător al cinstei şi dacă ar fi trecut mai uşor asupra celorlalte 2 condiţii, asupra acestui capitol era cu totul intransigent.

Imi amintesc că odată, a refuzat înaintarea unui ofiţer la grădul de maior, deşi se intervenise pentru el din cele mai înalte foruri, pentrucă lăsase să fie suspicionat asupra cinstei sale, şi cu toate că a fost înaintat ulterior — peste capul său — a avut conştiinţa împăcată, că el nu s'a făcut părtaş acestei grave indulgenţe.

Mult timp nu a acordat aprecierea sa, unui foarte distins ofiţer, care în tinereţe, comisese o indelicateţă, dintr'un considerent mai mult sau mai puţin de ordin sentimental; iar pe alt ofiţer rudă a sa, l'a sacrificat pur şi simplu, nu atât pentru gravitatea greşelei, —discutabilă în sine, — cât pentru faptul că lăsase să planeze asupra Regimentului Regal pe care-l comanda, suspiciuni de asemenea natură.

Dar dragostea lui nemărginită, pentru acei cari luptaseră pe front, cari fuseseră grav răniţi, sau dăduseră dovada de

acte de curaj şi sacrificii de sine, el însuşi fiind unul din eroii cei mai reprezentativi ai Epopeii Marelui Război?.

Anumite influenţe — şi care om nu este influenţabil să arunce piatra, — puteau să umbrească un oarecare timp dreapta sa apreciere.

Când era însă pus în faţa justificărilor şi documentărilor precise, suprema sa înţelepciune şi magnificenţa generozităţii sale, îl făceau să treacă peste sentimentele de ambiţie şi orgoliu, cari opresc pe alţii de a recunoaşte dreptatea unei cauze, neezitând să le acorde cea mai deplină satisfacţie.

Şi astăzi mai păstrez comunicarea făcută din partea sa, sub forma: „Domnul General Comandant al Şcoalelor de Cavalerie, găsind dreaptă reclamaţia, a întocmit o nouă foaie calificativă.....

Pe timpul său comandanţii de regimente aveau ordin, ca oridecâteori vin la Bucureşti, să se prezinte la Inspectorat, unde erau primiţi imediat ca să-şi poată expune nevoile şi cererile.

In cazul când lipsea, era suficient să lase o notă unui ofiţer din statul său major.

Nu mai vorbesc că toate cererile drepte erau imediat satisfăcute.

Dar solicitudinea sa pentru cei mai mici în grad, cărora nu se simţea deloc înjosit de a le cere adeseori părerea pentru acei cari nu pot să ajungă — decât foarte greu — să-şi valorifice dreptatea, faţă de unii şefi inflexibili în a înţelege sufletele subordonaţilor, pe cari, nici în ziua tristă a despărţirei nu i-a uitat, spunând: „Vă rog să fiţi interpreţii mei pe lângă acei mai mici în grad, cari lipsesc, pentru a le împărtăşi şi lor dragostea mea camaraderească".

Nu era ofiţer care să ceară o audienţă, şi să nu fie primit cu bunăvoinţă şi ascultat cu atenţie.

Câţi din subalternii săi, fiind ameninţaţi în însăşi cariera lor, nu-i datoresc salvarea dela o peire sigură?

Care din ei, în momente de grea cumpănă nu s'a simţit alinat prin delicateţea sa sufletească şi încurajat a suporta — cu resemnare — loviturile soartei?

Curajul răspunderei, sentimentul absolut al onoarei, erau apanajul sufletului său şi nu ar fi acordat prietenia, sau protecţia sa spirituală, celor ce se ascund după deget, sau în dosul subordonaţilor.

Ura imoralitatea, dispreţuind pe acei care la adăpostul gradelor se complăceau în situaţii echivoce şi dubioase, în detrimentul camaraderiei şi al onoarei ostăşeşti.

Era suficient ca un comandant de regiment sau mare unitate, să-i semnaleze o purtare necorectă a unui ofiţer, ori care ar fi fost el, pentru a fi mutat, în cel mai scurt timp, din corp.

Dispreţuia de asemenea informaţiunile ce i s'ar fi adus pe altă cale decât cea deschisă, care poate suporta lumina clară a zilei şi avea un desgust suveran pentru calomniile anonime.

Deaceia toţi cari au servit sub ordinele sale directe, fie în Reg. 4 Roşiori „Regina Maria", fie opoi la Şcoala de Echitaţie, Comandamentul Şcoalelor de Cavalerie, Divizia 3-a Cavalerie sau în urmă la Inspectoratul General al Cavaleriei, îl adorau şi lucrau nu din constrângere, ci dintr'un sentiment de veneraţie şi dăruire sufletească.

Şi — astfel — mult timp a dăinuit în cavalerie atmosfera pe care o creiase el, atât în Reg. 4 Roşiori, cât şi în Şcolile de Cavalerie, cu toate că — după plecarea sa — s'au găsit alţii cari nu au înţeles că se poate conduce şi educa o unitate, fără a jigni şi umili sufletele celor mici, tratând chiar de oarecâre slăbiciune, sau cel puţin de lipsă de strâşnicie militară, dorinţa de a se coborî în sufletele acestora, pentru a-i înţelege şi a-i înălţa.

A fi fost crescut la Şcoala Generalului Moruzi, constituia totodată garanţia cea mai solidă a tăriei de caracter, a cinstei desăvârşite, a sentimentului absolut al onoarei militare şi a celei mai delicate noblete sufleteşti.

Deaceia, călăreţi, astăzi când virtuţile armei noastre, puse în slujba celui mai sfânt ideal — jertfa pentru înălţarea patriei — sunt ţinta noastră supremă, să ne întoarcem cu recunoştinţă gândul, către acel ce a fost şi va rămâne, ctitorul sufletesc al Cavaleriei, Generalul Gheorghe Moruzi!

Colonel, **Adrian Dimitriu-Şoimu**
Director Superior al Cavaleriei

Ultima defilare a Generalului
GHEORGHE MORUZI

10 Mai 1936

Încă un erou al Marelui Război

Generalul Moruzi, care, după o lungă luptă cu boala, a căzut învins, represintă faţă de miseriile subterane, obscure, glodoase şi anonime, în care se sbat uneltirile, iar oamenii sînt sau servanţi umili sau victime fără a lupta, tipul cel mai frumos al ostaşului de veche tradiţie, care prin vitejia sa făcea să se uite şi să se ierte cruzimile inerente războiului.

Fiul „cneazului" de la Zvorîştea Dorohoiului, care a fost un om voios şi vesel, bun şi generos, faţă de care nu putea să fie supărare chiar cînd soarta a făcut din acest colonel de cavalerie un prefect de poliţie şi al unei Cantacuzine, el sămăna mai mult decît cu Moruzeştii, neam domnesc de palate fanariote şi Curţi româneşti, cu acei neastâmpăraţi Cantacuzini cari aveau în ei sîngele de luptător victorios al lui Radu Şerban. Şi, în eroicele asalturi din vremea Marelui Război, ca şi în lupta continuă cu distanţele pe care le învingea Centaurul-ostas, generalul Moruzi învia acele vremuri cînd din goana calului se câştiga o împărăţie sau, ca Mihai Viteazul, din zborul năzdrăvanului ca din poveşti se găsea mîngîiere unei bătălii pierdute.

Cu el se duce încă unul din oamenii, cari sînt faţă de vremea de azi totdeauna un îndemn şi, de atâtea ori, o mustrare.

N. Iorga

Generalul GHEORGHE MORUZI
In războiul pentru Intregirea Neamului

Comandantul Cavaleriei de pe Siret (Movileni)
1917

Generalul Gheorghe Moruzi

Se împlineşte astăzi un an, de când nu mai este în viaţă generalul Moruzi, cavaleristul de cea mai elegantă structură pe care l-a avut arma noastră.

Personalitatea sa a fost afirmată din primele începuturi printr'o manifestare constantă.

Conştiinţa şi imboldul simţirilor, i-au călăuzit toate acţiunile pe o linie dreaptă, luminoasă şi puternic luminată de sclipiri de cavalerism, loialitate şi generozitate.

De tânăr locotenent, instructor de călărie la şcoala de cavalerie, a exercitat asupra sublocotenenţilor din cavalerie, o influenţă fascinatoare, care imprima tuturor nu numai o cunoaştere a misiunei, o desvoltare fără seamăn a curajului, o ţinută a cavaleristului, dar încă o ţinută morală, un îndemn spre acte de sinceritate şi onoare.

Toată instrucţia şi educaţia o forma prin sugestia gestului şi porunca afirmatei sale personalităţi.

Şi a stat la şcoala de cavalerie, în Târgovişte şi Sibiu, până când general fiind, a trebuit să treacă la comanda unei brigăzi de cavalerie.

Foarte amabil, apropiat şi de o politeţă fără seamăn, păstra totuşi o atitudine naturală de şef, care era comunicată nu numai subalternilor, dar chiar şi celor mai mari în grad decât el.

Pe timpul războiului a comandat cu o rară distincţiune reg. 4 roşiori, creind în acel corp o atmosferă de camaraderie, onoare şi îndrăsneală, cari au făcut să fâlfăe stindardul regimentului prin acte de vitejie, ce constituesc tezaurul moral al armei.

Mai târziu ca inspector al Cavaleriei, a ridicat prestigiul acestui for, la rangul de post moral dominant în armată.

Călăuzit de simţul dreptăţii nu odată şi-a stăvilit pornirile inimii, propunând la comandă de regimente pe cei cu adevărat merituoşi, fără nici o consideraţiune de ordin sentimental.

Inteligența lui ageră și cultura lui adâncită i-au dat posibilitatea să creeze o spiritualitate a armei. Insușirile lui morale au avut de efect creearea unui suflu care există și va dăinui. Gestul căpitanului Epure Ion — cavaleristul neînfricat, mort la datorie pe malul Nistrului — ilustrează puternica influență a nobilelor sentimente ostășești ale Șefului, adânc înrădăcinate în sufletul călăreților lui.

Ca om, el a fost tot timpul vieții un ecou neîntinat al vechilor cavaleri medievali: fără frică și fără reproș.

— Fără frică, fiindcă tot ce era drept și generos, forma crezul și viața sa.

— Fără reproș, întrucât n'a existat om pe care vreodată să-l fi jicnit, măcar cu un zâmbet.

La 5 August 1936 și-a dat demisia din armată, în semn de protest.

Iată Ordinul de Zi prin care și-a luat rămas bun dela oștire.

„Ofițeri subofițeri și soldați,

„După 40 de ani de carieră militară închinați Cavaleriei am demisionat din armată.

„Trimițându-vă ultimul meu salut, vă îndemn ca să mențineți neștirbite tradițiile de loialitate și de cavalerism, care au fost în cursul veacurilor, însușirile sufletești de căpetenie ale armei noastre.

„Să rămâneți sănătoși,

„Să trăiască cavaleria.

Acest Ordin de Zi — cunoscute fiind împrejurările în care a demisionat generalul Moruzi — subliniază, încă odată mai mult, trăsătura de puternic loialism a caracterului său inflexibil, ceeace l-a determinat să adopte până la sfârșitul vieții o atitudine politică vehement protestatară.

Toți cei cari l-au cunoscut au simțit vraja simpatiei ce radia persoana lui; oricine a fost în suferință a simțit căldura generozității lui; oricine a fost nedreptățit s'a bucurat de sprijinul lui puternic; oricine a fost persecutat a simțit năvala lui de indignare; oricine a fost demn a simțit categorica sa aprobare dezinteresată și pulsațiile îndemnelor de onoare și demnitate care explodau în el.

Pentru noi cavaleriștii el, deși nu mai este în viață, trăește și va trăi deapururi.

El este și va fi mereu, eroul nostru.

General C. Pantazi

Generalul GHEORGHE MORUZI
Comandantul Şcolilor de Cavalerie

Generalul de Cavalerie Gheorghe Moruzi

Printr'un Inalt Decret, Conducătorul Statului şi ministrul apărării naţionale, D. General Ion Antonescu, a hotărît ca Şcoala de Echitaţie a Cavaleriei dela Sibiu, să poarte în viitor numele de „Generalul de divizie Gheorghe Moruzi".

Această cuvenită satisfacţie acordată — post mortem — celui ce a fost generalul de cavalerie Gheorghe Moruzi, îmi aduce aminte de cea mai mişcătoare scenă de despărţire a unui şef de ofiţerii săi, la care am asistat vreodată.

In ziua de 26 August 1936, generalul de divizie Gheorghe: Moruzi, inspector general al cavaleriei, demisionează din armată, trimiţând tuturor unităţilor în subordine următorul ordin de zi:

„Ofiţeri, subofiţeri, caporali şi soldaţi,

După 40 de ani de carieră militară, închinaţi cavaleriei, am demisionat din armată.

Trimiţându-vă ultimul meu salut, vă îndemn ca să menţineţi neştirbite tradiţiile de loialitate şi de cavalerism, care au fost în cursul veacurilor însuşirile sufleteşti de căpetenie ale armei noastre.

Să rămâneţi sănătoşi.

Să trăiască cavaleria!"

Ca urmare, în ziua de 9 Septemvrie 1936 au fost convocaţi de către Inspectoratul General al Cavaleriei, în Bucureşti, toţi comandanţii de divizii, brigăzi şi regimente de cavalerie, regimente de inf. uşoară, art. călăreaţă şi depozite de remontă.

Intrunirea a avut loc la cazarma Reg. 4 Roşiori „Regina Maria", regimentul pe care generalul Moruzi îl comandase cu atâta bravură în războiu şi de care se simţea cel mai legat, prin înfrăţirea pe veci a ordinului „Mihai Viteazul", pe care îl

purta pe piept şi care flutura, în acelaş timp, pe stindardul regimentului.

Au mai asistat, din proprie iniţiativă, nefiind sub ordinele directe ale inspect. general al cavaleriei, încă doi prieteni ai generalului Moruzi, a căror prezenţă, însă, dădea, — prin gestul lor, — o semnificaţie de cavalerească solidarizare: generalul de divizie adjutant Gheorghe Atanasescu, comandantul corpului 4 armată şi generalul de brigadă Ion Antonescu, pe atunci comandantul diviziei 3-a infanterie.

Retrăesc şi astăzi succesiunea emoţiilor petrecute în acea memorabilă zi.

După protocolara cuvântare a celui mai vechi ofiţer în grad din Inspect. General al Cavaleriei, generalul Andrei Butunoiu, comandantul div. 2 cavalerie şi locţiitor la comanda Inspectoratului, generalul Moruzi, care arborase în acea zi de despărţire ţinuta albă — după cum imaculată îi fusese şi cariera — cu aceiaşi voce caldă şi sigură pe sine, ce i-o da conştiinţa datoriei împlinite şi a înălţimei gestului său protestatart prin demisia din armată, a pronunţat acele fraze ce cred că nu vor putea fi uitate de nimeni din acei ce au fost prezenţi, scandând, par'că ultimele cuvinte:

„Urmaţi în carieră linia dreaptă, linie care nu duce la renunţări josnice şi la pupături de mâini degradante . . .“ (aluzie prea evidentă spre a nu fi înţeleasă de toţi).

Indurerat şi revoltat în acelaş timp de cele ce se petreceau, am schiţat pe dosul ordinului de convocare rândurile de mai jos, pe care le-am predat maiorului Ioan Răutzoiu şi lt.-col. Radu Rusescu, devotaţii generalului Moruzi, pentru a cere d-lui general Butunoiu permisiunea de a le citi.

Mi s'a răspuns că în program nu fusese prevăzută decât cuvântarea d-lui general Butunoiu, ca cel mai vechi ofiţer.

Acele rânduri au fost predate locot. de rezervă de cavalerie Ionel Dimitrescu, pentru a fi reproduse în ziarul Curentul, unde acesta scrisese câteva articole elogioase pentru generalul Moruzi, dar ele nu au putut înfrunta rigorile cenzurei.

Le transcriu astăzi, pentru „a-mi salva sufletul“.

Domnule General,

Vă rog să-mi permiteţi şi mie, ca cel mai tânăr comandant al celei mai mici unităţi de cavalerie de corp de armată, Divizionul vânători călări, să vă spun astăzi ceeace apasă sufletul călăreţilor noştri.

„L'armée est aveugle et muette", a definit-o pentru totdeauna Alfred de Vigny, în a sa „Servitude et Grandeur militaire".

Dar sunt dureri atât de mari, când ochi cer să vadă şi urechile vor să audă.

Această durere o simţim azi, când pleacă din fruntea noastră, înainte de vreme, după 40 de ani închinaţi cavaleriei, simbolul însuşi al armei noastre, Eroul dela Oituz şi Tisa din războiul pentru întregirea neamului, acela căruia noi îi acordasem — de mult — titlul de general de corp de cavalerie.

Dar dacă o soartă vitregă a pus capăt, în mod nefiresc, unei atât de nobile cariere, toţi cei ce v'am cunoscut, v'am iubit şi v'am venerat, nu putem decât să strigăm astăzi:

Să trăiască generalul Gheorghe Moruzi, întruchiparea virtuţilor cavaleriei noastre!"

Colonel **Adrian Dimitriu-Şoimu**

INSPECTORATUL GENERAL AL CAVALERIEI

№ 23561 26 AUG 1936

193__ Luna_____ ziua____

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
Inspectoratul General al Cavaleriei
către Divizianul Vânători Călări

ORDIN DE ZI Nr.14 din 24 August 1936.

Către toate unitățile de Cavalerie, Infanterie Ușoară, Artilerie Călăreață și Depozitele de Remontă.

Ofițeri, subofițeri, caporali și soldați.

După 40 de ani de carieră militară, închinați Cavaleriei, am demisionat din armată.

Trimițându-vă ultimul meu salut, vă îndemn ca să mențineți neștirbite tradițiile de loialitate și de cavalerism, care au fost în cursul vecurilor, însușirile sufletești de căpetenie ale armei noastre.-

Să rămâneți sănătoși.

Să trăiască Cavaleria.

INSPECTORUL GENERAL AL CAVALERIEI
GENERAL DE DIVIZIE

Domnul General Gh. Moruzi s'a despărţit cu mâhnire de Cavaleria lui dragă

Un ostaş care-şi conservă în carieră orgoliul şi panaşul

Ceremonialul care s'a desfăşurat ieri dimineaţă în cazinoul şi în curtea regimentului 4 Roşiori, a fost într'adevăr ceeace noi anticipasem : o solemnitate sobră şi emoţionantă, păstrându-şi dela început până la sfârşit linia de impecabilă demnitate şi de virilă tensiune. Un ostaş de elită, — generalul de divizie Gheorghe Moruzi, până ieri Inspectorul general al Cavaleriei,— se despărţea cu regret de arma şi de camarazii cărora atâţia ani le-a fost căpetenie, sfetnic şi frate.

Asistenţa

In superba uniformă de mare ţinută a călăreţilor, încă dela orele 10 dimineaţa încep să sosească comandanţii tuturor unităţilor de cavalerie, artilerie călăreaţă, remontă şi infanterie uşoară, foşti până astăzi sub comanda distinsului general. Sunt de faţă domnii :

Generali : Gh. Atanasescu, Ion Antonescu, Gh. Argeşeanu, Andrei Butunoiu, Gh. Alexandrescu, C. Corvin, C. Mihăilescu, D. Zissu, Ion Pleniceanu, C. Sănătescu, M. Racoviţă, C. Trandafirescu, P. Georgescu, I. Marinescu, H. Dragomirescu, C. Atanasescu, C. Scărişoreanu, A. Iliescu, Opran, vet. Hortopan.

Coloneli : Al. Filitti, Iacob Filip, S. Florescu, C. Nicolescu, C. Pantazi, F. Pastia, I. Goruneanu, Saegiu, V. Dombrovschi, V. Popescu, C. Sturdza, R. Modreanu, Costiniu, Viişoreanu, Dobrotescu, Gh. Cialik, P. Georgescu, Gh. Ranette, Polizu-Micşuneşti, Al. Ciocâlteu, I. Feraru, M. Manafu, Tr. Cocorăscu, Dimitropol, A. Racoviţă, M. Rîmniceanu, Gh. Săvoiu, C. Postelnicescu, C. Atanasiu, Ionescu, Int. Angelescu.

Locot-Coloneli : Enăchescu, Dobjanski, Brătescu, Codreanu, Dimitriu, Rusescu, Brătăşanu, Cristescu, maiori, Rîmniceanu, Răuţoiu, etc.

La orele 11 şi un sfert se iveşte în capătul frontului de onoare, D. General Inspector Gh. Moruzi ; trompeţii sună onorul, călăreţii prezintă săbiile, şi după ce primeşte raportul, generalul Moruzi pătrunde în cazinoul ofiţerilor, unde comandanţii uni-

tăților de sub comanda d-sale, fac centură de piepturi și de rozete în jurul mesei, pe care stă statueta cu efigia celui sărbătorit.

Este o tăcere patetică,— o unanimă înmărmurire, animată doar de foșnetul unui pas agil, tânăr încă: cu acelaș zâmbet voalat de tristeță, clipind des din ploapele cari se silesc să ascundă umezeala ochilor, generalul Gh. Moruzi trece din general în general, apoi din colonel în colonel, strângând mână după mână. Fiecare își așteaptă cu înfrigurare, rândul, simțind sub tunică tot mai vehementă bătaia năvalnică a inimii: șeful drag se ivește, întinde dreapta lui leală, apoi se depărtează, — în timp ce ofițerul rămâne cu mâna la chipiu, salutând pentru ultima oară uniforma albă a fostului inspector, purtată de un trup a cărui svelteță rămâne încă pe măsura nobleței sufletului.

O singură cuvântare, — laconică, mișcătoare: generalul *Butunoiu* oferă fostului său șef statueta simbolică, — înfățișând pe inspectorul de până ieri al Cavaleriei în atitudinea sa preferată. Călare pe un pur-sânge, — cu dreapta ridicată, îndreptată spre orizont și spre soare, strângând în mână cravașa care poartă mărturia orgoliului și a intransigenței semețe.

Și răspunde îndată generalul inspector Gh. Moruzi: într'un grai fluid, cu fraze vibrante, în cuvinte de contagioasă emoțiune, — cu atât mai pregnante cu cât le simți zămislite pe loc, spontan.

Defilarea de despărțire

Ultimele cuvinte ale generalului Moruzi se sting într'o tăcere, de mormânt. In curte, — vastul pâlc de uniforme trece acum spre a se fotografia în grup, atmosfera este abia respirabilă. Fiecare se precipită să se așeze cât mai aproape de șeful adorat, de fostul șef.

Și iată defilarea, — ultima defilare primită de generalul inspector Gh. Moruzi: sunt doar 9 rânduri de ofițeri, — Escadronul de onoare din reg. 4 roșiori defilează doar în coloană de câte trei călăreți. Parada, modesta și emoționanta paradă,— nu durează decât un singur minut. Nu are nici una din seducțiile unei obicinuite parade: săbiile ofițerilor nu sunt impecabil aliniate, — coloanele Roșiorilor nu sunt prea magistrat distanțate, dar fiecare pas cadențat de atâția coloneli și generali, presează în ochii asistenților lacrimile penibil stăpânite: călăreții nu pot ține distanțele fiindcă le tremură și lor de emoție pasul,

— ofiţerii nu sunt în stare să-şi alinieze săbiile, de vreme ce lacrimile le sugrumă respiraţia şi le voaleaza privirea...

Miniatura de paradă s'a terminat: piepturile, — dureros comprimate, — respiră o clipă, vremelnic degajate. Muzica a făcut înconjurul cazinoului, apoi a amuţit... In tăcerea aşteptării, este ultimul act care se consumă, crud şi deprimant ca o incinerare: generalul trebue să se rupă de regimentul lui drag, de camarazii săi credincioşi, de arma lui adorată, — şi după ce a avut până aci energia să-şi stăpânească emoţia, pare acum să nu se poată decide s'o facă...

Este momentul în care mâhnirea atinge paroxismul: clipa când generalii, colonelii, din nou răzleţiţi prin curtea cazărmii după defilare, s'au grămădit lent şi insensibil din nou în jurul aceluia pe care şi l-ar fi vrut mai departe ca şef destoinic. Au făcut iarăşi cerc la distanţă, în faţa lui: şi progresiv, ca şi când ar vrea să-l învăluiască o ultimă dată cu dragostea lor tenace, ca şi când ar dori să-i facă toţi pentru ceà din urmă oară cuirasă de fidelităţi din metalul epoleţilor lor, — prind acum să se strângă tot mai afectuoşi lângă el, asediind printre flori din faţă, din spate şi din flancuri uniforma cea albă.

Este un crâng de egrete mişcătoare, — este un brâu de săbii cari se strâng necontenit, în febril vălmăşag: în momentul acesta, generalul Moruzi nu se mai poate mişca sub lentul asalt al uniformelor, şi rămâne pentru noi o clipă în imaginea aceasta, — ca zidit de viu în mijlocul strajei lui de călăreţi, printre atâtea uniforme întunecate, o stană albă simbolizând o imaculată şi pilduitoare carieră.

Ultimile strângeri de mâini, zorite, spre a evita înduioşările ce nu se potrivesc cu cerbicia Roşiorilor, şi automobilul generalului inspector Gh. Moruzi dispare în uralele unei sute de asitenţi, — întreaga Cavalerie a ţării.

Maşina s'a pierdut în zare: în faţa ofiţerilor neclintiţi, stindardul Regimentului 4 Roşiori este readus în corpul de gardă, salutat cu cadenţele Imnului Regal....

Ion Dimitrescu

Cuvântarea Generalului Gheorghe Moruzi

în ziua de 8 Septembrie 1936 — când şi-a luat rămas bun dela Cavalerie

(fără omisiunile de atunci ale Cenzurei)

Iubiţi camarazi,

Mulţumesc d-lui general Butunoiu pentru cuvântarea atât de simţită pe care a rostit-o. D-sa a amplificat meritele mele: este drept că am făcut pentru cavalerie tot ce mi-a fost cu putinţă, însă nu am realizat decât o parte din ceeace aşi fi dorit. Nu sunt vinovat dacă acei 6 ani, cât am condus destinele armei, au corespuns cu perioada de criză economică, cea mai neagră prin care a trecut vreodată ţara noastră.

Vă mulţumesc pentru darul pe care mi l-aţi făcut: el simbolizează pasiunea vieţii mele, şi statornicia unei atitudini dela care nu m'am abătut.

Se spune că orice om are o pasiune, care domină pe celelalte: eu am avut pasiunea calului. De copil, nu am întrevăzut cariera militară decât prin prisma ofiţerului de cavalerie. Dacă am intrat în Şcoala Superioară de Război şi am ţinut s'o absolv în prea bune condiţiuni, a fost pentru a întruni toate elementele necesare pentru a ajunge cât mai repede Inspector general al Cavaleriei. Este semnificativ că această carieră, a fost visul tinereţii, mândria maturităţii şi care ar fi trebuit să fie mulţumirea bătrâneţii. — Am părăsit-o de bună voe: dar în afară de regretul de a mă despărţi de d-vs, simt o mare uşurare prin plecarea mea din armată.

Pe acest bronz vă arăt linia dreaptă de urmat: este calea onoarei ferită de abdicări compromiţătoare, de renunţări înjositoare, de pupături de mâini degradante. Este linia care duce până la mormânt pe o cale fără cotituri, încadrată cu fapte frumoase şi curate; este linia pe care a urmat-o generaţia noastră, când a făurit România Mare. Această linie, este zămislitoare

actelor eroice şi gropàşa mişeilor şi a laşităţii; este linia— Domnilor — pe care nu au urmat-o aceia cari au bârfit pe Prinţul Carol în pribegie şi care astăzi se tăvălec la picioarele tronului, ocupând demnităţile cele mai însemnate.

Sunt sigur că dv. care aţi lucrat atâţia ani sub ordinele mele, veţi păstra totdeauna tradiţiile glorioase ale armei noastre, care ne-au fost transmise din generaţii în generaţii de marii călăreţi din timpurile străbune.

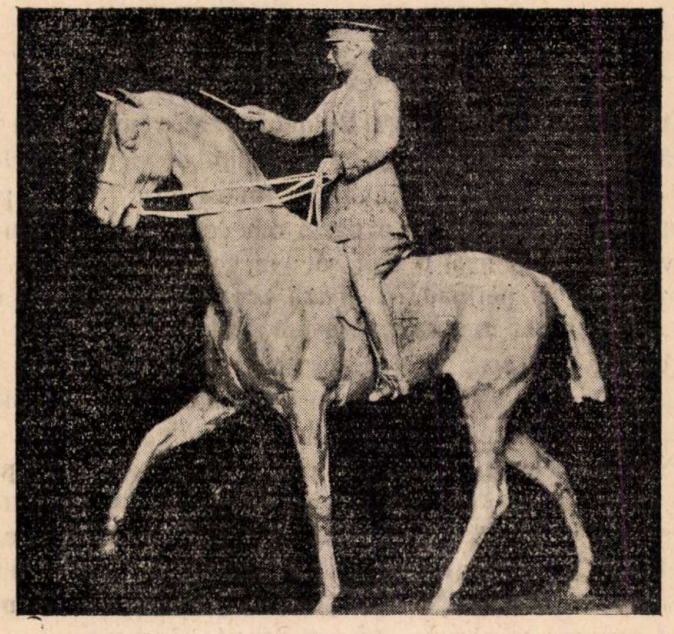

Vă mulţumesc pentru zelul, devotamentul şi priceperea cu care m'aţi secondat şi vă rog să fiţi interpreţii mei pe lângă acei mai mici în grad cari lipsesc pentru, a le împărtăşi şi lor dragostea mea camaraderească.

Şi acum, mai am numai o singură dorinţă către Dv., este ca, oricare ar fi supărările pe care le-aţi avea, oricare ar fi nedreptăţile ce vi s'ar face, un sigur sentiment să rămână sfânt şi neclintit: dragostea de ţară.

Să trăiţi!

Scene

din ziua despărţirei

Generalului Gh. Moruzi

de Cavalerie

la Cazarma Reg. 4 Roşiori
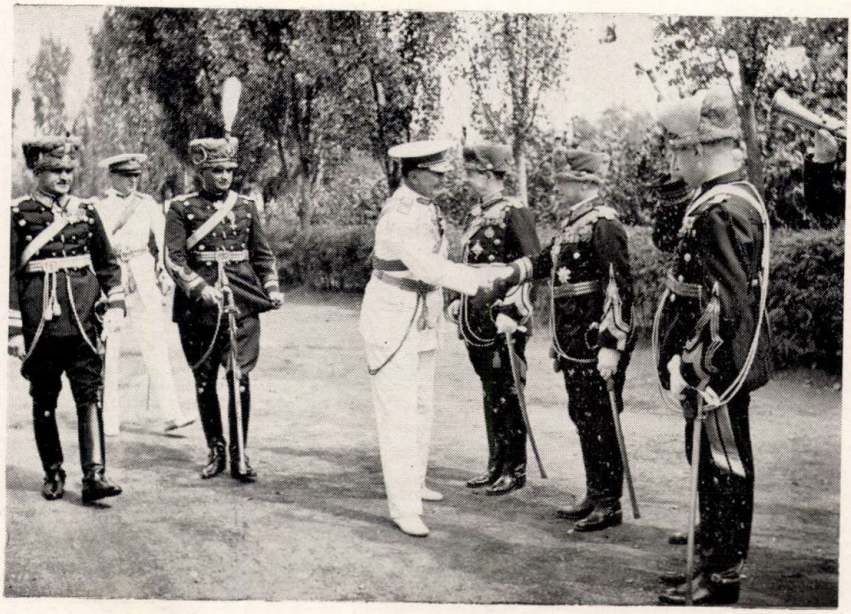
„Regina Maria"